

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger**1. Indledning***1.1. Den overordnede baggrund for forslaget*

Inatsisartut ændrede med virkning fra 1. januar 2011 ved en omfattende reform erhvervsuddannelsesområdet ved at indføre bestyrelser for brancheskolerne med henblik på at sikre en stærk tilknytning til arbejdsmarkedet. Dette skete ved Inatsisartutlov nr. 10 af 19. maj 2010 om erhvervsuddannelser og kurser på erhvervsuddannelsesområdet (Erhvervsuddannelsesloven).

Bestyrelserne erstattede Naalakkersuisuts rolle som brancheskolernes øverste myndighed og består af medlemmer fra erhvervslivet, erhvervsorganisationer m.m., som udpeges direkte af arbejdsmarkedets organisationer. Brancheskolerne blev i den forbindelse som selvstændige offentlige institutioner med egen bestyrelse placeret uden for Naalakkersuisuts almindelige instruktionsbeføjelse.

Den gældende styrelsesordning var ved sin tilblivelse i vid udstrækning inspireret af erhvervsskolerne i Danmark i disses egenskab af selvejende institutioner uden for den offentlige forvaltning. I lighed med disse skoler ledes de grønlandske brancheskoler af bestyrelser.

Styrelsesordningens formål var at gøre uddannelsesindsatsen mere efterspørgselsorienteret med tilvejebringelse af mere tidssvarende og målbare styringsinstrumenter, samtidig med at arbejdsmarkedets parter i højere grad inddrages i forhold til udformningen og tilrettelæggelsen af uddannelserne. Modellen omfattede større frihedsgrader og overdragelse af større ansvar i forhold til opgaveløsningen. I forlængelse heraf blev det fastsat, at brancheskolernes nærmere opgaveløsning reguleres gennem resultatkontrakter, der indgås mellem bestyrelserne og Selvstyret.

Det var samtidig forudsat, at den øgede dispositionsfrihed ville styrke skolernes ledelse og sikre skolerne mere frihed til at forvalte ressourcerne mest hensigtsmæssigt og tage nye initiativer.

Det blev i samme anledning forudsat, at brancheskolernes bestyrelse ville have en naturlig egeninteresse i at tilvejebringe så mange praktikpladser som muligt, og Inatsisartut forpligtede i den forbindelse brancheskolerne til at udføre opsøgende virksomhed med henblik på fremskaffelse af praktikpladser, jf. Erhvervsuddannelseslovens § 43, stk. 1. Hele bestyrelseskonstruktionen som sådan var således i sig selv konstrueret som et tiltag, der skulle sikre flere praktikpladser.

Mere end et årti efter reformen indgik Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke på baggrund af et politisk ønske herom kontrakt med konsulentbureauet Implement i 2022 om evaluering af Erhvervsuddannelsesloven. Dette skete efter udbudsrunder herom. Det kan hertil oplyses, at der ikke siden lovens ikrafttræden har været foretaget en evaluering af lovgivningen.

Naalakkersuisut fik i efteråret 2023 forelagt Implements endelige udgave af evalueringsrapporten: "Evaluering af Erhvervsuddannelseslovgivningen". Den endelige rapport blev herefter også fremsendt til en følgegruppe, som fortrinsvis bestod af repræsentanter for brancheskolerne, herunder disses bestyrelser.

Det fremgik i den forbindelse af rapporten, at der som led i etableringen af datagrundlaget var blevet afholdt interviews med både repræsentanter fra brancheskolerne og Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke.

Endvidere fremgik af det rapporten, at bestyrelsernes formandskab og menige bestyrelsesmedlemmer var blevet interviewet hver for sig. Forstandere, rektor og uddannelseschefer var blevet interviewet individuelt, mens uddannelseslederne var blevet interviewet i fokusgrupper. Derudover fremgik det af rapporten, at alle skoler havde takket ja til deltagelse, men at bestyrelsen på henholdsvis KTI og Grønlands Maritime Center ikke samlet var vendt tilbage på Implements henvendelser og rykkere. Enkelte bestyrelsesmedlemmer på KTI blev dog interviewet i egenskab af arbejdsgiverrepræsentationer. Samtidig blev det i rapporten anført, at det på Grønlands Maritime Center kun var de medarbejdere, som deltager i bestyrelsesmøder, som havde reageret på Implements henvendelse og deltaget i interviews, mens Implements henvendelser til formandskabet ikke var blevet besvaret.

Selv om centrale problemstillinger ikke er blevet adresseret i rapporten, kan det overordnet anføres, at evalueringen ikke på nogen måder har påvist og dokumenteret, at den gældende erhvervsuddannelseslovgivning har genereret den ønskede dynamik og positive udvikling af erhvervsuddannelsesområdet, som var forudsat ved Erhvervsuddannelseslovens ikrafttræden. Det fremgår endvidere af rapporten, at brancheskolernes bestyrelser og forstandere har ønsket en kobling til uddannelsespolitiske visioner, og at det er ressourcekrævende at udarbejde strategier, mål og resultatplaner uden at vide, om forslag og retning er i overensstemmelse med det politiske niveaus ønsker.

Herudover blev det i Implements rapport anført, at såvel repræsentanter for Departementet, som for bestyrelserne har italesat, at det kan være vanskeligt at sikre bestyrelsesmedlemmer med tilstrækkelige kvalifikationer, netværk og ressourcer i bestyrelserne. Det anføres herudover i rapporten, at mangel på erfaring eller repræsentativitet, samt manglende nødvendige kompetencer i høj grad vanskeliggør varetagelse af det overordnede ansvar for skolens drift i praksis, samt muligheden for strategisk drøftelse af arbejdsmarkedets behov og efterspørgsel efter specifikke uddannelser, samt behov for revidering i eksisterende uddannelser. Ligeledes

konstateres det i Implements rapport, at der på baggrund af de tilgængelige data ses en forholdsvis tung repræsentation fra arbejdsgivers side på tværs af bestyrelser igennem udpegninger fra Grønlands Erhverv, hvilket også slår igennem i forhold til formandskaberne.

Endvidere kan det med henvisning til data fra Grønlands Statistik oplyses, at der aktuelt er ca. 800 anvendte praktikpladser i Grønland, hvilket er et fald fra tidspunktet for lovens ikrafttræden, hvor der var knap 1000 praktikpladser. De manglende gevinster i form af flere praktikpladser har bl.a. nødvendiggjort supplerende lovinitiativer i form af f.eks. Inatsisartutlov nr. 17 af 27. november 2020 om virksomheders og offentlige myndigheders samfundsansvar ved ansættelse af lærlinge og praktikanter. Med hjemmel i denne Inatsisartutlov har Naalakkersuisut udstedt Selvstyrets bekendtgørelse nr. 16 af 16. marts 2022 om smiley-ordning ved ansættelse af lærlinge og praktikanter med henblik på at sikre overblik over praktikpladser og samtidig formå arbejdsgivere til at beskæftige flere fastboende lærlinge og praktikanter. Endvidere kan det ud fra gældende tal for brancheskoleelevernes alder konstateres, at brancheskolerne kun i helt ringe omfang har adresseret ungemålgruppens uddannelsesbehov.

Udover manglende tilvejebringelse af praktikpladser har erhvervsuddannelsesområdet været præget af betydelige budgetafvigelse, et lovbrud i 2019, bestyrelsernes og centraladministrationens manglende centrale indsigt og kontrol med skolernes økonomistyring, budgetlægning og budgetopfølgning, kvalitet i uddannelserne og elevtrivsel samt tilfælde af elevklager.

Selv om bestyrelserne i dag har det overordnede ansvar for brancheskolernes virksomhed, herunder økonomi, iværksatte Departementet ved årsskiftet i forlængelse af flere budgetoverskridelser med assistance fra Deloitte en gennemgribende økonomisk analyse af området med henblik på at få belyst årsagerne til budgetoverskridelserne og for at kunne undgå, at overskridelser sker fremadrettet.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at det fremgår af Erhvervsuddannelseslovens § 35, stk. 1, 1. pkt., at bestyrelsen er brancheskolens øverste myndighed og har det overordnede ansvar for skolens drift, herunder skolens faglige og økonomiske aktiviteter og skal forvalte skolens midler, så de bliver til størst mulig gavn for skolens formål. Endvidere fremgår det af § 34, stk. 2, 2. pkt., at bestyrelsen tilsammen skal repræsentere viden om uddannelsesudvikling, kvalitetssikring, ledelse, organisation og økonomi, herunder vurdering af budgetter og regnskaber samt viden om erhvervsuddannelseskvalitet.

Det kunne i analysen konstateres, at kun 1 brancheskole sandsynligvis kunne få behov for bevillingstilførsel, og at dette også delvist kunne være tilfældet med 2 øvrige brancheskoler. Det skal imidlertid hertil bemærkes, at den brancheskole, som muligvis kunne have behov for en bevillingstilførsel, fremviste et mindreforbrug på ca. 8,7 mio. kr. i 2023, hvilket ikke umiddelbart indikerer, at institutionen kunne være underbudgetteret.

Det kunne i øvrigt konkluderes, at de gentagne bevillingsafvigelser f.eks. i forhold til Campus Kujalleq i stedet helt overvejende må tilskrives manglende opmærksomhed og fokus på en hensigtsmæssig tilrettelæggelse af indtægter og især udgifter, og at økonomistyringen og i særdeleshed opfølgningen ikke har været systematisk.

Endvidere fremgik det af bagvedliggende løndata, at enkelte medarbejdere modtager relativt høje årsindkomster sammenlignet med gennemsnittet. Således modtog 8 medarbejdere i 2022 en årsindkomst på mellem 1 mio. kr. og 1,8 mio. kr. Det er i den forbindelse vurderingen, at lønniveauet i al væsentlighed beror på en uhensigtsmæssig skemaoplægning, som institutionens øverste myndighed tilsyneladende ikke har været opmærksom på.

Med hensyn til bevillingsoverskridelse kan der f.eks. henvises til Campus Kujalleq, hvis merforbrug i 2022 medførte en ansøgning om en tillægsbevilling på 7,2 mio. kr. I 2021 havde Campus Kujalleq et merforbrug på ca. 8 mio. kr., ca. 7,4 mio. kr. i 2020, ca. 1,7 mio. kr. i 2019 og ca. 3,7 mio. kr. i 2016. Det skal samtidig bemærkes, at mindreforbrug principielt anses for tilsvarende kritisabelt, eftersom mindreforbrug ligeledes implicerer manglende økonomistyring, idet der er tale om en manglende evne til at forvalte i overensstemmelse med bevillingen ("ramme budgettet"). I den forbindelse kan det eksempelvis nævnes, at Niuernermik Ilinniarfik fremviste et akkumuleret mindreforbrug på ca. 11,2 mio. kr. i 2022 og 8,1 mio. kr. i 2021. Hertil kommer KTI, som i 2023 fremviste en afvigelse i form af et mindreforbrug på ca. 8,7 mio. kr. og INUILI, som sluttede 2023 af med et merforbrug på ca. 1 mio. kr., selv om institutionen havde fået en tillægsbevilling på ca. 2,7 mio. kr.

I øvrigt har situationen nødvendiggjort, at Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke fra årsskiftet 2022-23 har ført et ressourcekrævende skærpet tilsyn med Campus Kujalleq med månedlige budgetopfølgningsmøder, som foregår direkte med institutionens daglige ledelse uden bestyrelsens deltagelse. Den øgede centrale styring synes i den forbindelse at have haft en gunstig indflydelse i forhold til håndteringen af de økonomiske udfordringer.

Det kan sammenfattende på baggrund af rapporterne konstateres, at erhvervsuddannelsesreformen fra 2011 på ingen måder har bibragt erhvervsuddannelsesområdet det løft og de gevinster, som var tilsigtet ved reformens tilblivelse.

1.2. Hovedlinjer i lovforberedelsen

Forslaget er som anført indledningsvis udarbejdet med udgangspunkt i Naalakkersuisuts beslutning af 23. oktober 2023 om at udarbejde et forslag til en ny Inatsisartutlov om erhvervsuddannelser og kurser på erhvervsuddannelsesområdet. Formålet er at etablere en mere direkte og forenklet kobling mellem uddannelsespolitiske visioner og initiativer, herunder adressering af samfundskritiske problemstillinger vedrørende praktikpladser og ungemålgruppe og brancheskolernes aktiviteter, herunder i forhold til strategier, mål og resultatplaner, samt sikre en mere effektiv økonomisk styring af brancheskolerne.

Endvidere er det i forbindelse med Naalakkersuisuts arbejde med en ny uddannelsesstrategi blevet vurderet, at de kommende års udfordringer på arbejdsmarkedet med et forventet øget misforhold mellem antallet af nyuddannede og arbejdsmarkedets behov på grund af den demografiske udvikling øger behovet for at målrette, prioritere og tilpasse uddannelsesudbuddet ud fra et nationalt perspektiv. Disse udfordringer skal derfor adresseres ved igangsættelse af nationale initiativer på området. I samme forbindelse er det blevet vurderet, at den øgede kompleksitet på arbejdsmarkedet, som vil aflede øget kompleksitet i forhold til uddannelsesområdet, ligeledes vil øge behovet for central strukturovervågning og central koordinering. Tendensen er således, at tværgående indsatser bliver vigtigere, herunder særligt i forhold til elever med særlige behov, hvilket også nødvendiggør en øget central styring og koordinering med igangsættelse af nye nationale initiativer.

Den nærmere affattelse og tilrettelæggelse af forslaget har herudover været inspireret af arbejdet med Holdbarheds- og vækstplan 2. Der blev heri peget på nødvendigheden af en forøgelse af uddannelses- og kompetenceniveauet, og at uddannelsestilbud skal målrettes samfundets behov med henblik på at sikre et dynamisk arbejdsmarked, der understøtter samfundets behov for relevant arbejdskraft. Det blev samtidig nævnt, at brancheskolerne skal sikres medansvar i forbindelse med lærepladsformidling, således at ansvaret for praktikpladser og lærlinge gøres til et rent brancheskoleanliggende. Det tilføjes ligeledes i planen, at der bør sikres midler til, at der på hver brancheskole etableres et praktik- og vejledningscenter.

Spørgsmålet om lærepladser blev derudover drøftet den 18. oktober 2023 på en workshop om uddannelsesstrategi med deltagelse af brancheskolerne og Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke. Fokus var her på spørgsmålet om at sikre flere lærepladser, herunder til unge, der netop har forladt folkeskolen, og om adressering af ansvaret for opgaveløsningen.

Som nævnt besluttede Naalakkersuisut i 2022 at gennemføre en evaluering for at afdække, om intentionerne i Erhvervsuddannelsesloven var blevet efterlevet. Naalakkersuisut fandt det vigtigt at få vurderet, om bestyrelsernes arbejde har levet op til intentionen, som var at sikre øget uddannet arbejdskraft, flere og bedre praktikpladser, samt generelt bedre kvalitet i uddannelserne. Naalakkersuisut fandt endvidere, at der var nogle lovgivningsmæssige uhensigtsmæssigheder, som man gennem en evaluering og efterfølgende revision kunne få rettet op på.

Efterfølgende blev det i forlængelse af Inatsisartuts behandling af Landskassens regnskab for 2021 i november 2022, hvor der bl.a. blev fremført heftig kritik af, at Campus Kujalleq endnu engang fremviste et betydeligt merforbrug i 2021, besluttet at anmode Deloitte om at foretage en gennemgribende analyse af en række institutioners økonomi, herunder navnlig flere brancheskoler, hvor der har været økonomiske udfordringer. Formålet var at blive klogere på årsagen til budgetoverskridelserne og at undgå, at lignende sker i fremtiden.

Deloitte gennemførte herefter i foråret 2023 en initial økonomisk screening af området, også kaldet fase 1. Efterfølgende blev der igangsat en dybdegående analyse af økonomien og øko-

nomistyringen på området, som benævnes fase 2, som omfattede 3 delelementer.

Først blev sammenhæng mellem bevillingsniveauet og omkostningerne for udvalgte institutioner gennemgået med det formål at sandsynliggøre, om det nuværende bevillingsniveau er tilstrækkeligt. Der er i den forbindelse identificeret potentielle områder, hvor der kan opnås effektiviseringer samt værktøjer til at realisere disse.

Der er samtidig blevet gennemført en udvidet dataanalyse på især lønområdet samt interviews med seks udvalgte institutioner. Tematikker på disse interviews har bl.a. været udvikling i udgiftsniveauet, proces for økonomiopfølgning og tilgang til skema- og vagtplanlægning. Der er derudover afholdt løbende statusmøder med departementet, ligesom Deloitte deltog som observatør på økonomiseminar for brancheskolerne d. 13. juni 2023.

Deloitte's analyse identificerede i den forbindelse flere uhensigtsmæssigheder ved det nuværende samarbejde mellem institutionerne og departementet, og der blev i analysen fremsat forslag til at styrke samarbejdet. Det drejer sig bl.a. om at fortsætte allerede igangsatte initiativer. Dette hænger sammen med, at man fra centralt hold påbegyndte afholdelse af månedlige budgetopfølgingsmøder direkte med f.eks. Campus Kujalleqs daglige ledelse. Forslagene omfattede også udarbejdelse og distribuering af fælles retningslinjer, kvartalsvise møder med hver institution, faste skabeloner og kategorier for afvigelses-forklaringer, klare rolle- og ansvarsbeskrivelser og gentænkning af de faste årlige institutionsbesøg. Det har i forlængelse heraf været ambitionen at sikre tættere kontaktflader mellem centraladministrationen og de enkelte institutioner. Dette er med henblik på en mere effektiv ressourceudnyttelse og for at skabe bedre mulighed for at udøve det fornødne tilsyn ikke blot i forhold til økonomi men også i relation til uddannelsesmæssig kvalitet.

Forslaget har endvidere som overordnet formål at generere den ønskede dynamik og fremgang i forhold til spørgsmålet om praktikpladser, som det politiske niveau har stor fokus på. Bestyrelseskonstruktionen og armslængdeprincippet i særdeleshed har vanskeliggjort, at Naalakkersuisut har kunnet adressere dette, herunder den manglende opfyldelse af § 43, stk. 1, direkte i forhold til erhvervsuddannelserne. Dette fremgik også af drøftelserne mellem Naalakkersuisut og Udvalget for Kultur, Uddannelse, Kirke og Forskning i maj 2023 ved behandling af et lovforslag om ændring af erhvervsuddannelsesloven. Det fremgår af § 43, stk. 1, at skolerne har en forpligtelse til at formidle praktikpladser samt være opsøgende i forhold til at tilvejebringe praktikpladser. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at det i forbindelse med brancheskolernes styrelsesordning forudsættes, at navnlig brancheskolernes bestyrelser på baggrund af dialog med virksomhederne vil bestrebe sig på en yderligere indsats i den henseende. Det kan i den forbindelse således konstateres, at bestemmelsen ikke har virket efter hensigten.

Derfor har opmærksomheden ved lovforberedelsen også særligt centreret sig om nødvendigheden af at tilvejebringe det fornødne antal praktikpladser, hvilket er en opgave, der ikke er

blevet løftet på grundlag af den gældende lovgivning. Dette gælder også hensynet til ungemålgruppen, hvilket ligeledes er et spørgsmål, som den nuværende styrelsesordning ikke har formået at adressere. Der tales i den forbindelse om ”hullet” i erhvervsuddannelsessystemet på grund af fraværet af de 16-18-årige uddannelsessøgende, som nærmest er ikke-eksisterende på erhvervsuddannelsesområdet.

Den gældende lovgivning har således ikke haft en gunstig effekt i forhold til at få ungemålgruppen i uddannelse, idet erhvervsuddannelserne helt overvejende synes at optage uddannelsessøgende fra et ældre aldersmæssigt segment. Dette har aktualiseret et behov for særskilt at varetage denne opgave, hvilket er sket i form af et forslag om at etablere en praktikkoordinatorfunktion på hver brancheskole med henblik på at foretage opsøgende virksomhed i forhold til at tilvejebringe det fornødne antal praktikpladser. Den foreslåede nye styrelsesordning vil samtidig være ensbetydende med, at centraladministrationen vil kunne have en umiddelbar instruktionsbeføjelse og kontrol i forhold til opgaveløsningen.

Endvidere kan det oplyses, at etablering af et nationalt uddannelsesråd blev drøftet på en heldagsworkshop den 7. november 2023 i Nuuk med deltagelse af alle relevante interessenter. Workshoppens havde fokus på temaer, der omhandlede rådets formål, opgaver, sammensætning, udvælgelse, struktur og samspil med andre interessenter.

Endelig kan det oplyses, at Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke og Departementet for Sociale Anliggender, Familier, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender den 14. november 2023 holdt møde om forslaget og i den forbindelse bl.a. aftalte samarbejde på områder, hvor der måtte være fælles berøringsflader.

1.3. Forslaget i generelle træk

Lovinitiativet skal ses i sammenhæng med Naalakkersuisuts ønske om et sikre en mere effektiv struktur i forhold til erhvervsuddannelsesområdet, herunder sikre bedre tilsyn i forhold til kvalitet, uddannelsespolitiske målsætninger og ressourceanvendelse. Lovinitiativet skal samtidig anskues på baggrund af konstateringen af, at erhvervsuddannelsesreformen fra 2011 på ingen måder har bibragt erhvervsuddannelsesområdet det løft og de gevinster, som var tilsigtet ved reformens tilblivelse.

Forslagets formål er igen at få omfattet brancheskolerne af centraladministrationens kompetence, hvorefter institutionerne juridisk set vil blive indplaceret i Selvstyrets almindelige administrative hierarki på lige fod med f.eks. gymnasieskolerne. Som konsekvens heraf vil bestyrelsen ikke længere være institutionens øverste myndighed og ressortmyndigheden vil kunne styre brancheskolen gennem direkte pålæg til forstanderen på den enkelte skole og instrukser til skolerne. Brancheskolernes aktiviteter, herunder strategier, mål og resultatplaner vil dermed kunne kobles tættere på de centrale uddannelsespolitiske visioner.

I forlængelse heraf forudsættes det, at eksterne faglige inputs kan tilgå brancheskolerne på baggrund af det kommende uddannelsesråd og gennem et rådgivende organ om beskæftigelse og uddannelse inden for fiskerisektoren, som forventes nedsat bestående af relevante interessenter. Det vil samtidig være muligt at have direkte løbende dialog med interessenterne.

Bemyndigelsesbestemmelsen i Erhvervsuddannelseslovens § 4 om nedsættelse af råd og udvalg til behandling af emner vedrørende erhvervsuddannelsesområdet og den tilhørende arbejdsmarkeds- og erhvervsudvikling foreslås samtidig udvidet til at omfatte hele uddannelsesområdet som sådan og ikke alene omhandle erhvervsuddannelsesrelaterede emner. Hensigten er i den forbindelse at etablere materiel hjemmel til det i finansloven for 2024 under hovedkonto 40.01.03 nævnte uddannelsesråd. Det fremgår i den forbindelse bl.a.: ”Med bevillingen tildeles en særskilt bevilling til nedsættelse og drift af et uddannelsesråd. Uddannelsesrådet vil være et uafhængigt råd med et højt fagligt niveau og med international deltagelse efter inspiration fra den vellykkede model, som gælder for Økonomisk Råd. Uddannelsesrådet får til ansvar at udarbejde konkrete anbefalinger på uddannelsesområdet til at fremme et højere fagligt niveau og en mere effektiv udnyttelse af bevillingerne.”.

Som konsekvens af ændringerne vil Naalakkersuisut erstatte bestyrelserne som brancheskolernes øverste myndighed. I praksis vil dette sige det relevante ressortdepartement. Dette medfører, at brancheskolerne vil blive omfattet af Selvstyrets almindelige instruktionsbeføjelse. Dette vil samtidig medføre, at der ikke længere vil være behov for indgåelse af resultatkontrakter, idet målsætninger og ønskede resultatmål vil kunne fastsættes på grundlag af tjenestebefalinger.

Forslaget indeholder derudover regler om etablering og drift af en praktikkoordinatorfunktion. En sådan funktion kan enten være på hver enkelt brancheskole eller etableres og drives som en eller flere enheder, der kan servicere alle brancheskolerne. Praktikkoordinatorfunktionens overordnede opgave vil være at tilvejebringe så mange praktikpladser som muligt. Dette sker gennem opsøgende virksomhed samtidig med, at funktionen vil kunne holde kontakt med uddannelsessøgende inden for erhvervsuddannelsesområdet.

Det skal samtidig fremhæves, at forslaget omhandler brancheskolernes styrelsesordning og derfor ikke relaterer sig specifikt til eventuelle ændringer i uddannelserne.

Endelig har forslaget til formål at rette nogle få konstaterede uhensigtsmæssigheder i forhold til det gældende regelsæt.

2. Hovedpunkter i forslaget

2.1. Gældende ret

Gældende ret består af Inatsisartutlov nr. 10 af 19. maj 2010 om erhvervsuddannelser og kurser på erhvervsuddannelsesområdet som senest ændret ved Inatsisartutlov nr. 25 af 13. juni 2023 (Erhvervsuddannelsesloven).

Erhvervsuddannelsesloven indeholder generelle regler inden for erhvervsuddannelsesområdet, herunder i forhold til erhvervsuddannelser og erhvervsuddannelseskurser, og fastsætter institutionelle rammer for branche- og erhvervsskolerne.

Erhvervsuddannelsesloven omdannede ved sin ikrafttræden den 1. januar 2011 brancheskolerne til selvstændige offentlige institutioner uden for Naalakkersuisuts almindelige instruktionsbeføjelse. Som konsekvens af omdannelsen af skolerne til selvstændige forvaltningsenheder blev brancheskolerne juridisk selvforvaltende institutioner med en bestyrelse som øverste myndighed.

Institutionernes overordnede rammer, økonomiske grundlag og forpligtelser er imidlertid fortsat reguleret af Selvstyrets lovgivning på området med tilhørende bekendtgørelser. Hertil kommer, at institutionerne i forhold til økonomi fortsat er omfattet af de bestemmelser, der gælder for Selvstyret, ligesom der er rekurs for så vidt angår elevsager. Lovgivningen har imidlertid overdraget institutionerne en betydelig frihed i relation til forvaltningen af opgaver.

Institutionerne er samtidig offentlige, idet deres virksomhed helt overvejende er offentlig finansieret, ligesom institutionerne udøver uddannelsesvirksomhed, som er et samfundsmæssigt anliggende. Derudover er institutionerne reguleret af offentlige aftaler, herunder overenskomster og skal følge de til enhver tid gældende bestemmelser for Grønlands Selvstyre om budget, regnskabsføring og regnskabsaflæggelse. Endvidere er brancheskolerne omfattet af de offentligretlige regelsæt i form af landstingslov om sagsbehandling i den offentlige forvaltning, landstingslov om offentlighed i forvaltningen og Inatsisartutlov om Ombudsmanden for Inatsisartut.

Lovgivningen forudsætter desuden, at uddannelserne udformes på skolerne med aktiv deltagelse af arbejdsmarkedet, og i praksis udarbejdes uddannelsesplanerne af brancheskolernes daglige ledelse, mens de centrale myndigheder forestår godkendelses- og tilsynsopgaver.

Institutionernes selvforvaltning er ensbetydende med, at Selvstyret ikke uden udtrykkelig lovhjemmel kan udstede instrukser til skolerne, idet bestyrelserne er brancheskolernes øverste myndighed. Selvstyret skal dog føre et overordnet tilsyn med skolernes aktivitet, såvel indholdsmæssigt som økonomisk. Dette skyldes, at brancheskolerne fortsat varetager samfundsopgaver i form af uddannelse og andre undervisningsrelaterede ydelser og modtager offentlige tilskud fra Selvstyret.

Selv om driftsansvaret for brancheskolerne i henhold til den gældende lovgivning påhviler bestyrelserne, har det været forudsat, at Selvstyret fastlægger politisk bestemte overordnede mål og rammer for uddannelserne, eksempelvis i forhold til udbud og optag, overordnet indhold og struktur, eksamen, censur, evaluering og kvalitetssikring m.m. Aktivitetsaftaler mellem skolernes bestyrelser og centraladministrationen skulle indgås ved resultatkontrakter,

mens rammeaftaler om uddannelsernes indhold og struktur udarbejdes som godkendelser af uddannelsesplaner på grundlag af en bekendtgørelse herom. Det kan i den forbindelse generelt konkluderes, at overordnede centralt fastsatte initiativer som f.eks. uddannelsesstrategier, uddannelsesplaner, handleplaner m.v. ikke synes at have haft væsentlig indflydelse på tilrettelæggelsen og styringen af erhvervsuddannelsesområdet.

Endvidere var det i forbindelse med vedtagelse af den gældende lovgivning forudsat, at der ville blive etableret et ensartet kvalitetssystem mellem ressortmyndigheden og skolerne og mellem skolerne indbyrdes, hvilket imidlertid heller ikke er realiseret.

2.1.2. Bestyrelser

Den bærende konstruktion i reformen fra 2011 har været etablering af bestyrelser. Som nævnt i indledningen er bestyrelserne brancheskolernes øverste myndighed. Den nærmere sammensætning af bestyrelserne fremgår af hver enkelt institutions vedtægt, som godkendes af ressortmyndigheden. Vedtægterne indeholder bestemmelser om hvilke af arbejdsmarkedets organisationer, der udpeger medlemmer til den pågældende institutions bestyrelse. Derudover indeholder både Erhvervsuddannelsesloven og vedtægten bestemmelser om bestyrelsesmedlemmernes kompetence, habilitet og ansvar for skolens aktiviteter, økonomi og drift. Lovgivningen forudsatte i den forbindelse en professionalisering af både bestyrelse og daglig ledelse for så vidt angår såvel samarbejde og organisering som økonomistyring, kvalitetssikring og personaleledelse. Det fremgår i den forbindelse, at bestyrelserne sammensættes af 5-7 personer med bred repræsentation fra skolens interessentkreds, og at skolens ansatte også repræsenteres.

Endvidere fremgår det af lovgivningen, at bestyrelsen efter indstilling fra forstanderen fastlægger det årlige program for institutionens virksomhed. Desuden træffer bestyrelsen efter indstilling fra forstanderen beslutning om institutionens udbud af kompetencegivende uddannelser og om iværksættelse af øvrige uddannelses tiltag samt aktiviteter vedrørende indtægtsdækket virksomhed og anden relevant aktivitet. Samtidig indgår bestyrelsen en resultatkontrakt med Selvstyret, hvilket sker på baggrund af forstanderens forhandlinger med ressortdepartementet.

Endvidere fremgår det som nævnt af Erhvervsuddannelseslovens § 43, stk. 1, at praktikpladser formidles af erhvervs- og brancheskolerne, og at det påhviler skolerne at udføre opsøgende virksomhed med henblik på fremskaffelse af praktikpladser. Eftersom bestyrelserne er brancheskolernes øverste myndighed, er der tale om en opgave, som det påhviler bestyrelserne at sikre bliver gennemført.

Desuden varetager bestyrelsen nogle fagspecifikke opgaver som eksempelvis ansvaret for udarbejdelse af uddannelsesplaner. I praksis er det imidlertid oftest lærere eller den uddannelsesansvarlige på skolen, som forestår arbejdet med uddannelsesplaner.

Endvidere besidder bestyrelsen afgørelseskompetence i forhold til:

- godkendelse af virksomheder
- praktikoplæring
- beskæftigelse i udlandet
- godkendelse af svendeprøver
- merit og afkortning af uddannelsestiden
- forlængelse af uddannelsestiden
- tvistigheder mellem lærling og virksomhed

I praksis udøves afgørelseskompetencen på grundlag af indstillinger, der udarbejdes af brancheskolens daglige ledelse. Herudover kan bestyrelserne delegerer visse af de nævnte beføjelser til brancheskolens forstander.

Som følge af armlængdeprincippet er det ikke centraladministrationen, der forestår kompetencen i forhold til ansættelse og afskedigelse af brancheskolernes forstandere. Dette ville nemlig ikke stemme overens med bestyrelsens status som institutionens øverste myndighed, idet Selvstyret i så fald stadig ville besidde instruktionsbeføjelse gennem ansættelses- og afskedigelseskompetencen over for institutionens forstander. Samtidig forestår brancheskolens forstander ansættelser af institutionens medarbejdere, herunder den øvrige ledelse som f.eks. souschefer med videre.

Det fremgår af Erhvervsuddannelseslovens § 31, stk. 2, at en bestyrelses afgørelser og beslutninger, såfremt disse er lovmedholdelige, ikke kan påklages til ressortmyndigheden, medmindre andet udtrykkeligt fremgår af lovgivningen. Klager vil kunne indsendes til ressortmyndigheden, såfremt en skole eksempelvis misrøgter sit ansvar. Ressortmyndigheden kan herefter iværksætte forskellige sanktioner i form af fratagelse af godkendelse til en uddannelse, indførelse af skærpet tilsyn og i grovere tilfælde at sætte skolen under administration. Derudover vil ressortmyndigheden kunne udstede påbud om at gennemføre en nødvendig uddannelse. Endvidere kan der i ekstraordinære situationer ske udskiftning af bestyrelsesmedlemmer, herunder hele bestyrelsen, hvis denne ikke lever op til bestyrelsesansvaret. Der er i denne forbindelse tale om en ekstraordinær beføjelse, som ikke er blevet benyttet, heller ikke i tilfælde, hvor der har været betydelige budgetafvigelse eller uhjemlede dispositioner.

2.1.3. Den gældende Inatsisartutlovs struktur

Erhvervsuddannelseslovens indledende kapitel består af en række grundlæggende bestemmelser vedrørende formålet med erhvervsuddannelserne og definition af begreberne ”erhvervs-mæssig grunduddannelse” henholdsvis ”andre erhvervsuddannelser”. Herudover er der en beskrivelse af, hvad der forstås ved brancheskoler henholdsvis erhvervsskoler.

Erhvervsuddannelseslovens kapitel 2 angiver nogle grundlæggende principper omkring Naalakkersuisuts overordnede reguleringskompetence i form af adgangen til at godkende uddannelserne, at nedsætte udvalg og regulere indholdet af uddannelserne. Eksempelvis inde-

holder Erhvervsuddannelseslovens § 4 en udtrykkelig bemyndigelse for Naalakkersuisut til at nedsætte råd og udvalg til behandling af emner vedrørende erhvervsuddannelsesområdet og den tilhørende arbejdsmarkeds- og erhvervsudvikling. Samtidig er Naalakkersuisuts tilsynsforpligtelse ligeledes beskrevet.

Kapitel 3 omhandler bestemmelser om regulering af adgangskrav for optagelse på uddannelserne.

Kapitel 4 vedrører erhvervsuddannelsernes struktur, herunder kombinationen af skole- og praktikuddannelse og Naalakkersuisuts adgang til at strukturere de overordnede principper for uddannelserne, mens bestemmelserne i kapitel 5 indeholder krav til uddannelsernes indhold.

Endvidere er der i Erhvervsuddannelseslovens kapitel 6 fastsat en række bestemmelser, jf. §§ 28-42, der gælder særskilt for brancheskolerne og som understreger brancheskolernes placering uden for Selvstyrets almindelige administrative hierarki. De udgjorde i sin tid den egentlige lovgivningsmæssige nyskabelse og var en væsentlig udvidelse i forhold til de tidligere gældende regler i landstingsforordning nr. 2 af 3. maj 1999 om erhvervsuddannelser og erhvervsuddannelseskurser. Det var i den forbindelse første gang, at der blev indsat egentlige lovregler angående institutionelle rammer for erhvervsuddannelsesområdet.

§§ 28-29 i kapitlet omhandler brancheskolernes formål og opgaver, mens § 30 fastsætter, at Naalakkersuisut og brancheskolernes bestyrelser skal indgå en 4-årig resultatkontrakt med henblik på en nærmere præcisering af brancheskolernes opgaver, herunder løsningen af disse, samt en angivelse af, hvad resultatkontrakten som minimum skal indeholde og en forpligtelse for bestyrelserne til at udarbejde en årlig redegørelse om opfyldelse af resultatkontrakten. Bestemmelsen indeholder også en bemyndigelse for Naalakkersuisut til i bekendtgørelsesform at fastsætte regler om resultatkontrakterne, som er blevet udnyttet til at udstede Selvstyrets bekendtgørelse nr. 26 af 23. december 2010 om resultatkontrakter for brancheskolerne.

§ 30 er ensbetydende med, at styringsmodellen med bestyrelser som brancheskolernes øverste myndighed suppleres af kontraktstyring på grund af institutionens placering uden for Selvstyrets almindelige instruktionsbeføjelse. Disse resultatkontrakter er ikke i den forstand juridisk bindende kontrakter, som eksempelvis kan tvangshåndhæves i overensstemmelse med deres indhold. Det skal i forlængelse heraf bemærkes, at resultatkontrakterne i henhold til Implemets rapport ikke er blevet anvendt som forudsat, men typisk er blevet betragtet som et proforma dokument og ikke som et centralt styringsværktøj, hvortil kommer, at resultatkontrakterne i flere tilfælde heller ikke er blevet indgået.

Det fremgår endvidere af § 31, at de grønlandske brancheskoler er selvstændige offentlige institutioner, og at afgørelser, der vedrører institutionens virksomhed, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, bortset fra retlige klager vedrørende lærlinge.

Desuden omhandler § 32 mulighed for, at brancheskolernes bestyrelser kan indgå aftaler om at få løst visse nærmere bestemte opgaver i fællesskab med andre brancheskoler og hjemmel til at fastsætte regler herom.

§ 34 regulerer spørgsmålet om, hvorledes brancheskolernes bestyrelse udpeges og sammensættes, bestyrelsernes funktionsperiode, Naalakkersuisuts mulighed for afsættelse af bestyrelsen og bestyrelsens udarbejdelse og godkendelse af brancheskolens vedtægt. Derudover indeholder bestemmelsens stk. 7 en hjemmel for Naalakkersuisut til at fastsætte regler om honorering af bestyrelsen m.v., som er blevet udnyttet til at udstede Selvstyrets bekendtgørelse nr. 25 af 23. december 2010 om honorering af og udgiftsgodtgørelse til brancheskolernes bestyrelser.

§ 35 omhandler bestyrelsens ansvarsområder og øvrige overordnede forpligtelser. Det er i den forbindelse centralt, at driftsansvaret i forhold til brancheskolernes virksomhed påhviler bestyrelserne og ikke Naalakkersuisut.

Desuden knytter § 36 sig til bestyrelsens opgaver i relation til institutionens faglige forhold, herunder forpligtelse til at sikre kvaliteten i uddannelserne og initiere uddannelser i overensstemmelse med samfundets behov. Samtidig indeholder bestemmelsen, jf. dennes stk. 2 og 3 nogle mere fagspecifikke opgaver, hvorefter brancheskolernes bestyrelser bl.a. er ansvarlig for udarbejdelse af uddannelsesplanerne, bestemmelser om praktikplaner og retningslinjer for eventuelle svendepøver. Hertil kommer bestemmelsens stk. 3, bestyrelsernes egentlig afgørelseskompetence, jf. ligeledes de almindelige bemærkningers afsnit 2.1. nr. 5 om gældende ret. Endelig indeholder stk. 4 en bestemmelse om, at brancheskolernes bestyrelse selv kan arrangere den nærmere opgavefordeling i forhold til sikring af uddannelsernes faglige indhold og relevans i forhold til arbejdsmarkedets behov.

Princippet for forvaltningen af skolens ressourcer, herunder offentlige midler, fremgår af § 37, stk. 1, hvorefter bestyrelsen er ansvarlig for, at midlerne forvaltes i overensstemmelse med bevillingen. Det fremgår endvidere, at bestyrelsen er ansvarlig for den overordnede fordeling af midler på budgettet. Herved forstås de samlede fællesudgifter, udviklingsudgifter og fordelingen på forskellige områder.

Bestemmelsens stk. 2 repræsenterer en af de få egentlige instruktionsbeføjelser for ressortmyndigheden i forhold til brancheskolernes bestyrelser og betyder, at der foreligger en pligt for bestyrelsen til at efterkomme krav om berigtigelse omkring nogle nærmere angivne forhold. Dette kan dreje sig om anvendelse af bevillingen, ligesom det kan vedrøre øvrige forhold, der hører under Selvstyrets tilsynsforpligtelse. Samtidig er der fastsat en række konsekvenser af manglende berigtigelse af disse forhold. Bestemmelsen skal ses i lyset af institutionernes samfundsmæssige forpligtelser og helt overvejende offentlige finansiering.

Endvidere fremgår det af bestemmelsens stk. 3, at Naalakkersuisut kan træffe afgørelse om, at

bestyrelsen skal træde tilbage. Bestemmelsen omhandler situationer, hvor det med rimelighed står klart, at bestyrelsens handlinger eller undladelser har bragt institutionens eksistens i fare i den forstand, at institutionen ikke længere kan løse sine opgaver, eller hvis institutionen eventuelt ikke kan afholde lønninger til medarbejdere.

Herudover afgrænser § 38 forstanderens ansvar i forhold til bestyrelsen, og bestemmelsen rummer samtidig en loyalitetsforpligtelse for så vidt angår forstanderens pligt til at søge bestyrelsens målsætninger realiseret. Bestemmelsen angiver i den forbindelse også forstanderens arbejdsopgaver, og endelig fremgår det af bestemmelsens stk. 3, at forstanderen ansætter og afskediger brancheskolens øvrige medarbejdere.

§ 39 indeholder en begrænsning i forhold til brancheskolernes selvforvaltning, idet det fremgår af bestemmelsen, at brancheskolerne som offentlige institutioner stadig skal følge de vilkår, der gælder for ansatte i Grønlands Selvstyre. Dette er samtidig ensbetydende med, at Selvstyrets forhandlingsafdeling varetager forhandlingsretten i forhold til brancheskolerne. Der er således ingen ændring i forhold til gældende regler.

Brancheskolernes forpligtelse til at følge de for Selvstyret gældende vilkår og øvrige forhold for ansættelser, forhold under ansættelsen og afskedigelse, er bl.a. begrundet i et overordnet ønske om udgiftsstyring og lige vilkår for alle Selvstyrets institutioner.

Endvidere fremgår det af § 40, at brancheskolernes virksomhed finansieres af tilskud fra landskassen og indtægter ved eventuel anden virksomhed, og at omfanget af tilskuddet fra Landskassen fastsættes af Inatsisartut.

Bevillingsspørgsmålet er således i det hele overladt til Inatsisartut på grundlag af finansloven. Der blev endvidere i forlængelse af vedtagelsen af Inatsisartutloven indført regler om aktivitetsafhængige bevillinger. Der er i den forbindelse blevet arbejdet med et princip om aktivitetsafhængige bevillinger, der tildeles institutionerne ud fra objektive kriterier for skolernes aktivitet (aktivitet og takst) i form af lovbundne bevillinger. Der arbejdes på den baggrund i dag med en bevillingssammensætning i form af grundtilskud og taxameterfinansiering. Opmærksomheden skal dog henledes på, at disse bevillingstyper ikke blev indført med hjemmel i den gældende erhvervsuddannelseslov og derfor principielt ikke har sammenhæng med, hvilken institutionel ramme, der gælder for brancheskolernes øverste ledelse.

§ 41 regulerer fremgangsmåden omkring udmeldelse af budget, og bestemmelsens stk. 2 har til formål at sikre en budgetmæssig adskillelse mellem brancheskolernes undervisningsvirksomhed og anden virksomhed, herunder for hver type af anden virksomhed.

Desuden indeholder § 42 regler om brancheskolernes regnskabsaflæggelse, herunder om revision, som i det hele skal følge, hvad der i øvrigt gælder for Selvstyret. Bestemmelsen indeholder imidlertid også regler om regnskabsmæssig adskillelse mellem brancheskolernes under-

visningsvirksomhed og anden virksomhed, herunder særskilt regnskab for hver enkel type af anden virksomhed, hvilket Naalakkersuisut også kan fastsætte regler om. Desuden fremgår det af bestemmelsens stk. 5, at skolerne kan overføre over- og underskud til det efterfølgende finansår. Det var i den forbindelse forudsat i den oprindelige udgave af Erhvervsuddannelsesloven fra 2010, at adgangen til denne overførsel skulle reguleres nærmere i finansloven. Det har imidlertid vist sig, at adgangen til at overføre over- og underskud i en lang række tilfælde er sket nærmest automatisk uden fastsættelse af retningslinjer herom.

Reglerne i kapitel 7 omfatter både branche- og erhvervsskoler. Det fremgår bl.a. af § 43, stk. 1, at skolerne har en forpligtelse til at formidle praktikpladser samt være opsøgende i forhold til at tilvejebringe praktikpladser. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at det i forbindelse med brancheskolernes styrelsesordning forudsættes, at navnlig brancheskolernes bestyrelser på baggrund af dialog med virksomhederne vil bestræbe sig på en yderligere indsats i den henseende.

Endvidere regulerer § 44 spørgsmålet om godkendelse af virksomheder som praktiksted, hvilket i henhold til § 45 kan indbringes for Naalakkersuisut.

Endvidere indeholder kapitel 8 regler om elevernes retlige forhold. Disse regler omhandler bl.a. betingelsen i § 46 for gennemførelse af en erhvervsmæssig grunduddannelse i form af indgåelse af en lærlingekontrakt eller en uddannelsesaftale, medmindre der er tale om erhvervsuddannelser, der afvikles som skolepraktik. Endvidere er eleven i henhold til § 47 forpligtet til at deltage i skoleundervisningen i henhold til reglerne herom.

Kapitlet indeholder også i § 48 bestemmelser om elevs udelukkelse fra undervisningen som følge af tilsidesættelse af skolens ordensregler eller udeblivelse fra skoleundervisningen. I bestemmelsen stk. 2 er der fastsat en bemyndigelse for Naalakkersuisut til at fastsætte regler om mødepligt, dokumentation for sygefravær, sanktioner, herunder udelukkelse fra undervisningen, samt behandling af sager om udelukkelse. Denne bemyndigelse er ikke blevet udnyttet.

Desuden fastsættes i § 49 de centrale krav til lærlingekontrakten og uddannelsesaftalen. Det drejer sig bl.a. om formkrav vedrørende benyttelse af en af ressortmyndigheden godkendt formular, og at eleven som minimum skal orienteres om den løn, som eleven har krav på.

I § 50 er det fastsat, at elever er berettiget til overenskomstmæssig praktikløn og ligeledes har mulighed for at opnå de såkaldte særydelser, jf. reglerne herom i uddannelsesstøttelovgivningen. Endvidere fremgår det af bestemmelsens stk. 2, at Naalakkersuisut kan bestemme, at visse elever kan modtage løn i stedet for uddannelsesstøtte.

Herudover fremgår det af § 51, at udgangspunktet for reguleringen af elevens forhold er et internt anliggende mellem denne og arbejdsgiveren, mens bestemmelsens stk. 2 er udtryk for,

at praktikopholdet alene skal have et uddannelsesmæssigt sigte, der skal sikre eleven færdigheder, som er umiddelbart anvendelige i forhold til dennes uddannelse.

§ 52 omhandler muligheden for afkortning af uddannelsesstiden, mens reglerne i § 53 regulerer spørgsmålet om forlængelse af praktiktiden. I forlængelse heraf fremgår det af § 54, at branchevalget eller brancheskolens bestyrelse under ganske særlige omstændigheder, der ikke er omfattet af de i forslagets §§ 52-53 nævnte situationer, kan forlænge eller afkorte uddannelsesstiden.

§ 55 regulerer de grundlæggende principper for lærlingekontrakt og uddannelsesaftale, herunder det forhold, at en lærlingekontrakt og en uddannelsesaftale er et juridiske bindende internt mellemværende mellem elev og virksomhed, mens § 56 omhandler de almindelige obligationsretlige misligholdelsesbeføjelser.

§ 57 omhandler konsekvensen af, at en elev enten udelukkes fra skoleundervisningen på baggrund af enten manglende overholdelse af møde- og ordensregler, eller fordi eleven har gået til eksamen eller til en prøve mere end 2 gange uden at bestå og ikke kan få dispensation.

Erhvervsuddannelseslovens § 58 omhandler afgørelse af uenigheder mellem elev og praktikvirksomhed, som i al væsentlighed er et arbejdsretligt anliggende.

§ 59 regulerer spørgsmålet om elevernes forsikringsdækning i forbindelse med uddannelsesforløbet, mens § 60 bemyndiger Naalakkersuisut til at regulere retsforholdet mellem elever og virksomheder. Bemyndigelsen er ikke udnyttet.

Kapitel 9 omfatter regler om kurser inden for erhvervsuddannelsesområdet, herunder nogle generelle principper om tilskud til sådanne kurser med henblik på opkvalificering af persongrupper inden for erhvervsuddannelsesområdet.

Endelig er der kapitel 10 om klageadgang og kapitel 11 om ikrafttrædelses-, overgangs- og ophævelsesregler.

Det skal samtidig bemærkes, at Erhvervsuddannelsesloven ikke indeholder en bestemmelse, der hjemler mulighed for forsøgsordninger.

2.2. Forslaget

Forslaget kunne principielt affattes som en ændringslov, idet ændringerne i forhold til Erhvervsuddannelsesloven helt overvejende alene omhandler institutionelle regler, der ophæves. Men eftersom ændringerne omhandler helt centrale dele af Erhvervsuddannelsesloven, sammenholdt med antallet af lovændringer siden hovedlovens ikrafttræden den 1. januar 2011, er det vurderet rigtigst at affatte forslaget som en ny hovedlov.

I forhold til forslaget struktur og opbygning følger denne i al væsentlighed Erhvervsuddannelsesloven. Dette gælder således kapitlerne 1-5, 7-8 og 9-11, dog således at kapitlerne 9-11 er ændret til kapitel 11-13 i forslaget. Samtidig er kapitel 6 reduceret væsentligt i forhold til antallet af bestemmelser. Fra Erhvervsuddannelseslovens kapitel 6 er det således kun § 28 om brancheskolernes formål, § 29 om brancheskolernes mulighed for udøvelse af anden virksomhed, § 38 om brancheskolens forstander og § 40 om brancheskolernes finansiering, der videreføres i forslaget kapitel 6 som henholdsvis § 32, § 34, § 35 og § 37. Endelig er der indsat et nyt kapitel 9 og 10.

I øvrigt foreslås det at bibeholde benævnelsen ”brancheskoler”, uanset sondringen i Erhvervsuddannelseslovens § 3, der derfor ændres til udelukkende at omhandle brancheskoler. Dette er tilfældet, selv om brancheskolerne ikke længere vil have en bestyrelse som institutionens øverste ledelse, som efter Erhvervsuddannelseslovens § 35, stk. 5 ansætter en forstander. Forstanderen vil nemlig som et centralt element i lovændringen blive ansat af ressortmyndigheden og i den forbindelse referere til denne.

Endvidere er antallet af bemyndigelsesbestemmelser i forslaget reduceret, fordi der er konstateret bemyndigelsesregler, som dækker samme forhold.

Derudover foreslås som nævnt i indledningen en udvidelse af § 4 vedrørende den udtrykkeligt fastsatte adgang til at nedsætte råd og udvalg til fremover at omfatte hele uddannelsesområdet som sådan. I forlængelse heraf vil bemyndigelsesbestemmelsen i § 4, stk. 2 også kunne regulere nedsættelse af et egentligt uddannelsesråd, som dækker hele uddannelsesområdet og ikke kun erhvervsuddannelsesrelaterede anliggender. Dette skal sikre faglige inputs fra relevante interessenter, mens ”bestyrelser” og ”brancheudvalg” er udgået af lovgivningen.

Forslaget indeholder således en central nyskabelse i form af en kobling mellem det nye uddannelsesråd og erhvervsuddannelsesindsatsen i relation til at involvere ekstern faglig viden og at sikre mulighed for at faglige inputs kan tilgå skolerne. Udover det kommende uddannelsesråd påtænkes input også at kunne indhentes gennem et rådgivende organ om beskæftigelse og uddannelse inden for fiskerisektoren, som forventes nedsat bestående af relevante aktører. Samtidig vil brancheskolens forstander også have mulighed for en løbende direkte dialog med interessenterne.

Forslagets § 33 om en praktikkoordinatorfunktion udgør endnu en væsentlig nyskabelse på erhvervsuddannelsesområdet. Bestemmelsen om etablering og drift af en praktikkoordinatorfunktion på hver brancheskole skal sikre, at der foretages opsøgende virksomhed med henblik på at tilvejebringe så mange praktikpladser som muligt. Dette begrundes med, at der er tale om en helt central opgave, som ikke er blevet løftet på grundlag af den gældende lovgivning, jf. navnlig den gældende erhvervsuddannelseslovs § 43, stk. 1, hvoraf det fremgår, at praktikpladser formidles af erhvervs- og brancheskolerne, og at det påhviler skolerne at udføre opsøgende virksomhed med henblik på fremskaffelse af praktikpladser.

Bestemmelsen vil kunne opfyldes f.eks. ved, at etablere en fælles praktikpladskoordinatorfunktion, der servicerer hver brancheskole. Praktikpladskoordinatorfunktionens hovedopgave vil være tilvejebringelse af det nødvendige antal praktikpladser, hvilket bl.a. vil forudsætte opsøgende virksomhed i forhold til erhvervsliv, myndigheder m.v. samt kontakt med uddannelsessøgende inden for erhvervsuddannelsesområdet.

Bestemmelsens stk. 2 forudsætter et samarbejde mellem praktikpladskoordinationen og forstanderen i forhold til en række af forstanderens beføjelser, som tidligere blev varetaget af bestyrelsen. Forstanderen tildeles i den forbindelse en betydelig grad af decentral beslutningskompetence.

Det drejer sig om følgende opgaver:

- godkendelse af virksomheder
- godkendelse af praktikplaner
- godkendelse af beskæftigelse i udlandet
- afholdelse af svendeprøver
- elevers fritagelse for dele af praktikuddannelsen på grundlag af anden beskæftigelse
- godkendelse af aftale, der forlænger uddannelsestiden mere end fraværsperioden
- forlængelse af uddannelsestiden ved uenighed herom mellem elev og praktikvirksomhed.

I henhold til bestemmelsen udøves afgørelseskompetencen decentralt på baggrund af praktikpladskoordinatorfunktionens indstillinger.

Endvidere skal det bemærkes, at brancheskolerne indplaceres i Selvstyrets almindelige administrative hierarki, og som konsekvens heraf vil brancheskolen blive umiddelbart omfattet af ressortdepartementets instruktionsbeføjelse.

Samtidig vil der ikke længere være behov for indgåelse af resultatkontrakter, idet målsætninger og ønskede resultatmål vil kunne fastsættes på grundlag af tjenestebefalinger, hvorfor den gældende erhvervsuddannelseslovs § 30 om indgåelse af resultatkontrakter mellem Naalakkersuisut og bestyrelserne ikke videreføres.

Tilsvarende videreføres heller ikke de gældende bestemmelser i §§ 31-37 om brancheskolerne organisation. Der vil således ikke være behov for at bibeholde bestemmelser, som afspejler brancheskolerne institutionelle særstilling, eksempelvis § 31 om brancheskolerne som selvstændige offentlige institutioner.

Det samme gælder for brancheskolerne bestyrelser mulighed for at indgå aftaler om at få

løst visse nærmere bestemte opgaver i fællesskab med andre brancheskoler, jf. § 32. Naalakkersuisut vil fremover uden særlig hjemmel kunne sikre et samarbejde mellem brancheskolerne, idet disse umiddelbart vil være omfattet af Selvstyrets instruktionsbeføjelse.

Det samme er tilfældet i forhold til sammenlægninger i § 33, jf. nærmere umiddelbart nedenfor. Den gældende Inatsisartutlovs regler om selvstændiggørelse af brancheskolerne forudsætter, at der i givet fald må kræves udtrykkelig hjemmel, hvis Naalakkersuisut skal foretage institutionelle eller for den sags skyld fysiske sammenlægninger, jf. § 33. Efter de nye regler kan Naalakkersuisut selv beslutte, hvordan erhvervsuddannelsesområdet reguleres, herunder i forhold til antallet af brancheskoler.

Endvidere videreføres heller ikke § 34, der regulerer spørgsmålet om, hvorledes brancheskolernes bestyrelse udpeges og sammensættes, varighed af bestyrelsernes funktionsperiode, mulighed for afsættelse af bestyrelsen og bestyrelsens udarbejdelse og godkendelse af brancheskolens vedtægt. Tilsvarende gælder § 35, hvoraf det bl.a. fremgår, at bestyrelsen er brancheskolens øverste myndighed og som angiver bestyrelsens ansvarsområder og øvrige overordnede forpligtelser. Det er i den forbindelse centralt i forslaget, at Naalakkersuisut som følge af lovændringen vil erstatte bestyrelsen som brancheskolens øverste myndighed, jf. bestemmelsens stk. 1 og samtidig overtage driftsansvaret i forhold til brancheskolens virksomhed.

Derfor videreføres heller ikke § 36, der knytter sig til bestyrelsens opgaver i relation til institutionens faglige forhold, og § 37, der bl.a. angiver principperne for forvaltningen af skolens ressourcer, herunder offentlige midler, og f.eks. Naalakkersuisuts reaktionsmuligheder i forhold til en bestyrelse, hvis handlinger eller undladelser har bragt institutionens eksistens i fare i den forstand, at institutionen ikke længere kan løse sine opgaver, eller hvis institutionen eventuelt ikke kan afholde lønninger til medarbejdere.

Det skal imidlertid samtidig bemærkes, at § 38 er blevet videreført i forslaget som § 35 med en tilføjelse om, at forstanderen ansættes og afskediges af Naalakkersuisut. Bestemmelsen fastsætter endvidere forstanderens ansvar i forhold Naalakkersuisut, og bestemmelsen rummer samtidig en loyalitetsforpligtelse for så vidt angår forstanderens pligt til at søge Naalakkersuisuts målsætninger realiseret. Bestemmelsen fastsætter i den forbindelse også forstanderens arbejdsopgaver, og endelig fremgår det af bestemmelsens stk. 5, at forstanderen ansætter og afskediger brancheskolens øvrige medarbejdere. Den samme kompetence gør sig i øvrigt gældende på de gymnasiale institutioner, hvor rektor har til tilsvarende beføjelser.

Det skal i forhold til overgangen af ansættelses- og afskedigelseskompetencen fra bestyrelserne til Naalakkersuisut bemærkes, at dette ikke har begrundet indsættelse af eventuelle undtagelsesbestemmelser, f.eks. med henblik på at sikre allerede ansatte forstandere mod en forringelse af disses ansættelsesvilkår eller anden form for skadesvirkning. Dette skyldes, at forstanderne med hensyn til vilkår og øvrige forhold for ansættelser, forhold under ansættelsen og afskedigelser både i henhold til de gældende regler, jf. § 39, og forslaget vil være omfattet

af de bestemmelser, der til enhver tid gælder for ansatte under Grønlands Selvstyre. De pågældende forstandere vil derfor fortsætte deres ansættelse på uændrede vilkår. Forholdet vil heller ikke være omfattet af landstingsforordning nr. 7 af 5. december 2008 om arbejdstageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse som ændret ved Inatsisartutlov nr. 12 af 1. juni 2017 (virksomhedsoverdragelsesloven). Dette skyldes, at der ikke er tale om et egentligt arbejdsgiver-skifte i virksomhedsoverdragelseslovens forstand, idet forstanderen fortsat vil være ansat i Selvstyret.

Der er herudover i forslaget indsat en ny § 36, hvorefter forstanderen overtager de tidligere bestyrelses opgave i relation til udarbejdelse af forslag til uddannelsesplaner. Endvidere træffer forstanderen afgørelse om brancheskolens udbud af kompetencegivende uddannelser, iværksættelse af øvrige uddannelses tiltag samt aktiviteter om indtægtsdækket virksomhed m.m. Endelig godkender forstanderen også merit og spørgsmål om afkorting eller forlængelse af uddannelsestiden og om elevers fritagelse for dele af skoleuddannelsen på grundlag af anden undervisning.

Endvidere overflødiggøres den gældende erhvervsuddannelseslovs § 39 i forbindelse med brancheskolernes integration i Selvstyrets administrative hierarki, hvorfor bestemmelsen ikke videreføres. Det fremgår som nævnt ovenfor af bestemmelsen, at brancheskolerne som offentlige institutioner stadig skal følge de vilkår, der gælder for ansatte i Grønlands Selvstyre.

Derimod videreføres § 40 i forslaget § 37 om, at brancheskolernes virksomhed finansieres af tilskud fra landskassen og indtægter ved eventuel anden virksomhed, og at omfanget af tilskuddet fra Landskassen fastsættes af Inatsisartut.

Dette gælder imidlertid ikke for § 41, der regulerer fremgangsmåden omkring udmeldelse af budget og sikring af en budgetmæssig adskillelse mellem brancheskolernes undervisningsvirksomhed og anden virksomhed, herunder for hver type af anden virksomhed. Dette skyldes, at der i forbindelse med brancheskolernes indplacering i Selvstyrets almindelige administrative hierarki ikke er behov for en særregulering af f.eks. institutionernes budgetregler. Tilsvarende gælder i forhold til § 42 om brancheskolernes regnskabsaflæggelse, herunder om revision, som heller ikke videreføres. Dette er også ensbetydende med, at bestemmelsens stk. 4 om, at skolerne kan overføre over- og underskud til det efterfølgende finansår, heller ikke videreføres, idet dette i det hele vil være et spørgsmål, der vurderes af Naalakkersuisut og i øvrigt også vil skulle reguleres i finansloven.

Forslaget indeholder endvidere en central nyskabelse i form af en kobling mellem det nye uddannelsesråd og erhvervsuddannelsesindsatsen i relation til at involvere eksternt faglig viden og at sikre mulighed for, at faglige inputs kan tilgå skolerne. Udover det kommende uddannelsesråd påtænkes input også at kunne indhentes gennem et rådgivende organ om beskæftigelse og uddannelse inden for fiskerisektoren, som forventes nedsat bestående af rele-

vante aktører. Endvidere forventes brancheskolens forstander at have mulighed for en løbende direkte dialog med interessenterne.

Desuden er forslaget kapitel 7 indholdsmæssigt stort set identisk med Erhvervsuddannelseslovens kapitel 7.

Forslagets kapitel 9 og kapitel 10 repræsenterer derimod nyskabelser og omhandler regler vedrørende tilsyn og kvalitetsudvikling samt forsøgs- og udviklingsarbejde.

Endelig er Erhvervsuddannelseslovens kapitel 9 og 10 om henholdsvis kurser på erhvervsuddannelsesområdet og klager videreført i forslaget kapitel 11 og 12, mens forslaget kapitel 13 består af ikrafttrædelses-, overgangs- og ophævelsesbestemmelser.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

En af forslaget overordnede ambitioner er at sikre bedre styring med brancheskolerne. Dette omfatter bedre økonomisk indsigt og dermed at kunne undgå fremtidige budgetafvigelse. Dette er ensbetydende med, at der ikke fortsat er behov for at bevare den omfattende administrative udbygning af institutionerne i form af bestyrelser, som udgjorde det centrale element i reformen.

Den foreslåede nye styrelsesordning vil herudover være ensbetydende med, at der ikke længere vil skulle ske honorering af og udgiftsgodtgørelse til brancheskolernes bestyrelse i henhold til reglerne herom i Selvstyrets bekendtgørelse nr. 25 af 23. december 2010 om honorering af og udgiftsgodtgørelse til brancheskolernes bestyrelse. Udgiftsniveauet i henhold til forskriften beror på, om bevillingen og den indtægtsdækkede virksomhed for den pågældende institution i det seneste afsluttede finansår udgjorde mindst 40 mio. kr. eller ikke.

For KTI, som er den eneste institution med en bevilling og indtægtsdækket virksomhed på mindst 40 mio. kr., vil dette betyde en besparelse på mindst 120.000 kr. alene i bestyrelseshonorar. Dette skyldes, at bestyrelsesformanden modtager kr. 40.000 årligt, næstformanden kr. 30.000 og de ordinære bestyrelsesmedlemmer kr. 10.000. Hertil kommer besparelser i forhold til rejser, fortæring og ophold, jf. bekendtgørelsens § 3, som anslås til ca. 150.000 kr. årligt, samt udgifter i forbindelse med sekretariatsbetjening og kontorhold på ca. kr. 10.000 årligt, hvilket samlet vil medføre en besparelse for KTI på ca. kr. 280.000.

For de øvrige skoler vil forslaget medføre en besparelse i relation til bestyrelseshonorarer på kr. 90.000 årligt. Dette omfatter bestyrelseshonorar til formanden på kr. 30.000, kr. 22.500 til næstformanden og kr. 7.500 til de ordinære bestyrelsesmedlemmer. Hertil kommer ligeledes besparelser i forhold til rejser, fortæring og ophold, jf. bekendtgørelsens § 3, som anslås til ca. 150.000 kr. årligt, samt kontorhold m.v. på kr. 10.000, hvilket samlet vil medføre en besparelse for de øvrige skoler på ca. kr. 250.000.

Praktikpladskoordinatorfunktionen antages at medføre udgifter på maksimalt kr. 500.000 årligt, hvis ordningen på en skole forudsætter en egentlig nyansættelse af en person til at varetage funktionen afhængig af den pågældendes faglige baggrund og kvalifikationer. Af dette beløb skal fratrækkes midlerne til bestyrelserne, hvilket antages at efterlade en nettoudgift i forhold til skolernes bevilling på ca. kr. 220.000-250.000 årligt. De nævnte beløb antages imidlertid at blive betydeligt lavere henset til, at der er tale om en funktion, som vil kunne realiseres ved organisatoriske tilpasninger. Det skal i denne forbindelse dog samtidig bemærkes, at funktionens varetagelse ikke forudsætter ansættelse af en person hertil på hver enkelt skole. Funktionen vil således kunne varetages af en eller flere personer, som dækker flere skoler. Desuden antages funktionen også at kunne varetages af allerede ansat personale med de fornødne kompetencer.

Den foreslåede styrelsesordning vil også i forhold til arbejdet med resultatkontakter medføre en administrativ forenkling i forhold til både brancheskoler og ressortdepartement, idet der ikke længere vil være behov for udarbejdelse, indgåelse og justering af resultatkontrakter.

Endvidere vil forslaget frigive ressourcer hos forstanderen, idet forstanderen ikke længere skal bruge tid på at servicere bestyrelsen.

Endelig antages forslaget også at medføre økonomiske og administrative konsekvenser for både Grønlands Selvstyre og kommunerne, idet forslaget på sigt vil udmønte sig i, at flere borgere får en kompetencegivende uddannelse. Dette vil understøtte bestræbelserne mod et mere selv bærende samfund.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget forventes ikke at indebære økonomiske konsekvenser for erhvervslivet, men antages at gøre erhvervsuddannelsesindsatsen mere målrettet i forhold til erhvervslivets behov. Der forventes herudover en hurtigere tilpasning af uddannelsesudbuddet i overensstemmelse med samfundsudviklingen og de hermed forbundne krav.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Forslaget indebærer ingen konsekvenser for miljøet og naturen.

6. Konsekvenser for borgerne

Forslaget forventes at skabe et tilsigtet løft i forhold til at tilvejebringe flere praktikpladser, hvilket gerne skulle generere flere optagelser på erhvervsuddannelserne. Forslaget forventes derudover ikke at indebære administrative konsekvenser for borgerne, men antages at give et løft i kvaliteten af uddannelserne og samlet set et bedre erhvervsuddannelsessystem i overensstemmelse med arbejdsmarkedets behov.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Lovforslaget har ingen andre væsentlige konsekvenser.

8. Høring af myndigheder og organisationer m.v.

Forslaget har i perioden 18. december 2023 til 18. januar 2024 været offentligt tilgængeligt på høringsportalen og fremsendt direkte til relevante høringsparter, jf. bilag 2 om høringen.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til kapitel 1

Det indledende kapitel består af en række grundlæggende bestemmelser vedrørende formålet med det samlede system af erhvervsuddannelser og kurser på erhvervsuddannelsesområdet og definition af begreberne ”erhvervsmæssig grunduddannelse” henholdsvis ”andre erhvervsuddannelser” samt ”brancheskole”.

Til § 1

Bestemmelsen viderefører i al væsentlighed Erhvervsuddannelseslovens § 1 og beskriver erhvervsuddannelsessystemets grundlæggende anvendelsesområde. Bestemmelsen er i den forbindelse i henhold til seneste lovtekniske retningslinjer blevet ændret fra en formålsbestemmelse til i stedet at angive et anvendelsesområde.

Til stk. 1

I stk. 1 præciseres det, at det fortsat er Naalakkersuisut, der har det overordnede ansvar for, at erhvervsuddannelserne og kurserne på erhvervsuddannelsesområdet tilrettelægges, således at der er sammenhæng i uddannelsessystemet. Tilrettelæggelsen skal tilgodese arbejdsmarkedets behov i forhold til både den private og offentlige sektor.

Derudover fastslås det, at erhvervsuddannelsesområdet skal tilrettelægges ud fra hensynet til de til enhver tid gældende behov på arbejdsmarkedet. I forhold til den gældende bestemmelse er ”Inatsisartut” erstattet af ”Naalakkersuisut”, idet uddannelsesindsatsen skal afspejle Naalakkersuisuts erhvervs- og arbejdsmarkedspolitik. Derudover skal erhvervsuddannelserne sikre, at eleverne udrustes bedst muligt i forhold til at møde arbejdsmarkedets udfordringer ikke blot nu, men også i fremtiden. Det fastslås samtidig, at Naalakkersuisut med henblik på at sikre et samordnet erhvervsuddannelsessystem kan benytte sig af både uddannelses- og kursustilbud.

Til stk. 2

§ 1, stk. 2, er ligeledes stort set en videreførelse af den tilsvarende bestemmelse i Erhvervsuddannelsesloven og består af en hensigtserklæring vedrørende de hensyn, der skal lægges vægt på i forbindelse med tilrettelæggelsen af erhvervsuddannelserne. Det fremgår, at der skal være uddannelsesstilbud til alle, herunder mulighed for enten at gennemføre en erhvervsuddannelse eller erhvervsuddannelseskurser og at uddannelserne og kurserne skal være kvalificerende til det grønlandske arbejdsmarked. Bestemmelsen udelukker imidlertid ikke, at der lægges vægt på andre hensyn i forbindelse med tilrettelæggelsen af erhvervsuddannelserne. Øvrige erhvervsuddannelsesinitiativer som f.eks. retter sig mod særlige grupper, som f.eks. voksenuddannelser, skal efter omstændighederne også kunne hjemles ved Inatsisartutloven.

I stk. 2, nr. 2 er der foretaget en sammenskrivning af Erhvervsuddannelseslovens § 1, stk. 2, nr. 2 og nr. 4, som dermed ikke er videreført.

Nr. 1

I bestemmelsen bibeholdes forpligtelsen til at sørge for uddannelser, der sikrer, at unge fra folkeskolen får reelle tilbud om uddannelser eller kurser. Endvidere omhandler bestemmelsen en forpligtelse til at sikre flere valgmuligheder. Uddannelserne skal tilrettelægges således, at de giver adgang til andre uddannelser i f.eks. Danmark.

Nr. 2

Bestemmelsen er skrevet sammen med den gældende bestemmelse nr. 4 på grund af bestemmelsernes indholdsmæssige sammenfald. Endvidere skal erhvervsuddannelserne også sikre eleverne visse færdigheder ud over de rent fagspecifikke, idet eleverne bør sikres en almen forståelse af samfundet og dets udvikling. Samtidig skal uddannelserne bidrage til elevernes personlige udvikling og udstyre eleverne med færdigheder, der også er anvendelige i forhold til fremtidige omskiftelige krav til arbejdsstyrken og også i forhold til at kunne videreudanne sig både i og uden for Grønland.

Nr. 3

I nr. 3 fastsættes den helt grundlæggende præmis om, at uddannelserne skal være tilpasset arbejdsmarkedets behov. Endvidere fremhæves det, at disse ikke er statiske størrelser, men ændrer sig i forhold til den teknologiske udvikling med videre, hvilket der skal tages højde for ved uddannelsernes tilrettelæggelse. Herudover er ”innovation” blevet tilføjet på baggrund af høringssvar fra KNQI. Herved tilkendes det, at erhvervsuddannelsesområdet også omhandler spørgsmålet om bl.a. at skabe nye idéer, der kan realiseres til praktisk anvendelse.

Til § 2

Til stk. 1

§ 2, stk. 1 er en uændret videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 2, stk. 1, som den blev affattet ved den seneste lovændring i form af Inatsisartutlov nr. 25 af 13. juni 2023. Det fastholdes i den forbindelse, at en erhvervsmæssig grunduddannelse forstås som en vekseluddannelse, hvor der skiftes mellem praktik- og skoleophold af længere eller kortere varighed.

Til stk. 2

I § 2, stk. 2, videreføres definitionen af ”andre erhvervsuddannelser”, som forstås som erhvervsuddannelser, der hovedsagelig foregår på skolerne som teoretisk uddannelse. Dette selv om der kan være indlagt praktikophold af kortere varighed. Dette kan omhandle praktikophold af op til flere måneders varighed. I øvrigt er sondringen mellem brancheskoler og erhvervsskoler udgået.

Til § 3

Bestemmelsen er ændret væsentligt i forhold til Erhvervsuddannelseslovens § 3, idet erhvervsskoler er udgået som institutionelt begreb i forslaget, som herefter alene omhandler brancheskoler.

Formuleringen i § 3 skal tydeliggøre, hvad der forstås ved brancheskolerne, jf. også det anførte under afsnit 1 om baggrunden for forslaget i de almindelige bemærkninger.

Derudover er det karakteristisk, at skolerne ikke ledes af en bestyrelse, og at brancheskolerne fremover vil være underlagt disses respektive ressortforvaltninger og dermed være umiddelbart omfattet af centraladministrationens instruktionsbeføjelse.

Til kapitel 2

I kapitlet beskrives nogle grundlæggende principper omkring Naalakkersuisuts overordnede reguleringskompetence i form af adgangen til at godkende uddannelserne, at nedsætte udvalg og regulere indholdet af uddannelserne. Samtidig er Naalakkersuisuts tilsynsforpligtelse ligeledes beskrevet. Desuden har den lov kvalitetsmæssige gennemgang medført, at overskriften til § 4 er ændret i forhold til den gældende Inatsisartutlov, og at der er tilføjet en ny overskrift til §§ 5-7.

Til § 4

Til stk. 1

Bestemmelsen er i al væsentlighed en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 4. Bestemmelsen er imidlertid ændret til nedsættelse af råd og udvalg vedrørende det samlede uddannelsesområde og ikke kun i forhold til erhvervsuddannelser. I lighed med den gældende bestemmelse fremgår det, at de nævnte udvalg kan tillægges afgørelseskompetence i forhold til konkrete områder. Bestemmelsen tilsigter derudover at skabe grundlag for at nedsætte udvalg efter behov med henblik på at samle personer med særlig ekspertise afhængig af, hvilket emne, der er tale om. Bestemmelsen omfatter både permanente udvalg samt ad hoc-udvalg. Det forudsættes i øvrigt, at der nedsættes et egentlig uddannelsesråd, jf. det anførte herom i forslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 2

Bestemmelsen er en ændret videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 4, stk. 2. Bestemmelsen er indsat med henblik på at sikre hjemmel til i bekendtgørelsesform at fastsætte regler,

der nærmere beskriver rådernes og udvalgenes nedsættelse og arbejdsopgaver m.m. Bemyndigelsen vil f.eks. kunne benyttes til at fastsætte regler om et uddannelsesråds sammensætning og opgaver. Det er i øvrigt hensigten, at bemyndigelsesbestemmelsen skal erstatte den gældende tekstanmærkning i finansloven for 2024 som hjemmelsgrundlag for den nærmere administrative regulering af uddannelsesrådet. Naalakkersuisut vil herefter kunne fastsætte regler om et uafhængigt uddannelsesråd med et højt fagligt niveau og med international deltagelse efter inspiration fra den vellykkede model, som gælder for Økonomisk Råd. Det vil i den forbindelse kunne fastsættes, at rådet skal udarbejde konkrete anbefalinger på uddannelsesområdet med henblik på at fremme et højere fagligt niveau på uddannelsesområdet og medvirke til en mere effektiv udnyttelse af bevillingerne på uddannelsesområdet. Dette inkluderer anbefalinger om at fremtidssikre uddannelsesudbuddet og regler om, at rådet bidrager til uddannelsesdebatten.

Til § 5

Der er tale om en konsekvensrettet videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 5. Endvidere er den gældende bestemmelses stk. 5 om de såkaldte AEU-forløb ikke videreført, idet de ikke længere udbydes af branche- og erhvervsskolerne. Det fremgår af den gældende bestemmelse, at en branche- eller erhvervsskole som led i en erhvervsuddannelse kan gennemføre Anerkendt Erhvervsuddannelsesintroduktions fag med tilhørende prøver.

Til stk. 1

Bestemmelsens stk. 1 er stort set uændret i forhold til den gældende § 5, stk. 1. Bestemmelsen betyder, at Naalakkersuisut har en umiddelbar kompetence til at oprette og nedlægge uddannelser. Dette skal ske med afsæt i de overordnede målsætninger i § 1 ske ud fra en vurdering af samfundets behov for den aktuelle uddannelse. Endvidere kan uddannelsens kvalitet sammenholdt med uddannelsens udgiftsniveau inddrages i afgørelsen, hvilket forudsætter en vurdering af erhvervsudviklingen, herunder arbejdsmarkedets uddannelsesbehov. Naalakkersuisut kan på den baggrund etablere, omlægge og nedlægge uddannelser inden for den enkelte skoles erhvervsområde.

Til stk. 2

Stk. 2 er ligeledes ændret på baggrund af, at sondringen mellem branche- og erhvervsskoler er udgået af forslaget. Bestemmelsen omhandler uddannelsesplaner, som knytter sig umiddelbart til oprettelsen af uddannelser i stk. 1.

Bestemmelsen betyder, at Naalakkersuisut, godkender de af brancheskolerne udarbejdede uddannelsesplaner. Dette sker i praksis ved den pågældende ressortansvarlige myndighed, som brancheskolerne indsender uddannelsesplanerne til. Godkendelseskompetencen omfatter hele uddannelsesplanen for hver enkelt uddannelse og ikke blot oprettelse af nye uddannelser. Benævnelsen ”uddannelsesplan” forstås fortsat således, at mens studieordninger består af fa-

gene på skoleopholdet, består uddannelsesplaner af de forskellige uddannelsesforløb som helhed, herunder indholdet af eventuelle praktikforløb.

Bestemmelsen skal ses på baggrund af, at forstanderen typisk besidder en væsentlig viden, hvad angår indholdsmæssige krav til uddannelserne ud fra arbejdsmarkedets behov, og som derfor er bedst udrustet til at vurdere relevansen af forskellige elementer i uddannelserne.

Den benyttede reguleringsmåde skyldes, at ressortmyndigheden ikke udarbejder detaljerede bekendtgørelser med indholdsmæssige reguleringer for hver enkelt uddannelse, men i stedet har udarbejdet tværgående bekendtgørelser. Disse fastlægger klart de generelle retningslinjer for alle de erhvervsmæssige grunduddannelser og klare retningslinjer for, hvad skolerne skal indarbejde i uddannelsesplanerne. Dette skal ses i lyset af, at udviklingen inden for de erhvervsmæssige grunduddannelser ofte foregår så hurtigt, at det bekendtgørelsesudkast, der er udarbejdet for eksempelvis 1 ½ år siden, vil være forældet næsten inden bekendtgørelsen træder i kraft. Derfor vil det rent administrativt være vanskeligt for ressortmyndigheden fra centralt hold at tilpasse indholdsmæssigt detailregulerede bekendtgørelser for hver enkelt erhvervsuddannelse til den hastighed, hvormed kravene til uddannelsernes indhold ændres. Der er derfor fastsat en smidigere fremgangsmåde, således at brancheskolernes forstander udarbejder uddannelsesplaner, jf. § 36, stk. 1, efter rådføring med relevante interessenter.

Uddannelsesplaner skal bl.a. indeholde en beskrivelse af de fag, der skal gennemføres på den pågældende uddannelse i form af eksempelvis grundfag, områdefag, eventuelt specialefag og valgfag m.v.

Selv om det følger af Naalakkersuisuts almindelige instruktionsbeføjelse, er det i bestemmelsen vurderet hensigtsmæssigt udtrykkeligt at angive Naalakkersuisuts mulighed for at påbyde brancheskolen at udarbejde en uddannelsesplan eller foretage ændringer heri.

Til stk. 3

§ 5, stk. 3, hjemler adgang for Naalakkersuisut til at fastsætte nærmere regler om godkendelse af oprettelse og nedlæggelse af uddannelser og om godkendelse og tilbagetrækning af godkendelse af uddannelserne. Samtidig kan der fastsættes betingelser for godkendelserne af uddannelsesplaner i form af forskellige krav til, hvad der skal fremgå af disse.

Bestemmelsen udgør hjemmelsgrundlag for udstedelse af en bekendtgørelse om uddannelsesplaner. Herved bemyndiges Naalakkersuisut til at fastsætte regler, der stiller krav til uddannelsesplanernes udformning. Der vil herefter kunne udstedes eksempelvis en tværgående bekendtgørelse, der beskriver, hvilke oplysninger, institutionerne skal angive i uddannelsesplanerne og hvilke typer af fag, der skal beskrives i uddannelsesplanerne. Endvidere kan det bestemmes, at uddannelsesplanerne skal vedlægges en beskrivelse af arbejdsmarkedets behov for uddannelsen, udgiftsniveau i relation til at udbyde uddannelsen, rekrutteringsgrundlag med videre. Der vil også kunne fastsættes regler om, uddannelsesplanen skal udarbejdes i

samråd med relevante interessenter og at det skal fremgå af den konkrete uddannelse, hvilke interessenter, der har være inddraget i forbindelse med uddannelsesplanens udarbejdelse.

Henvisningen til lærerkvalifikationer skal forstås som adgang til at fastsætte betingelser i forhold til undervisningspersonalet på de pågældende uddannelser for så vidt angår undervisningspersonalets kvalifikationer eksempelvis i form af krav til uddannelse.

Det skal hertil bemærkes, at Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 11 af 17. april 2009 om uddannelsesplaner for de erhvervsmæssige uddannelser fortsat er gældende.

Til § 6

Bestemmelsen er en delvis videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 6. Den gældende bestemmelses stk. 2 om muligheden for i bekendtgørelsesform at regulere styrelsen af erhvervsuddannelsesområdet og fastsætte regler om honorering af bestyrelses- og udvalgsmedlemmer er udgået. Det samme gælder den gældende bestemmelses stk. 3 om Naalakkervisits adgang til at fastsætte regler om de enkelte uddannelser, idet dette allerede fremgår af bestemmelsesens stk. 1. Gældende bestemmelses stk. 4, om Naalakkervisits tilsyn med uddannelserne og undervisningen er i forslaget videreført som § 7.

Til stk. 1

Bestemmelsesens stk. 1 er en delvis videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 6, stk. 1, med en præcisering af, at det også gælder i forhold til konkrete uddannelser. Bestemmelsen giver samtidig Naalakkervisut mulighed for at fastsætte bestemmelser, der er fælles for flere eller alle erhvervsuddannelser. Det kan omhandle regler i bekendtgørelsesform om eksamensordninger, lærerkvalifikationer, sagsbehandling vedrørende godkendelse af praktikpladser, elevs deltagelse i undervisning med mere. Bestemmelsen tænkes særligt anvendt, hvis det i forhold til bestemte uddannelser vurderes mest hensigtsmæssigt med en bekendtgørelsesregulering i stedet for regulering på baggrund af uddannelsesplaner.

Til § 7

Bestemmelsen er en uændret videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 6, stk. 4. Bestemmelsen fastsætter det grundlæggende princip om Naalakkervisits tilsynsforpligtelse i forhold til erhvervsuddannelsesområdet, herunder de hertil knyttede institutioners drift og varetagelse af uddannelsesvirksomhed, hvilket navnlig skal ses i lyset af, at uddannelserne er et samfundsanliggende. Det påhviler herefter den pågældende ressortmyndighed at gribe ind og håndtere eventuelle uoverensstemmelser i forhold til de gældende regler i form af eksempelvis overtrædelse af Inatsisartutloven eller regler udstedt i medfør heraf.

Til kapitel 3

Kapitlet indeholder bestemmelser om regulering af adgangskrav for optagelse på uddannelserne. Bestemmelserne skal ses på baggrund af, at Inatsisartutloven skal dække mange forskellige erhvervsuddannelser, hvorfor de enkelte adgangskrav ikke er angivet i forslaget. Kravene kan være vidt forskellige afhængigt af, hvilken uddannelse der er tale om. Derfor er der behov for differentierede krav til forudsætningerne for optagelse til hver enkelt uddannelse. I kapitlets overskrift er der tilføjet ”optagelse” med henblik på at sikre en mere korrekt angivelse af kapitlets indhold.

Til § 8

Bestemmelsen er en delvis videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 7. Bemyndigelsesbestemmelserne i den gældende bestemmelses stk. 2 er imidlertid flyttet til bestemmelsens stk. 5.

Til stk. 1

Det fremgår af bestemmelsen, at de konkrete optagelseskrav skal nedfældes i de af institutionerne udarbejdede uddannelsesplaner. Naalakkersuisut vil herefter have en overordnet kontrol i forhold til adgangen til de enkelte uddannelser. Den gældende regel om, at optagelseskravene i uddannelsesplanerne skal godkendes af ressortmyndigheden, er udgået af bestemmelsen, idet dette allerede er omfattet af kompetencen til at godkende uddannelsesplaner i § 5, stk. 2.

Til stk. 2

Forslagets § 8, stk. 2, er en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 7, stk. 3, om kurser, der forbereder og kvalificerer eleven til at kunne gennemføre en erhvervsuddannelse. Hvis en elev gennemfører et sådant af ressortmyndigheden godkendt kursus med tilfredsstillende resultat, vil eleven kunne få adgang til en erhvervsmæssig grunduddannelse eller et særligt tilrettelagt adgangskursus, jf. stk. 5. Vurderingen af, hvad der forstås som tilfredsstillende, bestemmes af brancheskolen. Adgangen til erhvervsuddannelserne vil dog som udgangspunkt forudsætte, at eleven har underskrevet en lærlingekontrakt eller uddannelsesaftale inden eleven kan påbegynde uddannelsen, jf. de almindelige bestemmelser vedrørende optagelse på erhvervsuddannelse og undtagelsesmuligheden i § 9. Bestemmelsens henvisning til § 11 skyldes, at der kan være begrænsninger i adgangen til en uddannelse, hvis kapacitetsforhold på uddannelsesinstitutionen nødvendiggør en adgangsbegrænsning, idet f.eks. lokaleforholdene ikke gør det muligt at gennemføre uddannelsen under tilfredsstillende rammer. Der kan også være fastsat adgangsbegrænsninger, fordi arbejdsmarkedet eksempelvis alene har behov for et begrænset antal personer med den pågældende uddannelse.

Til stk. 3

Der er tale om en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 7, stk. 4, som blev indsat ved den seneste lovændring i form af Inatsisartutlov nr. 25 af 13. juni 2023.

Det fastsættes som en udtrykkelig adgangsbetingelse i § 7, stk. 4, at adgangen til en erhvervmæssig grunduddannelse er betinget af, at ansøger inden optagelse har underskrevet en lærlingekontrakt eller uddannelsesaftale, medmindre forholdet er omfattet af en undtagelse efter § 9. Det er samtidig præciseret, at lærlingekontrakten eller uddannelsesaftalen skal være underskrevet inden optagelse.

Til stk. 4

Stk. 5 er en bearbejdet videreførelse af § 7, stk. 5, i Erhvervsuddannelsesloven og relaterer sig til, at det inden for visse erhvervmæssige grunduddannelser kræves, at eleven har skolemæssige forudsætninger på niveau med folkeskolens afsluttende evaluering inden for bestemte fag. Bestemmelsen udelukker ikke eleven fra optagelse, men fastslår, at den optagende uddannelsesinstitution kan bestemme, at eleven inden påbegyndelse af uddannelsen skal bestå et adgangskursus, som gennemføres inden for erhvervsuddannelsens regi. Det er samtidig præciseret, at der er mulighed for at tage kurset som led i fortsættelsen af uddannelsen af hensyn til de elever, der føler behov for at tage adgangskurset efter påbegyndelse af erhvervsuddannelsen. Dette kan skyldes, at det senere viser sig, at disse elevers almene forudsætninger ikke i tilstrækkeligt omfang indfriede kravene til gennemførelse af erhvervsuddannelsen.

Til stk. 5

Bestemmelsens stk. 2 er en bearbejdet videreførelse af § 7, stk. 2, i Erhvervsuddannelsesloven og bemyndiger Naalakkersuisut til at fastsætte bestemmelser om, hvilke forudsætninger der berettiger ansøgere til at blive optaget direkte på en erhvervmæssig grunduddannelse. Det antages i den forbindelse, at det vil fremgå af sådanne regler, at eleverne besidder forudsætninger på niveau med folkeskolens afgangsprøve. Endvidere vil der i forbindelse med visse erhvervsuddannelser blive krævet beståelse af et adgangsgivende kursus. Det må samtidig antages, at Naalakkersuisuts bestemmelse om adgangen til en erhvervmæssig grunduddannelse vil knytte sig til elevens folkeskolekarakterer samt en vurdering af elevens generelle egnethed. Der vil med hjemmel i bestemmelsen kunne fastsættes regler om vurdering af ansøgere, herunder regler om optagelsesprøver.

Til stk. 6

Forslagets § 8, stk. 6, er en uændret videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 7, stk. 6. At bestemmelsen er affattet som en såkaldt "kan-bestemmelse", skyldes hensynet til, at det alene bør være i forhold til de øvrige erhvervsuddannelser, som Naalakkersuisut vil godkende, at der bør være en pligt til fastsættelse af adgangskrav. Bestemmelsen udspringer af retssikkerhedsmæssige hensyn, idet en elev skal kunne forvente klare og præcise adgangskrav til de af

Selvstyret godkendte uddannelser, eleven måtte ønske at søge sig optaget på. Bestemmelsen vil ligeledes kunne benyttes til at fastsætte regler om optagelsesprøver.

Til § 9

Der er tale om en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 7a, som blev indsat ved den seneste lovændring i form af Inatsisartutlov nr. 25 af 13. juni 2023.

Til stk. 1

Der er tale om en adgang for Naalakkersuisut til at fravige den udtrykkeligt fastsatte adgangsbetingelse i forslaget § 8, stk. 3.

I den første dispensationsmulighed i § 9, stk. 1, nr. 1, henvises der til § 13, stk. 2, der omhandler skolepraktik. Herved forstås praktik, som foregår på skolen i stedet for i en virksomhed på grundlag af en lærlingekontrakt. Skolepraktik kan foregå i overensstemmelse med de regler for uddannelsen, der er fastsat i uddannelsesplanen for den konkrete uddannelse. Herudover kan spørgsmålet om skolepraktik blive aktualiseret i tilfælde af, at lærlingekontrakten eller uddannelsesaftalen pludselig ophæves, uden at dette kan tilregnes eleven, og skolen samtidig har mulighed for at tilbyde eleven, at praktikken kan foregå som skolepraktik. Der er i den forbindelse materielt set tale om en videreførelse af den gældende ordning om uddannelser, der foregår som skolepraktik.

§ 9, stk. 1, nr. 2, fastsætter i lighed med bestemmelsens nr. 1, hvordan Naalakkersuisut vil kunne fravige § 8, stk. 3.

§ 9, stk. 1, nr. 2, omhandler således adgang til på forhånd at bestemme, at uddannelsen kan påbegyndes uden en lærlingekontrakt eller uddannelsesaftale, selv om der er tale om en erhvervsuddannelse, der ikke skal afvikles som skolepraktik. Bestemmelsen muliggør således, at uddannelsen i stedet for virksomhedspraktik indledes med f.eks. 1 års grundforløb. Bestemmelsen er ensbetydende med, at der i givet fald flyttes praktikdele fra den konkrete uddannelses første år til senere i uddannelsesforløbet.

Bestemmelsen er ikke ensbetydende med, at betingelsen om en lærlingekontrakt eller uddannelsesaftale udgår af erhvervsuddannelsen, men medfører, at eleven skal indgå en lærlingekontrakt eller uddannelsesaftale senere i uddannelsesforløbet, hvorfor betingelsen om en lærlingekontrakt eller uddannelsesaftale principielt fortsat består. Praktikforløbet på en arbejdsplads vil imidlertid først foregå senere under uddannelsen.

Henvisningen til § 5, stk. 2 og § 36, stk. 1, er ensbetydende med, at godkendelse efter stk. 1, nr. 2, skal ske i forbindelse med Naalakkersuisuts godkendelse af den af uddannelsesinstitutionen udarbejdede uddannelsesplan for den pågældende uddannelse. Henvisningen skal under-

strege, at fravigelse af § 8, stk. 3, sker ud fra en gennembearbejdet og struktureret proces med inddragelse af alle relevante sammenhænge. Muligheden for efter bestemmelsen at fravige hovedreglen i § 8, stk. 3, kan derfor ikke udnyttes ved blot at indsende en dispensationsansøgning på baggrund af et pludseligt indtrådt behov for et grundforløb med skoleundervisning.

I bestemmelsens 1. led har ”skal” til formål at betone en forventning om, at eleven i forbindelse med en dispensation også optages på den erhvervsmæssige grunduddannelse, hvis eleven i øvrigt opfylder de optagelseskrav, der er fastsat i den uddannelsesplan, der godkendes af Naalakkersuisut, jf. stk. 1, nr. 2.

Til stk. 2

Bestemmelsens stk. 2 giver Naalakkersuisut mulighed for at stille krav til, hvordan fravigelsen af § 8, stk. 3, kan ske. Der kan i den forbindelse fastsættes betingelser både i forhold til skolepraktik, jf. stk. 1, nr. 1, og uddannelser, hvor optagelse kan ske uden forudgående lærlingeaftale eller uddannelsesaftale.

Bestemmelsen kan endvidere finde anvendelse i relation til den i stk. 1, nr. 2, nævnte fravigelse af forpligtelsen til sikre en forudgående lærlingekontrakt eller uddannelsesaftale. Naalakkersuisut vil herefter betinge godkendelse efter stk. 1, nr. 2, med, at uddannelsesinstitutionen opfylder nærmere bestemte betingelser. Det kan omhandle uddannelsesinstitutionens afklaring af, hvordan de elever, der skal optages uden en lærlingekontrakt eller uddannelsesaftale, skal sikres en lærlingekontrakt eller uddannelsesaftale senere i uddannelsesforløbet. Dette kan f.eks. ske ved at udarbejde en plan for, hvordan man agter at opfylde kravet om lærlingekontrakt eller uddannelsesaftale. Endvidere kan der stilles krav om, at uddannelsesinstitutionen godtgør, at man råder over den fornødne kapacitet til at udbyde uddannelsen, herunder i forhold til lærerkræfter, lokaler, udstyr, kollegiepladser m.m.

Til § 10

Bestemmelsen er en delvis videreførelse af § 8 i den gældende Inatsisartutlov, idet bestemmelsen er konsekvensrettet i forhold til institutionsbenævnelser, som nu alene omfatter brancheskoler og ikke erhvervsskoler, jf. § 3. Derfor er den gældende bestemmelses stk. 4 og 5 ikke videreført. Endvidere er den gældende bestemmelses stk. 2 om optagelse til uddannelser uden for Grønland heller ikke videreført, idet dette spørgsmål beror på optagelsesreglerne for den pågældende udenlandske uddannelsesinstitution.

Til stk. 1

Bestemmelsens stk. 1 er en videreførelse af § 8, stk. 1, i den gældende Inatsisartutlov, bortset fra at der i forslagets bestemmelse er foretaget en konsekvensrettelse i form af henvisninger og det forhold, at forslaget nu alene omfatter brancheskoler.

Bestemmelsen fastslår, at alle ansøgere til en erhvervsuddannelse, der opfylder adgangskravene, har krav på at blive optaget. Dette skal imidlertid ses i sammenhæng med § 11, hvorefter Naalakkersuisut kan fastsætte begrænsninger i forhold til optagelse af elever. Bestemmelsen giver derudover ikke en elev krav om optagelse på en bestemt skole. Det præciseres nemlig, at den ansøgte skole, hvis denne eksempelvis ud fra kapacitetsproblemer ikke kan optage eleven, alene er forpligtet til at drage omsorg for, at eleven kan optages på en anden skole med en tilsvarende uddannelse. Ud over eventuelle kapacitetsforhold er anvisningsretten begrundet i, at det kan være hensigtsmæssigt, hvis eleven optages på en skole, der geografisk er placeret tættere på praktikstedet eller elevens hjemsted.

Til stk. 2

Bestemmelsens stk. 2 er en videreførelse af § 8, stk. 3, i Erhvervsuddannelsesloven og omhandler Naalakkersuisuts hjemmel til at fastsætte regler om skolernes samarbejde, udbud af uddannelser og fordeling samt optagelse af elever. Der er i øvrigt tale om forhold, som Naalakkersuisut også vil kunne regulere alene i kraft af Naalakkersuisuts almindelige instruktionsbeføjelse og den deraf følgende generelle kompetence til at tilrettelægge opgavefordelingen mellem skolerne.

Muligheden for at fastsætte egentlige generelle retsregler herom er imidlertid bevaret ud fra ønsket om at sikre synlighed, herunder i forhold til anvendelsen af de forhåndenværende ressourcer og kapacitet. Eksempelvis kan der fastsættes udtrykkelige regler om, at en eller flere skoler skal samarbejde vedrørende optagne elever på en bestemt uddannelse, således at disse kan samles på en skole med henblik på at skabe en synergieffekt. Herefter kan den skole, der har overdraget nogle elever til en anden skole, f.eks. fokusere ressourcerne på en anden uddannelse. Naalakkersuisut kan således fastsætte regler om centralisering, regionalisering eller decentralisering af uddannelserne, herunder regler om, hvilke uddannelser den enkelte skole kan eller må udbyde.

Til § 11

Bestemmelsen er en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 9.

Bestemmelsen har til hensigt at sikre, at en skole ikke optager flere elever, end dens kapacitet kan bære uden at skade kvaliteten i undervisningen. Sidstnævnte kan bero på, at skolerne f.eks. ikke råder over tilstrækkelige fysiske rammer eller lærerkræfter til at kunne gennemføre en uddannelse på tilfredsstillende vis, ligesom bestemmelsen kan benyttes til at reducere tilgangen til uddannelser, der er præget af stor ledighed. Det er hensigten, at begrænsningen sker på grundlag af kvotefastsættelse, således at elever med f.eks. de bedste karaktermæssige forudsætninger prioriteres.

Til kapitel 4

Kapitel 4 er helt overvejende en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens kapitel 4 og vedrører erhvervsuddannelsernes struktur, herunder kombinationen af skole- og praktikuddannelse og Naalakkersuisuts adgang til at strukturere de overordnede principper for uddannelserne. Dette gælder også i forhold til spørgsmål om uddannelsernes varighed, mulighed for afkorting af uddannelserne og særligt tilrettelagte uddannelser for uddannelsessøgende med særlige forudsætninger, ligesom det grundlæggende princip om uddannelsernes vederlagsfrihed er indeholdt i kapitlet.

Til § 12

Bestemmelsen er en delvis videreførelse af § 10 i Erhvervsuddannelsesloven, bortset fra at stk. 1 og 2 i den gældende bestemmelse ikke er videreført, idet der stort set er tale om en gengivelse af definitionsbestemmelsen i § 2.

Til stk. 1

Stk. 1 er en uændret videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 10, stk. 3. Bestemmelsen medfører, at Naalakkersuisut kan godkende, at visse erhvervsuddannelser foregår på andre skoler og institutioner, end de i Inatsisartutloven omhandlede brancheskoler. Godkendelsen sker i praksis ved den pågældende ressortansvarlige myndighed. Samtidig kan der ske godkendelse af, at en erhvervsuddannelse foregår på en virksomhed. Bestemmelsen muliggør således, at virksomheder kan godkendes til at gennemføre erhvervsuddannelser. Udgangspunktet for en sådan godkendelse vil være, at virksomheden selv finansierer gennemførelsen af uddannelsen. Inatsisartut kan dog gennem finansloven yde tilskud til gennemførelse af sådanne uddannelser.

Til § 13

Stk. 1 er en uændret videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 10, stk. 4, og udspringer historisk af en af Inatsisartuts Kultur- og Uddannelsesudvalg fremsat forespørgsel fra 1996 om muligheden for at øge antallet af praktikpladser. Med henblik på at få flere i gang med en uddannelse blev det besluttet at påbegynde skolepraktik på Jern- og Metalskolen og Bygge- og Anlægsskolen som en forsøgsordning. På den baggrund blev nærværende bestemmelse indsat.

Til stk. 2

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende Inatsisartutlovs § 10, stk. 4, 2. pkt. Bestemmelsen bemyndiger Naalakkersuisut til at fastsætte regler for skolepraktikordninger, hvis disse udvikles til faste aktiviteter på skolerne.

Til § 14

Bestemmelsen i forslaget § 14 er i al væsentlighed en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 11.

Til stk. 1

Bestemmelsens stk. 1 fremstår i det hele som en bemyndigelsesregel og skal sammenholdes med forslaget § 6. Dette er den generelle bestemmelse om, at Naalakkersuisut kan fastsætte regler om den enkelte uddannelse. I forhold til den gældende bestemmelse er der foretaget konsekvensrettelser, idet regelfastsættelsen ikke sker på grundlag af indstillinger fra brancheudvalg eller brancheskolernes bestyrelse.

Nr. 1

I bestemmelsen præciseres det, at Naalakkersuisut også har kompetencen til at beslutte uddannelsernes varighed og struktur, herunder fordelingen af skoleophold på de enkelte skoler og fordelingen af skoleuddannelse og praktikuddannelse. Bestemmelsen kan således ses som en bemyndigelse til at regulere omtrent alt, der relaterer sig til den enkelte uddannelse.

Selv om Naalakkersuisut besidder kompetencen til den nævnte regelfastsættelse, forventes det i praksis i overensstemmelse med forslaget bestemmelser omkring institutionernes udarbejdelse af uddannelsesplaner, jf. navnlig § 5, stk. 2 og § 36, stk. 1, at ressortmyndigheden typisk vil indskrænke sin virksomhed til at påse, om de af skolerne udarbejdede uddannelsesplaner lever op til visse grundlæggende betingelser. Disse omhandler uddannelsernes varighed og struktur. Men bestemmelsen kan altså benyttes til at fastsætte egentlige regler på området i bekendtgørelsesform, hvis der viser sig behov derfor. Bestemmelsen skal i øvrigt sammenholdes med Naalakkersuisuts kompetence til at regulere de konkrete fag på de enkelte uddannelser i medfør af § 25.

Nr. 2

Forslagets § 14, stk. 1, nr. 2, er en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 11, stk. 1, nr. 2. Det skal hertil bl.a. bemærkes, at Naalakkersuisut kan fastsætte bestemmelser om fritagelse for dele af uddannelserne i form af eksempelvis en merit-bekendtgørelse. Samtidig kan Naalakkersuisut fastsætte bestemmelser om særligt tilrettelagte uddannelser for personer med særlige forudsætninger. Dette kan dreje sig om anden tidligere relevant beskæftigelse eller uddannelse i forhold til den aktuelle uddannelse. Der kan på grundlag af bestemmelsen udstedes eksempelvis en bekendtgørelse om f.eks. voksenlærlinge. Bl.a. på den baggrund er Selvstyrets bekendtgørelse nr. 9 af 9. maj 2016 om voksenuddannelser blevet udstedt.

Endvidere kan Naalakkersuisut fastsætte bestemmelser, der regulerer såvel konkret tilrettelagte uddannelser som generelle principper for gennemførelse af uddannelser, der er tilrettelagt til personer med særlige forudsætninger, herunder i forhold til en såkaldt voksenlærlingeuddannelse. Samtidig skal det bemærkes, at en bekendtgørelse om merit kan indeholde generelle principper eller konkrete bestemmelser om afkortning af en uddannelse.

Til § 15

Bestemmelsen er i det hele en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 12. § Bestemmelsen vedrører den situation, at visse uddannelser indholdsmæssigt anses for at være beslægtede, således at Naalakkersuisut kan gruppere disse med henblik på en samlet regulering af uddannelserne inden for de nævnte grupper.

Til stk. 2

Bestemmelsen er identisk med Erhvervsuddannelseslovens § 12, 2. pkt. og nu udskilt til et selvstændigt stykke. Bestemmelsen er udtryk for, at en uddannelse kan være omfattet af flere områder af beslægtede fag.

Til § 16

Bestemmelsen er en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 13. Bestemmelsen indskrænker Naalakkersuisuts kompetencer i forhold til fastsættelse af uddannelsernes indhold, som dette eksempelvis foreslås at skulle finde sted i forbindelse med udarbejdelse af uddannelsesplaner, jf. ligeledes § 36, stk. 1 om den konkrete udarbejdelse af uddannelsesplaner. Bestemmelsen fastsætter krav om, at en uddannelse skal rumme en tilstrækkelig bredde i arbejdsområder og funktioner eller give grundlag for videreuddannelse, herunder videregående uddannelse.

Til § 17

Bestemmelsen er en konsekvensrettet videreførelse af § 14 i Erhvervsuddannelsesloven og bemyndiger Naalakkersuisut til at iværksætte særlige supplerende kurser for elever, der har påbegyndt en erhvervsuddannelse og som vil fortsætte på en anden erhvervsuddannelse. Derudover kan elever, der har gennemført en erhvervsuddannelse eller som har særlige beskæftigelsesmæssige forudsætninger og som vil på begynde en anden erhvervsuddannelse, deltage i kurserne. Bestemmelsen tager navnlig sigte på den situation, at en uddannelse forældes, således at en gruppe faglærte risikerer ikke at besidde de færdigheder, som arbejdsmarkedet kræ-

ver. Denne gruppe kan herefter ved deltagelse i et sådant kursus få tilpasset deres kvalifikationer til samfundets behov.

Til § 18

Bestemmelsen er en konsekvensrettet videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 15.

Til stk. 1

Bestemmelsens stk. 1 fremhæver princippet om, at uddannelser her i landet som altovervejende hovedregel er vederlagsfri. Bestemmelsen er i øvrigt en gentagelse af § 3 i den nu ophævede bemyndigelseslov af 29. november 1978 for Grønland om erhvervmæssige uddannelser. Det skal derudover bemærkes, at benævnelsen ”skoleuddannelse” benyttes i stedet for ”undervisning”. Herved søges det præciseret, at den vederlagsfrie uddannelse omfatter mere end blot undervisning, idet skoleuddannelsen også omfatter almindelige materialer, jf. ligeledes stk. 2.

Til stk. 2

Ved almindelige undervisningsmaterialer forstås de undervisningsmaterialer, som en almindelig uddannelsessøgende har behov for til at gennemføre uddannelsen. Det påhviler således ikke skolen at stille særlige undervisningsmaterialer i form af eksempelvis specielle hjælpemidler som følge af et handicap til rådighed. Sådanne særlige materialer er personlige hjælpemidler, som finansieres fra anden side. Dette vil typisk være reguleret af det social- eller sundhedsretlige område. Som det fremgår af stk. 2, skal bestemmelsen sammenholdes med stk. 3.

Til stk. 3

Stk. 3 retter sig mod særlige undervisningsmaterialer, som bliver elevens ejendom, ligesom det betones, at eleverne alene i begrænset omfang kan pålægges selv at anskaffe sig undervisningsmidler. Dette rummer navnlig en prismæssig vurdering af anskaffelserne, som altså ikke må være for byrdefulde for eleverne. Det skal samtidig bemærkes, at ressortmyndigheden kan delegere beføjelsen til skolerne, hvilket har været praksis i en årrække.

Til stk. 4

Bestemmelsens stk. 4 relaterer sig alene til de skoler, som Naalakkersuisut har godkendt i medfør af § 12 stk. 1, hvilket vil sige andre skoler og institutioner end dem, der er omfattet af § 3, ligesom bestemmelsen også kan rette sig mod virksomheder. Endvidere er bestemmelsen alene af relevans for sådanne andre skoler, institutioner og virksomheder, hvis de ikke modtager samme tilskud som en brancheskole.

Til § 19

Til stk. 1

Bestemmelsen er en videreførelse af § 16 i Erhvervsuddannelsesloven og hjemler Naalakkersuisut adgang til at lade nogle af udgifterne til skoleuddannelse finansiere ved private midler.

Til stk. 2

I medfør af bestemmelsens stk. 2 kan Naalakkersuisut fastsætte regler for en eventuel fordeling af udgifterne mellem Selvstyret og en eller flere virksomheder.

Til kapitel 5

Kapitel 5 er en konsekvensrettet videreførelse af samme kapitel i Erhvervsuddannelsesloven. Derudover skal opmærksomheden henledes på, at det ikke er alle erhvervsuddannelser, der indeholder praktikuddannelse. Dette gælder bl.a. for overbygningsuddannelser og søfartsuddannelser, hvorfor ikke alle bestemmelserne i kapitel 5 er relevante for alle uddannelserne. Sidstnævnte gælder ligeledes for bestemmelserne om skoleuddannelse, hvori er angivet definitioner på grundfag, områdefag, specialefag og valgfag. Det er f.eks. ikke alle erhvervsuddannelser, der indeholder valgfag. Der henvises nærmere herom til de enkelte bestemmelser.

Til § 20

Bestemmelsen er i al væsentlighed en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 17 og angiver de overordnede formål for erhvervsuddannelserne.

Til stk. 1

Stk. 1 skal sammenholdes med § 1, som angiver hovedformålet med erhvervsuddannelsessystemet og de formål, der med hjemmel i § 5, stk. 3 er fastsat i bekendtgørelsesform vedrørende uddannelsesplaner. Samtidig skal uddannelsernes formål også ses i sammenhæng med den nærmere regulering af uddannelsernes indhold i medfør af forslagets § 6. Derudover skal det fremhæves, at der skal være en naturlig sammenhæng mellem praktik- og skoleuddannelse. Dette betyder eksempelvis, at de færdigheder eleven har tilegnet sig under skoleuddannelsen, skal kunne afprøves i forbindelse med praktikuddannelsen, ligesom der forudsættes en gensidig vekselvirkning mellem praktik og teori. Den omhandlede sammenhæng skal i øvrigt fremgå af de generelle praktikplaner, jf. § 29.

Til stk. 2

Bestemmelsens stk. 2 er en identisk videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 17, stk. 2, og angiver det for uddannelserne helt centrale kriterium om, at uddannelserne skal være af

umiddelbar relevans og anvendelighed i forhold til arbejdsmarkedets behov for kvalificeret arbejdskraft. Bestemmelsen tager bl.a. sigte på, at indholdet af uddannelserne skal være ajourførte og dermed ikke være forældet i forhold til arbejdsmarkedets udvikling. Endvidere skal indholdet af uddannelserne altså modsvare de kvalifikationer, som arbejdsmarkedet efterlyser. Uddannelserne skal således også søges tilpasset udviklingstendenserne på arbejdsmarkedet. Endvidere skal det bemærkes, at afdækningen af kvalifikationsbehovene forudsættes at ske på grundlag af analyser og prognoser for arbejdsmarkedet.

Til stk. 3

Stk. 3 er en uændret videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 17, stk. 3. Bestemmelsen præciserer, at uddannelsernes indhold også skal udformes under hensyn til elevernes behov for både faglig og personlig udvikling. Herudover skal eleverne udrustes til at møde forandringer i forhold til arbejdsmarkedets ofte omskiftelige betingelser.

Til stk. 4

Stk. 4 er en uændret videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 17, stk. 4. I bestemmelsen fastsættes det, at Naalakkersuisut bemyndiges til at kunne fastsætte supplerende formål for uddannelserne, hvis der skulle opstå behov herfor. Bestemmelsen forudsættes i givet fald anvendt til at fastsætte uddybende regler, som skal supplere de i stk. 1-3 nævnte forhold. Dette kan eksempelvis ske i sammenhæng med udstedelse af en bekendtgørelse vedrørende uddannelsesplaner, jf. § 5, stk. 2 eller i forbindelse med regelfastsættelse vedrørende uddannelsernes indhold, jf. § 20, stk. 2.

Til § 21

Bestemmelsen er en konsekvensrettet videreførelse af § 18 i Erhvervsuddannelsesloven. Bemyndigelsesbestemmelsen i den gældende bestemmelses stk. 2 er imidlertid ikke blevet videreført, idet bemyndigelsen allerede er omfattet af § 6.

Bestemmelsen er udtryk for hovedreglen om, at indholdet af uddannelserne reguleres af uddannelsesplanerne, der skal godkendes af ressortmyndigheden. For så vidt angår benævnelsen ”uddannelsesplaner” skal det som også anført under bemærkningerne til § 5, stk. 2 bemærkes, at disse også omfatter indholdet af et eventuelt praktikforløb. Der er således ikke blot tale om studieordninger, som er de fag, der gennemgås under skoleopholdet. Der henvises herudover til § 36, stk. 1, der regelfastsætter praksis om, at uddannelsesplanerne i praksis udarbejdes af brancheskolens forstander.

Til § 22

Bestemmelsen er i det hele en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 19. Bestemmelsen har som primært formål at fastslå, at undervisningen skal være helhedsorienteret og give eleverne de fornødne generelle og specielle kvalifikationer. Det skal dog bemærkes, at det helhedsorienterede element i forholdet mellem praktisk og teoretisk undervisning er forskellig inden for de enkelte uddannelser. Derudover skal det bemærkes, at nr. 1-4 ikke er en udtømmende opregning af de generelle og specielle kvalifikationer, men blot fremhæver nogle af de formål, der skal lægges til grund for undervisningen.

Til nr. 1

I nr. 1 fremhæves som et generelt formål, at uddannelserne skal bibringe eleverne forudsætninger for at varetage de funktioner, der er relevante inden for det område, uddannelsen er rettet imod. Dette omfatter også kravet om, at uddannelsen skal være tidssvarende med hensyn til den teknologi, der er relevant for uddannelsen. Bestemmelsen er således udtryk for, at de færdigheder, eleverne tilegner sig, skal være umiddelbart anvendelige i forhold til de stillinger, som uddannelsen retter sig mod.

Til nr. 2

I nr. 2 fremhæves det, at uddannelsen skal bibringe eleverne grundlaget for på egen hånd at kunne bygge videre på deres uddannelse, således at uddannelsens formål altså ikke stopper ved gennemførelsen af uddannelsen.

Til nr. 3

I nr. 3 fremhæves det, at uddannelsen også skal bidrage til elevernes personlige udvikling, hvilket skal forstås som de færdigheder, der ligger ud over de mere faglige i form af evnen til social tilpasning på arbejdsmarkedet og en højnelse af elevernes selvopfattelse.

Til nr. 4

I nr. 4 fremhæves det ligeledes, at uddannelsen ud over de mere fagspecifikke færdigheder også skal sikre eleverne en generel viden om samfundsforhold og de mekanismer, der gør sig gældende både på arbejdsmarkedet og i samfundet generelt. Bestemmelsen skal samtidig sikre en sådan bredde i uddannelserne, at de ikke bliver for fagspecifikke.

Til § 23

Bestemmelsen er i det hele en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 20, dog således at 2. pkt. i stk. 2 i forslaget er udskilt til et nyt stk. 3.

Til stk. 1

Bestemmelsen fremstår som en hensigtserklæring om, at der i forbindelse med undervisningens tilrettelæggelse skal tages hensyn til elevernes individuelle forhold. Dette sigter bl.a. mod forskelle i elevernes faglige niveau og kan også omhandle f.eks. eventuelle personlige

udfordringer. Den differentierede undervisning må dog ikke hindre, at formålet med de enkelte fag opfyldes inden for den givne tidsramme. Derfor er der foretaget en tilføjelse af ” så vidt muligt” i forhold til den gældende bestemmelse.

Til stk. 2

Bestemmelsen omhandler vejledning til de elever, der er i gang med en uddannelse på den pågældende skole. Bestemmelsen retter sig således ikke mod den generelle studie- og erhvervsvejledning.

Til stk. 3

Det foreslås herudover, at Naalakkersuisut bemyndiges til at fastsætte regler om skolernes vejledningsforpligtelse, herunder omfanget af vejledningen, kvalifikationer til vejlederne, vejledningens indhold m.v. Bemyndigelsen i stk. 3 kan også benyttes til at fastsætte bestemmelser om, at vejledningen også skal være generel. Dette betyder, at vejledningen også i så fald vil omfatte elever, der ikke er i gang med en uddannelse på den pågældende skole, men som eksempelvis overvejer det.

Til § 24

Bestemmelsen er helt overvejende en videreførelse af § 21 i Erhvervsuddannelsesloven. Bestemmelsen er særlig relevant for de erhvervmæssige grunduddannelser, idet der i disse uddannelser er fag, der er fælles for flere uddannelser. Princippet om, at der sker en faglig specialisering i løbet af uddannelsen, er generel for alle erhvervsuddannelser.

Til § 25

Bestemmelsen er en delvis videreførelse af § 22 i Erhvervsuddannelsesloven.

Bestemmelsens skal sammenholdes med forslaget § 6, som vedrører hele uddannelser.

Denne bemyndigelse har derimod til hensigt at præcisere, at Naalakkersuisut kan fastsætte regler om de enkelte dele af uddannelsen i form af fag. Bestemmelsen kan benyttes til at fastsætte regler om generelle fag inden for erhvervsuddannelserne, hvilket eksempelvis kan dreje sig om en bekendtgørelse om grundfag. Eftersom det antages, at uddannelserne skal reguleres af en generel tværgående bekendtgørelse om uddannelsesplaner, forudsættes bestemmelsen derfor alene at blive anvendt under ganske særlige omstændigheder. Bestemmelsen betyder, at Naalakkersuisut ikke på forhånd helt afskæres fra indholdsmæssige reguleringer, som eventuelt kan blive af relevans, hvis det f.eks. ud fra nogle samfundsmæssige behov vurderes nødvendigt, at nogle uddannelser skal have et særligt indhold.

Til § 26

Bestemmelsen er i det hele en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 23 og definerer grundfag, områdefag og specialefag. Der er i forslaget foretaget en præcisering af, at der er tale om en såkaldt ”skal-bestemmelse”.

Til stk. 1

Grundfagene skal sikre, at uddannelserne kan kvalificere eleverne til de forudsætninger, der fremhæves i § 22, nr. 2-4.

Til stk. 2

Områdefagene skal bibringe eleverne færdigheder, der indrettes indholdsmæssigt i forhold til den pågældende uddannelse uden at miste fokus på indlæring af bredere erhvervskompetencer. Samtidig skal fagene kvalificere eleverne til de i § 22, nr. 1-2, anførte forudsætninger.

Til stk. 3

Specialefagene skal sikre, at uddannelserne kan kvalificere eleverne til de forudsætninger, der er fremhævet i § 22, nr. 1-2, men repræsenterer en sådan indsnævring af færdigheder, at disse er tilpasset direkte til den pågældende uddannelse.

Til § 27

Bestemmelsen er i det hele en videreførelse af § 24 i Erhvervsuddannelsesloven. Som det fremgår af bemærkningerne under indledningen til kapitel 5, indgår der ikke valgfag i alle erhvervsuddannelser. I den udstrækning, der indgår valgfag i uddannelserne, skal de fag, der udbydes, imødekomme elevernes interesser. Det vil sige, at der kan udbydes nogle kreative fag, som ikke specifikt har en umiddelbar tilknytning til den konkrete uddannelse. Samtidig kan der udbydes valgfag, der har betydning for videreuddannelse, herunder videregående uddannelser, samt valgfag, der er rettet mod specifikke lokale kvalifikationsbehov.

Til § 28

Bestemmelsen er en konsekvensrettet videreførelse af § 25 i Erhvervsuddannelsesloven. Bestemmelsen er samtidig blevet inddelt i flere stykker.

Bestemmelsen følger bl.a. forslagets gennemgående princip om, at brancheskolernes forstander overtager de beføjelser, der i dag er henlagt til bestyrelser eller brancheudvalg.

Til stk. 1

Bestemmelsen opstiller et samarbejde mellem praktikpladskoordinatorfunktionen og forstanderen, hvorefter godkendelse foretages af forstanderen på grundlag af praktikpladskoordinatorfunktionens indstilling.

Det bemærkes i forhold til bestemmelsens stk. 1, at flere virksomheder kan indgå aftale med en elev om praktikuddannelse. Dette nødvendiggøres af muligheden for at gennemføre visse uddannelser, idet ikke alle virksomheder har det fornødne udstyr eller tilstrækkelig produktion, der er nødvendig for at eleven kan gennemføre uddannelsen. Det ligger endvidere i forståelsen af bestemmelsen, at forstanderen kan godkende virksomheder til at gennemføre en del af uddannelsen.

Til stk. 2

I bestemmelsens 1. pkt. bemærkes det, at der skal indgås en lærlingekontrakt eller en uddannelsesaftale. Sidstnævnte benyttes i forhold til social- og sundhedsområdet, mens førstnævnte anvendes inden for de øvrige erhvervmæssige grunduddannelser med henblik på at fremhæve lærlingens tilknytning til virksomheden, som ligeledes har ansvaret for dennes oplæring. Inden for de andre erhvervsuddannelser er det et krav, at der udarbejdes en praktikaftale mellem virksomhed og elev, hvis uddannelsen rummer praktikperioder.

Det skal hertil bemærkes, at kravet om en praktikaftale også gælder i forhold til erhvervsuddannelser, der gennemføres i henhold til § 9, stk. 1, nr. 2, som alene betyder, at der ikke stilles krav om en lærlingekontrakt eller uddannelsesaftale på optagelsestidspunktet.

Det skal samtidig tilføjes, at der ikke skal udfærdiges lærlingekontrakt eller uddannelsesaftale til elever på skolepraktik, før de indgår en aftale med en virksomhed om den resterende del af uddannelsen. I aftalen, der indgås mellem virksomhed og elev, vil eleven få merit for den del af praktikken, eleven har gennemført i skolepraktik.

Til stk. 3

Bestemmelsen blev i lighed med stk. 4 affattet ved Inatsisartutlov nr. 6 af 16. juni 2016. Bestemmelsen har som formål at understrege, at skolepraktik er subsidiært og dermed principielt set er en undtagelse til hovedreglen om, at en erhvervsuddannelse gennemføres på baggrund af bl.a. virksomhedspraktik. Det fremgår samtidig af bestemmelsen, at skolepraktik ikke kan tilbydes en elev, som har afvist at tage imod et anvist tilbud om praktik i en anden by end der, hvor eleven er tilmeldt folkeregistret.

Til stk. 4

Stk. 4. skal sammenholdes med stk. 3, hvoraf det fremgår, at en elev, som ikke ønsker at tage imod et anvist praktiktilbud i en anden by end hjembyen, ikke har krav på at benytte muligheden for at lade skolepraktik erstatte virksomhedspraktik.

Den foreslåede bestemmelse har til formål at skabe mulighed for at dispensere fra bestemmelsen, hvis særlige forhold, som ikke skyldes eleven, taler derfor. Det kan eksempelvis dreje sig om en enlig forælder på en erhvervsuddannelse, som af rent praktiske årsager kan være afskåret fra at tage imod et praktiktilbud i andre byer, f.eks. hvis praktikopholdet er af en varighed, som ikke muliggør, at medfølgende børn kan få plads i pasningsordninger i den pågældende by.

Dispensation vil ligeledes kunne aktualiseres i andre situationer, hvor eleven afskæres fra at kunne tage imod en praktikplads i en anden by, samtidig med at de sociale myndigheder kan godtgøre tilstedeværelsen af sådanne særlige omstændigheder, som medfører, at eleven må afvise det pågældende tilbud om en praktikplads. Det forudsættes i den sammenhæng, at de forhold, som kan begrunde dispensation, ikke er foranlediget af eleven selv.

Til stk. 5

Bestemmelsen er en konsekvensrettet videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 25, stk. 3. Denne beskriver, hvem der træffer afgørelse om, hvorvidt praktikophold i udlandet kan godkendes som hel eller delvis erstatning for praktik i Grønland, hvilket harmonerer med bestemmelsen om kompetencen til at godkende praktikstederne.

Til § 29

Bestemmelsen er en videreførelse af § 26, stk. 1 og 3, i Erhvervsuddannelsesloven med visse ændringer i stk. 1. Endvidere er Erhvervsuddannelseslovens § 26, stk. 3 indsat i bestemmelsen som stk. 2.

Til stk. 1

Bestemmelsen er i forhold til den gældende bestemmelse ændret i overensstemmelse med forslagets gennemgående princip om, at brancheskolernes forstander overtager de beføjelser, der i dag er henlagt til bestyrelser eller brancheudvalg. Det er derfor brancheskolernes forstander, der godkender de generelle praktikplaner, der i den forbindelse er udarbejdet af praktikpladskoordinatorfunktionen, jf. § 33, stk. 2, nr. 2.

Til stk. 2

I bestemmelsen bemyndiges Naalakkersuisut til i bekendtgørelsesform at fastsætte nærmere regler om praktikuddannelsen i form af eksempelvis bestemmelser om individuelle praktikplaner og om kontakten mellem virksomhed, elev og skole. I den forbindelse kan Naalakkersuisut fastsætte regler om godkendelse af praktikuddannelsen, herunder om at praktikuddannelsen godkendes af ressortmyndigheden.

Til § 30

Bestemmelsen er en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 26, stk. 2.

Til stk. 1

Bestemmelsen er en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 26, stk. 2, 1. pkt. og beskriver, hvilket indhold de generelle praktikplaner som minimum skal have.

Til stk. 2

Bestemmelsen er en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 26, stk. 2, 2. pkt. Det fremgår af bestemmelsen, at baggrunden for de generelle praktikplaner er, at der skal sikres en sammenhæng mellem det, som eleven lærer på skoleopholdet, og de praktiske færdigheder, som eleven skal tilegne sig i virksomheden.

Til § 31

Bestemmelsen er en konsekvensrettet videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 27.

Til stk. 1

Bestemmelsen er en uændret videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 27, stk. 1. Bestemmelsen omhandler elevens ret til at kunne dokumentere de færdigheder, denne har erhvervet sig i forbindelse med uddannelsesforløbet både i forhold til skole- og praktikdel. Det fremgår i den forbindelse af bestemmelsen, at eleven har krav på dokumentation for den del af uddannelsen, eleven har gennemgået. Som det fremgår, betyder dette ikke nødvendigvis gennemført, idet eleven også i tilfælde af dennes afbrydelse af uddannelsen har krav på at få udleveret dokumentation for den del af uddannelsen, som eleven har gennemført. Når hele den skolemæssige del er afsluttet, udsteder skolen et skolebevis, og når praktikdelen er afsluttet, udsteder praktikvirksomheden en praktikerklæring. Svendebrev eller uddannelsesbevis udstedes på baggrund af praktikerklæring, skolebevis og eksamen eller svendeprøven.

Til stk. 2

I forhold til bestemmelsens stk. 2 bemærkes det, at brancheskolen skal udarbejde en evalueringsplan, hvori reglerne for evalueringen af eleverne samt retningslinjer for eksamen eller svendeprøven fremgår. Der er endvidere foretaget en konsekvensrettelse, idet evalueringsplanen, som er en del af uddannelsesplanen ikke længere skal udarbejdes efter de af brancheudvalget eller af brancheskolens bestyrelse udarbejdede retningslinjer. Evalueringsplanen skal i øvrigt som en del af uddannelsesplanen godkendes af ressortmyndigheden i forbindelse med ressortmyndighedens godkendelse af uddannelsesplanen, jf. forslagets § 5, stk. 2.

Til stk. 3

Bestemmelsen er konsekvensrettet som følge af forslagets gennemgående princip om, at brancheskolernes forstander overtager de beføjelser, der i dag er henlagt til bestyrelser eller bran-

cheudvalg. I overensstemmelse hermed overlades det til brancheskolens forstander at bestemme, om praktikuddannelsen skal afsluttes med en svendeprøve.

Til stk. 4

Stk. 4 er en uændret videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 27, stk. 4. Bestemmelsen bemyndiger Naalakkersuisut til at fastsætte regler om evalueringsplaner og regler for bevisernes udformning. Reglerne kan dreje sig om generelle krav til evalueringsplaner, om opbevaring af dokumentation for gennemført uddannelse, jf. stk. 1, herunder for gennemgåede prøver, eksamener og svendeprøver. Derudover kan reglerne vedrøre visse krav til bevisernes udformning, herunder at de eventuelt skal godkendes af den relevante ressortmyndighed, ligesom der kan fastsættes regler om, hvem der har kompetence til at udstede beviser.

Til stk. 5

Bestemmelsen er en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 27, stk. 5, som blev indsat ved Inatsisartutlov nr. 3 af 4. juni 2012.

Bestemmelsen har til hensigt at bemyndige Naalakkersuisut til at fastsætte regler om afsluttende evaluering, herunder om eksamen og dokumentation. Derudover indeholder bestemmelsen en ikke udtømmende opregning af, hvad reglerne om afsluttende evaluering og dokumentation vil kunne omfatte.

Bestemmelsen kan alene benyttes i forhold til at fastsætte regler om eksamener og prøver, og har alene til formål at fastsætte praktiske regler i forbindelse med gennemførelse af eksamener og prøver, uanset om der er tale om mundtlige, skriftlige eksamener eller prøver, ligesom reglerne også vil kunne anvendes i forhold til gruppeeksamener.

Spørgsmålet om eksamenstyper i forhold til de enkelte uddannelsestyper vil dog ikke blive reguleret af bekendtgørelsen, idet valget af eksamens- eller prøveform i stedet vil fremgå af de respektive uddannelsesplaner, som udarbejdes af institutionerne selv. Dette gælder også i forhold til spørgsmålet om, hvorvidt eksamen indgår i eksempelvis en svendeprøve.

Ved eksamener forstås i nærværende sammenhæng den afsluttende evaluering i form af en prøve, som vil blive påført elevens eksamens- eller uddannelsesbevis, mens der ved prøve refereres til eksempelvis midtvejsprøver eller terminsprøver, hvor resultatet af disse ikke vil fremgå af elevens eksamens- eller uddannelsesbevis.

Bestemmelsen påtænkes først og fremmest anvendt i relation til at udstede en egentlig eksamens- og prøvebekendtgørelse, der vil indeholde tværgående regler, der skal iagttages af både uddannelsesinstitution og elever i forbindelse med aflæggelse af eksamener og prøver. Bestemmelsen kan ligeledes finde anvendelse på fastsættelse af regler om bortvisning fra eksamen som følge af elevens benyttelse af uretmæssig hjælp eller forstyrrende adfærd i forbin-

delse med eksamensafleggelsen, ligesom der også vil kunne fastsættes regler om konsekvenser af udeblivelse fra eksamen.

Endvidere vil der kunne fastsættes regler om krav til censorer og om udpegelse af censorer. Derudover vil bestemmelsen kunne anvendes til at fastsætte regler om indberetning af eksamensafviklingen og eksamensresultater, herunder om opbevaring af eksamensresultater, ligesom der vil kunne fastsættes regler om reaktionsmuligheder i forhold til fejl og mangler ved eksamensafviklingen, eksempelvis vedrørende eksamensgrundlaget eller eksamensbedømmelsen.

Til kapitel 6

Kapitel 6 er væsentligt ændret i forhold til det gældende regelsæt, jf. det anførte herom i de almindelige bemærkninger. Dette beror navnlig på, at de gældende lovregler angående institutionelle rammer for erhvervsuddannelsesområdet ikke er videreført. Endvidere er der i kapitlet indsat en ny bestemmelse om praktikpladskoordinatorfunktion.

Til § 32

Bestemmelsen er i al væsentlighed en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 28, dog således at stk. 5 om Naalakkervisits mulighed for i særlige tilfælde at give brancheskolerne påbud om at udbyde en bestemt uddannelse ikke er videreført. Der henvises herom til de almindelige bemærkninger.

Til stk. 1

I stk. 1 foreslås det, at hovedsigtet med brancheskolernes virksomhed består i at udbyde erhvervsuddannelser. Samtidig skal skolerne også deltage i løsningen af uddannelsesmæssige opgaver til opfyldelse af samfundets behov med henblik på at tilfredsstille efterspørgslen efter kvalificeret arbejdskraft. Endvidere forudsættes brancheskolerne at være rede til at tage arbejdsmarkedsmæssige udfordringer op.

Til stk. 2

I stk. 2 præciseres det, at skolerne efter Naalakkervisits godkendelse også kan udbyde gymnasiale uddannelser, hvilket allerede er tilfældet for nogle af brancheskolerne.

Til stk. 3

I stk. 3 foreslås det, at brancheskolerne udover varetagelse af uddannelsesvirksomhed og anden såkaldt faktisk forvaltningsvirksomhed i tilknytning til disse skal løse bestemte administrative opgaver i form af f.eks. elevregistrering, sagsbehandling m.m.

Til stk. 4

Bestemmelsen er i al væsentlighed en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 28, stk. 4, dog således at der i bestemmelsen nu henvises til Inatsisartutlov om kollegier i stedet for til Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 18 af 1. november 2007 om kollegier, da kollegieområdet nu er reguleret ved Inatsisartutlov nr. 42 af 12. december 2019 med senere ændringer.

Bestemmelsen omhandler hjemmel til at udøve kollegievirksomhed. Det følger af bestemmelsen, at brancheskolerne i forbindelse med kollegievirksomheden skal følge reglerne i Inatsisartutloven om kollegier i forhold til elever.

Derudover kan brancheskolerne udøve kollegievirksomhed i form af indtægtsdækket virksomhed i relation til eksempelvis kursister, hvis der er ledig kollegiekapacitet. Dette betyder, at der ikke i forhold til aftagerne, dvs. kursisterne må bestå en pligt til at aftage de pågældende varer eller tjenesteydelser. Desuden skal erhvervsskolen kunne adskille kollegievirksomheden fra institutionens øvrige opgaver. Endelig skal de indtægtsdækkede aktivitetsområder, hvilke altså vil sige udlejningen af værelser til kursister, være naturlige udløbere af institutionens almindelige virksomhed. Reglerne om indtægtsdækket virksomhed fremgår i den forbindelse ikke af nogen konkret lovgivning, men følger af almindelige forvaltningsretlige principper om indtægtsdækket virksomhed, som disse er nedfældet i eksempelvis budgetregulativet.

Til § 33

Bestemmelsen er ny og omhandler etablering af en praktikpladskoordinatorfunktion, som afspejler den nationale bevågenhed på praktikspørgsmålet, jf. også de almindelige bemærkninger herom. Funktionen har til formål at varetage en række opgaver vedrørende praktikpladser, herunder særligt at foretage opsøgende arbejde med henblik på at tilvejebringe så mange praktikpladser som muligt for brancheskolens elever, jf. bestemmelsens stk. 1. Opsøgende arbejde vil navnlig kunne omfatte henvendelser til virksomheder og brancher om ansættelse af lærlinge. Endvidere vil funktionen kunne varetage opgaver vedrørende koordinering af kvalitetsudvikling af praktikforløb og praktiksamarbejder og de i stk. 2 nævnte opgaver.

Til stk. 1

Bestemmelsen angiver praktikpladskoordinatorfunktionens helt centrale opgave. Bestemmelsen skal i øvrigt sammenholdes med brancheskolens forpligtelse i § 38 til at sikre det fornødne antal praktikpladser.

Til stk. 2

Bestemmelsen angiver, hvordan praktikkoordinatorfunktionen inddrages som grundlag for forstanderens afgørelseskompetence i forhold til spørgsmål, der alle relaterer sig til erhvervsuddannelsernes praktikdel. Bestemmelsen omfatter i øvrigt mere fagspecifikke funktioner, som praktikkoordinatorfunktionen afgiver indstillinger om til forstanderen.

Det kan samtidig udledes af bestemmelsen, at der er tale om forhold, der alle forudsætter en vis viden og indsigt i relation til erhvervsuddannelsens praktikdel. Dette gælder både spørgsmålet om dialog med virksomheder om virksomhedspraktik, kobling mellem elevernes læring i praktik i forhold til uddannelsens mål. Hertil kommer, at også indsigt i forhold omkring elevernes motivation og trivsel og en vurdering af, om eleverne antages at ville lære det, som de burde lære, vil skulle inddrages i praktikkoordinatorfunktionens arbejde.

Til § 34

Bestemmelsen er en stort set identisk videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 29, som omhandler brancheskolernes adgang til at udøve andre aktiviteter end almindelig undervisning.

Til stk. 1

I stk. 1 foreslås der indsat hjemmel til, at brancheskolerne kan udøve såkaldt anden virksomhed, der altså ligger udover den egentlige uddannelsesvirksomhed. Dette kan bl.a. dreje sig om salg af bestemte tjenesteydelser i form af konsulentbistand, analysevirksomhed og salg af know how i forhold til bestemte områder, der relaterer sig til skolernes såkaldte kernevirksomhed.

Til stk. 2

Stk. 2, betyder bl.a., at der som alt overvejende hovedregel ikke må benyttes landskasselmidler til den anden virksomhed. Bestemmelsen medfører også, at handel med tjenesteydelser og varer mellem en brancheskole og andre virksomheder skal finde sted på konkurrencemæssige vilkår. Det samme gælder i øvrigt handel internt i en brancheskole. Hvis skolernes anden virksomhed ikke vurderes at foregå på konkurrencemæssige vilkår, kan sagen indbringes for Konkurrencenævnet.

Til stk. 3

I stk. 3 foreslås det, at Naalakkersuisut bemyndiges til i bekendtgørelsesform at fastsætte nærmere regler om brancheskolernes adgang til at udøve anden virksomhed. Der kan i den forbindelse indsættes begrænsninger for så vidt angår særlige typer af anden virksomhed, som det ikke findes ønskeligt at skolerne forfølger. Der kan endvidere indsættes begrænsninger i forhold til risikoen for, at udøvelse af den anden virksomhed sker på bekostning af skolens hovedaktivitet. Bestemmelsen foreslås på den baggrund indsat med henblik på at give Naalakkersuisut mulighed for ved benyttelse af en generel retsforordning at kunne imødegå eventuelle utilsigtede virkninger af at åbne op for nye muligheder for at udøve anden virksomhed, selv om dette også vil kunne ske gennem tjenesteinstrukser. Samtidig vil Naalakkersuisut i givet fald kunne regulere betalingsvilkårene.

Til § 35

§ 35 er en delvis videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 38, således, at stk. 1 er ny, mens den gældende bestemmelse stk. 2 og 3, som berører bestyrelsen, ikke er videreført.

Til stk. 1

Bestemmelsen er ny. Naalakkervisits kompetence til at ansætte og afskedige brancheskolens forstander understreger, at institutionen er omfattet af centraladministrationens umiddelbare instruktionsbeføjelse. Bestemmelsen sikrer samtidig klare kommandolinjer og referenceforhold og styrker forstanderens loyalitet over for ressortmyndigheden. Det forudsættes i den forbindelse, at Økonomi- og Personalestyrelsen inddrages i henhold til det til enhver tid gældende cirkulære herom.

I forhold til nuværende forstandere, der blev ansat af bestyrelser, vil disse for tidspunktet for Inatsisartutlovens ikrafttræden blive omfattet af bestemmelsen, jf. det anførte herom i forslaget almindelige bemærkninger. Dette er ensbetydende med, at ansættelses- og afskedigelseskompetencen også vil gælde i forhold til de forstandere, der er ansat som forstandere på tidspunktet for Inatsisartutlovens ikrafttræden.

Til stk. 2

Bestemmelsen er en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 35, stk. 5, 2. pkt. Det fremgår af bestemmelsen, at det i forbindelse med Naalakkervisits ansættelse af forstander forudsættes, at denne besidder de kvalifikationer, der kræves for at lede skolen. Det drejer sig først og fremmest om, at forstanderen skal have den fornødne erhvervs erfaring og uddannelsesmæssige baggrund i forhold til de uddannelser, som skolen udbyder. Samtidig kan det også inddrages, om den pågældende har ledelsesmæssig erfaring på området.

Til stk. 3

Bestemmelsen er en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 38, stk. 1, 1. pkt. og beskriver forstanderens centrale opgaver, som bl.a. omfatter sikring af den fornødne pædagogiske og undervisningsmæssige udvikling på skolen. Bestemmelsen er i den forbindelse ensbetydende med, at forstanderen er ansvarlig for, at lærerne tilrettelægger undervisningen, så den fremmer elevernes læring.

Forstandere har samtidig ansvaret for institutionens daglige drift og skal sikre, at institutionens drives på en forsvarlig måde.

Det påhviler samtidig forstanderen at sikre, at institutionen ledes og udvikles i overensstemmelse med institutionens formål og de strategier og målsætninger, som Naalakkervisit har udstukket.

Til stk. 4

Bestemmelsen beskriver forstanderens ansvar i forhold til Naalakkersuisut. Herved forstås i praksis ressortmyndigheden. Bestemmelsen rummer desuden en loyalitetsforpligtelse for så vidt angår forstanderens pligt til at søge Naalakkersuisuts målsætninger realiseret.

Til stk. 5

Forslagets § 35, stk. 5, begrundes ud fra hensynet til at sikre en utvetydig kommandostruktur og sikre forstanderen den fornødne kompetence til at lede og instruere samtlige ansatte på skolen. Det forudsættes i denne sammenhæng, at Økonomi- og Personalestyrelsen inddrages i henhold til det til enhver tid gældende cirkulære herom.

Til § 36

Bestemmelsen er principielt ny, men er sammensat ud fra flere bestemmelser i Erhvervsuddannelsesloven og angiver nogle af forstanderens konkrete opgaver. Der henvises endvidere herom til forslagets almindelige bemærkninger, hvoraf det fremgår, at forstanderen overtager de tidligere bestyrelsers opgaver vedrørende uddannelsesplaner, udbud af kompetencegivende uddannelser, øvrige uddannelsestiltag, indtægtsdækket virksomhed m.m.

Forstanderen kan således pålægges øvrige opgaver på grundlag af ressortmyndighedens instruktionsbeføjelse.

Til stk. 1

Bestemmelsen omhandler forstanderens forpligtelse til at udarbejde uddannelsesplaner i forhold til de konkrete uddannelser. Bestemmelsen bygger på Erhvervsuddannelseslovens § 5, stk. 2, § 7, stk. 1, § 18, stk. 1 og § 36, stk. 2. Forstanderen forpligtes i den forbindelse til at indhente viden fra relevante parter, hvilket navnlig kan være repræsentanter for den konkrete uddannelses aftagerkreds, uddannelsessøgendes organisationer m.m.

Bestemmelsen er en kodificering af praksis vedrørende den konkrete udarbejdelse af uddannelsesplaner, som er en opgave, der varetages af brancheskolens daglige ledelse.

Til stk. 2

Bestemmelsens nr. 1 er i vid udstrækning en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 35, stk. 3, 2. pkt.

Det følger af bestemmelsen, at forstanderen skal tage stilling til, hvilke kompetencegivende uddannelser, institutionen skal udbyde og tage stilling til andre uddannelsesrelaterede aktiviteter, som eksempelvis kan dreje sig om kursusaktiviteter. Bestemmelsen forudsætter, at forstanderen er aktiv og initierende i forhold til relevante og nødvendige erhvervsuddannelsesrelaterede tiltag.

Bestemmelsens nr. 2 er affattet ud fra Erhvervsuddannelseslovens § 36, stk. 3, nr. 5, som imidlertid med den nuværende udformning retter sig mod forstanderen. Der er tale om en konkret afgørelseskompetence, som forstanderen udøver på grundlag af sin viden om den aktuelle uddannelse, og forstanderen kan i den sammenhæng også indhente ekstern rådgivning i forhold til konkrete uddannelser. Det kan f.eks. drejer sig om, i hvilken udstrækning dele af et tidligere gennemført uddannelsesforløb kan medføre afkortning af et aktuelt uddannelsesforløb på grund af overlap af fag og kompetencer, som indgik i det første uddannelsesforløb.

Til § 37

Bestemmelsen er en identisk videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 40, som omhandler brancheskolernes finansiering.

Til stk. 1

Stk. 1 fastslår, at brancheskolernes virksomhed finansieres af tilskud fra landskassen og indtægter ved eventuel anden virksomhed. Eventuel anden virksomhed dækker indtægter ved anden virksomhed i henhold til forslaget § 34.

Til stk. 2

Udgangspunktet i forhold til bestemmelsens stk. 2 er, at Inatsisartut suverænt kan fastsætte tilskuddets størrelse og herved i princippet regulere rammerne for brancheskolernes virksomhed. Dette betyder samtidig, at Inatsisartut kan beslutte, på hvilken måde tilskuddet skal ydes, herunder i forbindelse med en såkaldt taxameterordning, hvis nærmere betingelser og vilkår reguleres i finansloven, jf. også de almindelige bemærkninger herom. Det står imidlertid også Inatsisartut frit at beslutte, at der ikke fremover skal indgå taxameterstyring i forbindelse med brancheskolernes finansiering.

Til kapitel 7

Kapitlet består helt overvejende af bestemmelser fra Erhvervsuddannelseslovens kapitel 7 og omhandler praktikformidling og praktikpladsgodkendelse. Kapitlet skal ses i sammenhæng med forslaget kapitel 8, der først og fremmest omhandler forhold mellem elev og virksomhed.

Til § 38

Bestemmelsen består af en konsekvensrettet videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 43. Det skal indledningsvis bemærkes, at det som udgangspunkt påhviler den enkelte elev at sør-

ge for tilvejebringelse af lære- eller praktikplads til sig selv, ligesom virksomhederne også har en interesse i selv at sikre sig lærlinge og elever. Bestemmelsen omhandler derimod brancheskolernes overordnede forpligtelse til at kontinuerligt at søge at tilvejebringe det fornødne antal praktikpladser til skolens uddannelser.

Til stk. 1

Bestemmelsens stk. 1 fastslår, at skolerne har en forpligtelse til at formidle praktikpladser samt være opsøgende i forhold til at tilvejebringe praktikpladser. Henvisningen til § 33 er ensbetydende med, at der er tale om en opgave, som forudsættes at blive varetaget af brancheskolernes praktikpladskoordinatorfunktion.

Bestemmelsen angiver en generel forpligtelse for brancheskolerne til at arbejde for at tilvejebringe det nødvendige antal praktikpladser. Bestemmelsen friholder imidlertid ikke den enkelte elev for selv at sørge for at sikre sig en lære- eller praktikplads til sin konkrete uddannelse.

Til stk. 2

Bestemmelsen er en konsekvensrettet videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 43, stk. 2.

Bestemmelsen omhandler en udtrykkelig hjemmel til, at Naalakkersuisut i bekendtgørelsesform kan fastsætte regler om skolernes samarbejde og informationsvirksomhed med henblik på at sikre flere praktikpladser og en bedre udnyttelse af de eksisterende. Denne regulering vil også kunne ske ud fra Naalakkersuisuts instruktionsbeføjelse, men hjemlen foreslås bibeholdt af hensyn til det tilfælde, at reguleringen også vil berøre interessenter uden for Selvstyrets almindelige administrative hierarki.

Til § 39

Bestemmelsen er en delvist ændret videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 44.

Til stk. 1

Stk. 1 skal ses på baggrund af forslaget § 28, stk. 1, af hvilken det fremgår, at praktikuddannelsen foregår på en eller flere virksomheder, der efter praktikpladskoordinatorfunktionens indstilling er godkendt af brancheskolens forstander.

I § 39, stk. 1 fremgår det, at godkendelse af en virksomhed som praktiksted skal ske ud fra en vurdering af, om den pågældende virksomhed er i stand til at gennemføre praktikuddannelsen. Godkendelsen forudsættes i den forbindelse at ske ud fra en konkret vurdering af virksomheden, herunder virksomhedens beskæftigelsesområde sammenholdt med typen af uddannelse. Herudover bør samtlige momenter af relevans inddrages. Udgangspunktet vil være, om virk-

somheden kan leve op til de krav, der stilles i de generelle praktikplaner. Sidstnævnte skal dog sammenholdes med, at virksomheden kan godkendes til at gennemføre en del af uddannelsen.

Til stk. 2

Bestemmelsens stk. 2 er en konsekvensrettet videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 44, stk. 2.

Bestemmelsen bemyndiger Naalakkersuisut til i bekendtgørelsesform at fastsætte regler om behandlingen af godkendelse af praktikvirksomheder. Bestemmelserne kan dreje sig om frister for sagsbehandling, ligesom der i bekendtgørelsen kan fastsættes regler om delegering af kompetencen til at godkende virksomheder i forhold til erhvervsskoleelever. Det følger i øvrigt, at sagsbehandlingen skal ske efter sagsbehandlingslovens regler.

Til stk. 3

Bestemmelsen er en uændret videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 44, stk. 3, som blev tilføjet ved lovændringen i 2012.

Bestemmelsen har til hensigt at indsætte udtrykkelig hjemmel til, at Naalakkersuisut kan godkende praktikvirksomheder i forhold til uddannelser, som ikke henhører under branche- eller erhvervsskolernes kompetenceområde, hvilket, som nævnt under de almindelige bemærkninger, omhandler uddannelser, der udbydes af f.eks. erhvervsskoler i Danmark. Der er i forhold til erhvervsfaglige uddannelser i Danmark nedsat et fagligt udvalg eller andet sagkyndigt organ, som forestår godkendelse af praktikvirksomheder i Danmark i relation til den pågældende danske uddannelse. I medfør af bestemmelsen vil Naalakkersuisut herefter kunne godkende en praktikvirksomhed i Grønland også i forhold til erhvervsuddannelser, der ikke udbydes i Grønland.

Til § 40

Bestemmelsen er stort set en uændret videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 45.

Bestemmelsen omhandler adgangen til at påklage afgørelser vedrørende godkendelse af virksomheder til praktik.

Kapitel 8

Som nævnt under bemærkningerne til kapitel 7 omhandler kapitlet elevernes rettigheder og pligter, ligesom kapitlet også rummer bestemmelser omkring virksomhedernes rettigheder og pligter. Kapitlet omhandler bl.a. grundprincippet om, at gennemførelse af en erhvervsmæssig

grunduddannelse forudsætter, at der er indgået en aftale herom. Det forudsættes samtidig, at eleven overholder mødepligts- og ordensreglerne for skoleuddannelsen. Endvidere rummer kapitlet bestemmelser om løn- og ansættelsesvilkår samt regler om afkorting og forlængelse af uddannelsen. Endvidere beskrives nogle forhold vedrørende misligholdelsesbeføjelser, herunder hæveadgang, samt om arbejdsskadeforsikring.

Til § 41

Bestemmelsen er en bearbejdet videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 46, som denne blev affattet efter lovændringen ved Inatsisartutlov nr. 6 af 16. juni 2016.

Til stk. 1

Bestemmelsens stk. 1 understreger det grundlæggende princip om, at gennemførelse af en erhvervmæssig grunduddannelse, bortset fra ved uddannelser med skolepraktik, er betinget af, at der indgås en lærlingekontrakt eller uddannelsesaftale mellem eleven og en eller flere virksomheder, således at uddannelsens praktikdel også kan gennemføres.

Det bemærkes i øvrigt, at Naalakkersuisut kan godkende erhvervsuddannelser, der ikke kræver indgåelse af en lærlingekontrakt eller uddannelsesaftale. Det fremgår derfor af stk. 6, at betingelsen om indgåelse af en lærlingekontrakt eller uddannelsesaftale ikke gælder for disse erhvervsuddannelser. Tilsvarende gælder for erhvervsuddannelser, der afvikles som skolepraktik, jf. § 13.

Det kan endvidere oplyses, at benævnelserne ”lærlingekontrakt” og ”uddannelsesaftale” udspringer af Erhvervsuddannelseslovens anvendelse heraf, der er fastsat på baggrund af et fra arbejdsgiverside fremsat ønske. Ønsket vedrører en præcisering af, at lærlingen først og fremmest er tilknyttet virksomheden og altså i mindre udstrækning uddannelsessystemet, hvilket benyttelsen af benævnelserne ”lærlingekontrakt” antages at fremhæve.

Til stk. 2

Bestemmelsen er en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 46, stk. 2, 1. og 2. pkt. Det fremgår af bestemmelsens 1. pkt., at alle dele af uddannelsen, herunder også f.eks. en eventuel svendeprøve skal være angivet i uddannelsesaftalen eller lærlingekontrakten.

Bestemmelsens 2. pkt., er en undtagelsesregel til hovedreglen i bestemmelsens 1. pkt.

Bestemmelsen forudsætter, at en branche- eller erhvervsskole involveres, idet dispensation alene kan meddeles på grundlag af en ansøgning fra en brancheskole. I den forbindelse er det afgørende, at skolen med fornøden sikkerhed, eksempelvis ved at henvise til skolens faciliteter, redskaber m.m., kan dokumentere og hermed sikre, at eleven kan gennemføre de mang-

lende praktikdele som skolepraktik. Bestemmelsen implicerer samtidig, at visse dele af praktikforløbet skal gennemføres som virksomhedspraktik hos arbejdsgiveren.

Til stk. 3

Bestemmelsen er en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 46, stk. 2, 3. pkt. Bestemmelsens har til formål at afklare status for elever uden en uddannelsesaftale i forhold til modtagelse af uddannelsesstøtte i henhold til reglerne om uddannelsesstøtte.

Til stk. 4

Bestemmelsens stk. 4 er en konsekvens af det forhold, at flere virksomheder kan indgå aftale med en elev i form af en såkaldt ”kombinationsaftale”. Dette betyder, at alle de pågældende virksomheder er ansvarlige for, at eleven gennemfører uddannelsen i overensstemmelse med de krav, der stilles til den praktiske del af uddannelsen. Det skal i den forbindelse være muligt i aftalen at kunne identificere, hvilke virksomheder, der forestår de enkelte skole- og praktikophold.

Til stk. 5

Bestemmelsens stk. 5 omhandler en virksomheds adgang til at aftale udstationering af eleven i en anden virksomhed på grundlag af en såkaldt ”udstationeringsaftale”. I disse situationer påhviler ansvaret for, at eleven gennemfører den praktiske del af uddannelsen i overensstemmelse med de krav, der stilles i de generelle praktikplaner, alene en enkelt virksomhed. Dette vil som udgangspunkt være den udstationerende virksomhed, som har initieret udstationeringen.

Til stk. 6

Bestemmelsens stk. 6 skal ses i lyset af, at ikke alle uddannelser involverer praktik. Hvis uddannelsen alligevel skal godkendes af Naalakkersuisut, vil godkendelse ske på baggrund af de af skolerne indsendte uddannelsesplaner. I disse skal det præciseres, at uddannelsen ikke omfatter praktik, ligesom baggrunden herfor skal forklares, jf. forslaget § 21. For sådanne uddannelser vil iagttagelse af de i stk. 1-5 nævnte forhold, selvsagt ikke være muligt.

Til § 42

Forslagets § 42, er i det hele en videreførelse af § 47 i Erhvervsuddannelsesloven.

Til stk. 1

I stk. 1 beskrives den grundlæggende regel om, at eleverne skal iagttage de af skolen fastsatte regler for gennemførelse af uddannelsen i form af eksempelvis mødepligt, ordensregler, aflevering af opgaver m.v. I øvrigt vil overtrædelse af sådanne regler desuagtet de faglige konsekvenser ligeledes kunne have indflydelse på spørgsmålet om uddannelsesstøtte, som bl.a. forudsætter studieaktivitet.

Til stk. 2

Stk. 2 er en bemyndigelsesbestemmelse, hvorefter Naalakkersuisut i bekendtgørelsesform kan fastsætte regler om procedure i forbindelse med indkaldelse af elever til skoleopholdet. Det kan bl.a. dreje sig om formkrav for indkaldelsesskrivelser, herunder angivelse af frister for disses fremsendelse i forhold til tidspunktet for skoleopholdets begyndelse. Bemyndigelsen er ikke blevet udnyttet.

Til § 43

Bestemmelsen er stort set en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 48 og omhandler spørgsmålet om manglende efterlevelse af regler om mødepligt og ordensregler.

Til stk. 1

Bestemmelsen er udtryk for et proportionalitetsprincip i den forstand, at en sanktion ikke må iværksættes, hvis det formål, der tilsigtes ved sanktionen, kan imødekommes med mindre indgribende skridt. Princippet betyder også, at sanktionen ikke må iværksættes, hvis den ulempe, som sanktionen medfører for eleven, ikke står i et rimeligt forhold til den overtrædelse, eleven har begået. Skolen skal derfor indlede med mindre indgribende tiltag, før der skrives til udelukkelse fra undervisningen. Eleven kan i givet fald påklage afgørelsen til ressortmyndigheden. Endvidere fremgår det af bestemmelsens 2. pkt., at afgørelse om udelukkelse træffes af brancheskolens daglige leder. Det er også denne, som forestår håndhævelse af reglerne om mødepligt og iagttagelse af ordensregler. Det skal hertil bemærkes, at sidste pkt. i forhold til den gældende bestemmelse er ændret til alene at angive ”forstanderen” og ikke ”rektor, centerleder eller lignende”, jf. ligeledes den tilsvarende ændring af § 3. Dette skyldes, at den primære stillingsbetegnelse for brancheskolens daglige leder er ”forstander” og ikke eksempelvis ”rektor”, som benyttes på de gymnasiale institutioner.

Til stk. 2

I stk. 2 foreslås det, at Naalakkersuisut bemyndiges til at fastsætte regler, der regulerer elevernes aktiviteter i forbindelse med undervisningen. Det kan dreje sig om at fastsætte regler om mødepligt, fastsættelse af ordensreglement, dokumentation for sygefravær, sanktioner, herunder udelukkelse fra undervisningen, samt behandling af sager om udelukkelse. Det forudsættes i den forbindelse, at reglerne udarbejdes i overensstemmelse med det ovenfor anførte proportionalitetsprincip.

Til § 44

Bestemmelsen er en konsekvensrettet videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 49 og omhandler de centrale krav til lærlingekontrakten og uddannelsesaftalen.

Til stk. 1

Stk. 1 beskriver de nærmere formkrav, der skal iagttages i forbindelse med indgåelse af en lærlingekontrakt eller en uddannelsesaftale. Samtidig bemærkes det, at kontrakten eller aftalen skal udfyldes på en formular. Formularen skal have været til høring hos den skole, som eleven er tilknyttet og relevante organisationer i form af eksempelvis den relevante arbejdstager- og arbejdsgiverorganisation, og skal være godkendt af ressortmyndigheden.

Til stk. 2

I stk. 2 bemærkes det, at der ikke må foretages ændringer i den af ressortmyndigheden godkendte formular. Dette skyldes retssikkerhedsmæssige hensyn både i forhold til elev som virksomhed.

Til stk. 3

Bestemmelsen betyder, at eleven som minimum altid skal orienteres om den løn, som eleven har krav på, idet lønnen skal fremgå udtrykkeligt af lærlingekontrakten eller uddannelsesaftalen.

Til stk. 4

I bestemmelsens stk. 3 foreslås den gældende bemyndigelsesbestemmelse omkring Naalakkersuisuts adgang til at præcisere de i stk. 1 og 2 nævnte krav og fastsætte nærmere regler om indhold og om registrering af kontrakterne og aftalerne videreført.

Til § 45

Bestemmelsen er en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 50.

Til stk. 1

Bestemmelsen betyder, at selv om elever under praktikophold er berettiget til overenskomstmæssig prakticløn, vil eleverne ligeledes have mulighed for at opnå de såkaldte særydelser, jf. reglerne om uddannelsesstøtte. Dette betyder, at eleven eksempelvis også vil kunne få bevilget frirejser, men ikke stipendium.

Til stk. 2

I stk. 2 præciseres det, at reglerne om uddannelsesstøtte også finder anvendelse på elever, der er på skoleophold. På denne baggrund vil eleven efter omstændighederne ligeledes kunne modtage stipendium, idet praktikperioden afvikles som et skoleophold. Bestemmelsen sikrer hjemmel til at bestemme, at visse elever kan modtage løn i stedet for uddannelsesstøtte.

Til § 46

Bestemmelsen identisk med Erhvervsuddannelseslovens § 51.

Til stk. 1

Bestemmelsens stk. 1 fremhæver, at det er aftaleforholdet, der er det primære grundlag for ansættelsen. Dette er dog modificeret af henvisningen til, at uddannelsens mål skal nås. Derudover er bestemmelsen udtryk for, at alle de arbejdsretlige regler, som er forenelige med Inatsisartutloven, er gældende for elever under erhvervsuddannelse, herunder de arbejdsmiljøretlige. Udgangspunktet for reguleringen af elevens forhold er således det interne aftaleforhold mellem eleven og arbejdsgiveren.

Til stk. 2

I stk. 2 understreges det, at praktikopholdet alene skal have et uddannelsesmæssigt sigte, der skal sikre eleven færdigheder, som er umiddelbart anvendelige i forhold til dennes uddannelse. Derfor kan virksomheden kun under ganske særlige omstændigheder pålægge eleven arbejde, som ikke har et uddannelsesmæssigt sigte. Dette kan i givet fald alene ske under forudsætning af, at uddannelsens mål kan nås. Hvis eleven pålægges at arbejde, uden at de i stk. 2 nævnte forhold overholdes, vil eleven efter omstændighederne kunne indbringe sagen for praktikpladskoordinatorfunktionen, jf. § 53, stk. 1.

Til § 47

Bestemmelsen er en konsekvensrettet videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 52 og giver forstanderen kompetence til at afkorte elevens uddannelse i individuelle sager ud fra en konkret vurdering af ansøgerens kvalifikationer. Særlige forudsætninger kan bestå i såvel praktisk erfaring som særlige uddannelsesmæssige forudsætninger, som bevirker, at eleven næppe ville opnå større udbytte ved at gennemføre den normale uddannelsestid.

Bestemmelsen skal sammenholdes med forslaget § 14, nr. 2, hvor det præciseres, at Naalakkersuisut kan fastsætte regler om fritagelse for dele af uddannelserne. Forslagets § 14, nr. 2 skal således ses som den generelle bestemmelse, der giver Naalakkersuisut mulighed for at iværksætte særlige tilrettelagte uddannelser for personer med en særlig erfaring eller færdigheder. Endvidere kan Naalakkersuisut i medfør af § 14, nr. 2 fastsætte regler om merit i form af afkortning af uddannelsen for hele erhvervsuddannelsesområdet, mens nærværende bestemmelse alene omfatter de erhvervmæssige grunduddannelser.

Til § 48

Bestemmelsen er i en konsekvensrettet videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 53.

Til stk. 1

I stk. 1 anføres de forhold på grundlag af hvilke, der mellem elev og virksomhed kan indgås aftale om forlængelse af praktiktiden og dermed den samlede uddannelsestid.

Nr. 1

I nr. 1 fastslås det, at forlængelse kan komme på tale, når eleven på grund af sygdom er fraværende i mere end 10 % af den samlede uddannelsestid.

Nr. 2

Nr. 2 er alene af relevans, hvis en elev skal tage en skoleperiode om.

Nr. 3

I forhold til bestemmelsen om orlov i nr. 3, bør der, hvis orlov bevilges, tages stilling til forlængelsen, samtidig med at orloven aftales mellem elev og virksomhed. Derudover bør skolen inddrages i bevillingen af orlov, således at der kan tages højde for, at den kan indpasses i det videre uddannelsesforløb.

Nr. 4

Nr. 4 vedrører de situationer, hvor en elev kun arbejder på deltid, eller eleven eventuelt har aftalt med arbejdsgiveren, at der bevilges fri i visse perioder. Dette kan eksempelvis omhandle en idrætsudøver, musiker eller elever med andre fritidsinteresser, som eleven og virksomheden er enige om, at eleven får fri til at deltage i.

Til stk. 2

I bestemmelsen fastslås det, at eleven og virksomheden som udgangspunkt kun kan aftale at forlænge uddannelsestiden med en periode, der svarer til fraværsperioden. Hvis aftalen angår en periode, der strækker sig længere end fraværsperioden, skal aftalen om en sådan forlængelse godkendes. Bestemmelsen er konsekvensrettet, hvorefter forstanderen og praktikkoordinatorfunktionen har erstattet bestyrelse og brancheudvalg i forhold til den gældende bestemmelse. Godkendelsen foretages således af brancheskolens forstander efter indstilling fra praktikpladskoordinatoren. Det antages i den forbindelse, at forstanderen vil påse, at brancheskolen indpasser forlængelsen i de kommende skoleophold.

Til stk. 3

Stk. 3 regulerer spørgsmålet om, hvortil afgørelse af uoverensstemmelser mellem elev og virksomhed vedrørende spørgsmålet om den fraværsbetingede forlængelse af uddannelsestiden henlægges. Sådanne sager afgøres af brancheskolens forstander på baggrund af indstilling fra praktikpladskoordinatoren. Forstanderen og praktikpladskoordinatorfunktionens indtræden i sagen kræver dog, at mindst en af parterne fremsætter anmodning herom. I så fald vil brancheskolens forstander efter indstilling herom fra praktikpladskoordinatorfunktionen kunne forlænge uddannelsestiden med kortere eller længere tid end fraværsperioden.

Til § 49

Bestemmelsen er en konsekvensrettet videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 54.

Bestemmelsen skaber mulighed for, at brancheskolens forstander under ganske særlige omstændigheder, der ikke er omfattet af de i forslaget §§ 47-48 nævnte situationer, kan forlænge eller afkorte uddannelsestiden. Det kan eksempelvis dreje sig om mangelfulde kvalifikationer, eller en elev, der ikke består den afsluttende eksamen og først kan komme til eksamen igen på et senere tidspunkt. Derudover kan det dreje sig om en elev, der udviser sådanne færdigheder i forhold til visse dele af uddannelsen, at det ikke giver mening at tvinge eleven til at gennemføre disse. Det afgørende vil være, at forlængelsen skal indpasses i uddannelsens struktur. Der er i det hele tale om en opsamlingsbestemmelse i forhold til konkrete situationer, der ikke omfattes af de øvrige i forslaget anførte muligheder for afkortning eller forlængelse af uddannelsestiden.

Til § 50

Bestemmelsen består af en videreførelse af § 55 i Erhvervsuddannelsesloven og omhandler de grundlæggende principper for lærlingekontrakt og uddannelsesaftale.

Til stk. 1

Det følger af stk. 1, at en lærlingekontrakt og en uddannelsesaftale i overensstemmelse med almindelige aftaleretlige regler er et juridiske bindende internt mellemværende mellem elev og virksomhed, der samtidig er uopsigelig.

Til stk. 2

I stk. 2 modificeres den i stk. 1 anførte uopsigelighed. Dette skyldes, at uopsigeligheden ikke omfatter de første 3 måneder af praktiktiden, hvori enhver af parterne kan opsigte aftalen uden varsel, idet de første 3 måneder er en gensidig prøvetid. Prøvetiden er således den periode, hvor parterne har mulighed for at se hinanden an og vurdere, om ansættelsesforholdet skal række ud over de 3 første måneder og dermed blive uopsigelig. Endvidere stilles der i forbindelse med en eventuel opsigelse ikke krav om angivelse af årsag til opsigelsen. Prøvetiden i form af de første 3 måneder beregnes fra det tidspunkt, da eleven begyndte sit praktikophold på virksomheden. Fravær på grund af skoleophold medregnes ikke i prøvetiden.

Til stk. 3

Stk. 3 omhandler forlængelse af den i stk. 2 angivne prøvetid. Det fremgår, at hvis eleven af de årsager, der er nævnt i § 48, stk. 1, i form af eksempelvis sygdom, supplerende skoleundervisning, orlov, nedsat arbejdstid eller arbejdsfrihed, har mere 1 måneds fravær inden for prøvetiden, forlænges prøvetiden automatisk svarende til fraværperioden. Bestemmelsen vil

altså alene have relevans, hvis fraværet sker inden for prøvetiden i form af de første 3 måneder, som eleven er på virksomheden.

Til § 51

Bestemmelsen er i det hele en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 56 og omhandler de almindelige obligationsretlige misligholdelsesbeføjelser, som kan udøves af begge parter.

Til stk. 1

I overensstemmelse med den almindelige obligationsretlige grundsætning, følger det af stk. 1, at hvis en part væsentligt misligholder sine forpligtelser, kan den anden part hæve aftalen. Hvad der i den forbindelse anses for væsentligt, må afgøres ud fra en konkret vurdering. Dog vil arbejdsgiverens forsømmelse af sin forpligtelse til at betale løn altid blive anset for væsentlig. Herudover kan betydeligt uhjemlet fravær fra elevens side sidestilles med væsentlig misligholdelse fra dennes side.

Til stk. 2

Bestemmelsens stk. 2 er udtryk for en regelfastsættelse på grundlag af de juridiske begreber ”urigtige forudsætninger” henholdsvis ”bristende forudsætninger”. Anvendelse af reglerne må ske ud fra en konkret vurdering i forhold til de individuelle forhold, der måtte gøre sig gældende. Urigtige forudsætninger skal i den forbindelse forstås som nogle omstændigheder, som den hævende part fejlagtigt gik ud fra var til stede ved aftalens indgåelse, men som senere viser sig aldrig har været til stede. Det kræves dog samtidig, at det skal stå klart, at den hævende part næppe ville have indgået aftalen, hvis denne havde været bekendt med de faktiske omstændigheder på tidspunktet for aftalens indgåelse. Det kan eksempelvis dreje sig om den situation, hvor det står klart, at en arbejdsgiver i forbindelse med lærlingekontraktens indgåelse gik ud fra, at lærlingen havde nogle bestemte kvalifikationer, hvilket senere viser sig ikke at være tilfældet. Det skal dog samtidig kunne godtgøres, at arbejdsgiveren næppe ville have indgået aftalen, hvis denne havde været bekendt med de faktiske omstændigheder.

Bestemmelsens henvisning til bristende forudsætninger går ud på, at nogle særlige omstændigheder, der var til stede ved lærlingekontraktens eller uddannelsesaftalens indgåelse, senere ændrer sig. Det skal dog samtidig stå klart, at de pågældende omstændigheder havde bestemmende indflydelse i forhold til den hævende parts indgåelse af aftalen eller kontrakten. Afgørelse herom må igen træffes ud fra en konkret vurdering. Det kan eksempelvis dreje sig om en elev, der efter indgåelse af lærlingekontrakten oplever, at virksomheden får ny ejer, som ændrer virksomhedens karakter på en sådan måde, at praktikopholdet ikke længere har relevans i forhold til elevens uddannelse. Derudover kan nævnes den situation, hvor det ud fra en almindelig vurdering står klart, at en lærling indgår lærlingekontrakten ud fra en overbevisning om, at ansættelsesforholdet vil bibringe lærlingen nogle særlige færdigheder på grundlag af en af arbejdsgiveren udleveret funktionsbeskrivelse. Efterfølgende omplaceres lærlingen i en helt

anden jobfunktion. Det skal altså også her kunne lægges til grund, at den oprindelige funktionsbeskrivelse var af afgørende betydning for lærlingens underskrivelse af lærlingekontrakten.

Som det fremgår, er det en betingelse for anvendelse af reglen, at det ud fra nogle objektive kriterier må erkendes, at de urigtige eller bristende forudsætninger var bestemmende for indgåelsen af lærlingekontrakten eller af uddannelsesaftalen. Endvidere må det kræves, at den, der vil hæve aftalen, ikke med rimelig grund kunne have indset de faktiske omstændigheder i forbindelse med aftalens indgåelse, eller med rimelig grund kunne have forudset, at forudsætninger for aftalens indgåelse ville ændre sig.

Bestemmelsen kan i øvrigt påberåbes af en af parterne eller af begge parter samtidig.

Til stk. 3

Stk. 3 fastsætter en reaktionsfrist i forhold til den part, der vil gøre en misligholdelsesbeføjelse gældende i henhold til stk. 1 og 2 med henblik på at hæve lærlingekontrakten eller uddannelse. Reaktionsfristen på en måned består i, at den, der vil hæve aftalen, senest en måned efter, at den pågældende har fået eller burde have fået kendskab til det hævebegrundende forhold, retter henvendelse til den anden part om ophævelsen. Ved almindelig agtpågivenhed forstås, at hvis den part, der ønsker at hæve aftalen, ved benyttelse af en sådan almindelig opmærksomhed, som man normalt må forudsætte i tilsvarende situationer, burde have opdaget de urigtige forudsætninger, ikke senest en måned efter at den pågældende burde have fået kendskab til de urigtige forudsætninger, gør hævebeføjelsen gældende, vil parten fortabe retten til at hæve aftalen. Dette begrundes med, at den pågældende i givet fald anses for at have accepteret de urigtige forudsætninger. I forhold til de bristende forudsætninger, beregnes fristen fra det tidspunkt, hvor den hævende part, burde have vidst, at forudsætningerne havde ændret sig.

Til stk. 4

I stk. 4 præciseres det, at det forhold, at en elev skal gennemgå supplerende skoleundervisning, ikke kan begrunde ophævelse, hvilket altså også gælder i det tilfælde, hvor den supplerende undervisning eksempelvis påberåbes at udgøre en bristende forudsætning. Bestemmelsen gælder både, når det drejer sig om enkelte fag, og når det drejer sig om et eller flere skoleophold. Hvis en elev ikke får tilladelse til at gå til samme eksamen eller prøve flere gange, vil det kunne medføre bortfald af lærlingekontrakten eller uddannelsesaftalen, jf. forslaget § 52.

Til § 52

Bestemmelsen er helt overvejende en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 57. Bestemmelsen relaterer sig til, at en elev enten udelukkes fra skoleundervisningen af de grunde,

der er nævnt i § 43, dvs. som følge af manglende overholdelse af møde- og ordensregler, eller eleven har gået til eksamen eller til en prøve mere end 2 gange uden at bestå og ikke kan få dispensation fra brancheskolens forstander. I disse tilfælde vil lærlingekontrakten eller uddannelsesaftalen bortfalde. Bestemmelsen har til hensigt at præcisere, at der ikke foretages en egentlig sagsbehandling af ophævelsen af lærlingekontrakten eller uddannelsesaftalen, når skolen udelukker en elev, eller eleven ikke kan gennemføre skoleuddannelsen, idet ophævelsen alene er en konsekvens af udelukkelsen eller den manglende formåen til at gennemføre skoleuddannelsen. Bortfald af lærlingekontrakten eller uddannelsesaftalen har derfor ikke karakter af en afgørelse. Derimod kan eleven påklage den af skolen truffene afgørelse om udelukkelse fra undervisningen.

Til § 53

Bestemmelsen er en konsekvensrettet videreførelse af § 58 i Erhvervsuddannelsesloven og omhandler afgørelse af uenigheder mellem elev og praktikvirksomhed. Bestemmelsens stk. 2 om bestyrelser og brancheudvalgs inddragelse er derfor ikke videreført. § 53 skal i øvrigt ses i lyset af det ovenfor anførte forhold om, at eleven i forbindelse med praktikperioden er tilknyttet virksomheden som sådan. Derfor er tvistigheder mellem elev og praktikvirksomhed i al væsentlighed et arbejdsretligt anliggende og ikke f.eks. en forvaltningsretlig problemstilling.

Til stk. 1

Det fremgår af bestemmelsen, at praktikpladskoordinatorfunktionen skal søge at tilvejebringe forlig i tilfælde af uoverensstemmelser mellem elev og praktikvirksomhed. Det er i den forbindelse begrænset, i hvilken udstrækning brancheskolen kan intervenere i sådanne sager, der i det hele er et anliggende mellem de implicerede parter og eventuelt disses faglige organisationer.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastslår, at hvis uoverensstemmelsen omhandler spørgsmål om løn- eller ansættelsesvilkår, kan spørgsmålet indbringes for det arbejdsretlige system, hvis parterne er organiserede. Ellers må spørgsmålet overlades til domstolene til afgørelse.

Til stk. 3

Bestemmelsen er udtryk for det almindelige retlige princip om, at erstatningsspørgsmål afgøres af domstolene. Idet brancheskolens afgørelser ikke kan påklages til anden administrativ myndighed, kan en praktikvirksomheds eller elevs krav om erstatning for tab som følge en afgørelse, der er truffet af brancheskolen alene indbringes for domstolene. Der er i den forbindelse tale om brancheskolens generelle afgørelser, idet brancheskolen ikke har en egentlig afgørelseskompetence i forhold til de i § 53, stk. 1 og 2 nævnte forhold.

Til § 54

Bestemmelsen er i det hele en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 59.

Til stk. 1

I stk. 1 fastslås det, at elever, der har indgået en uddannelsesaftale eller en lærlingekontrakt, er omfattet af reglerne i lov nr. 1528 af 21. december 2010 om arbejdsskedeforsikring med senere ændringer. Dette gælder kun skoleophold, der er nødvendige som led i uddannelsen. Eleven vil i disse situationer være dækket af arbejdsgiverens arbejdsskedeforsikring.

Til stk. 2

I stk. 2 præciseres det, at elevs skader under skolepraktik og andre skoleophold end de i stk. 1 nævnte er omfattet af lovgivningen vedrørende arbejdsskedeforsikring i den udstrækning, skaden skyldes undervisning under arbejdspladslignende forhold. Disse skader er dækket af Grønlands Selvstyres arbejdsskedeforsikring. Nærværende bestemmelse er bibeholdt i forslaget, fordi uddannelsessøgende typisk ikke er omfattet af lovgivningen vedrørende arbejdsskedeforsikring, jf. den i bemærkningerne til stk. 1 nævnte anordning.

Til § 55

Bestemmelsen er i det hele en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 60 og udgør en bemyndigelse for Naalakkersuisut til at regulere retsforholdet mellem elever og virksomheder. Der er i den forbindelse ikke udstedt nogen bekendtgørelse med hjemmel i den gældende bemyndigelsesbestemmelse. Bestemmelsen kunne tænkes anvendt med henblik på fastsættelse af bl.a. regler om løsning af eventuelle uoverensstemmelser mellem praktikvirksomhed og elev, elevens pligt til at følge praktikvirksomhedens ordensregler og regler for arbejdets udførelse, praktikvirksomhedens pligt til at udtale sig om praktikforløbet og elevens forhold til arbejdskonflikter med videre.

Til kapitel 9

Kapitel 9 er nyt og er ensbetydende med, at der foreslås indsat udtrykkelige bestemmelser om tilsyn og kvalitetsudvikling.

Til § 56

Bestemmelsen omhandler Naalakkersuisuts overordnede tilsyn, som i praksis varetages af ressortdepartementet. Tilsynet kan i øvrigt også udledes af det såkaldte ”sektortilsyn”. Herved forstås en myndigheds ret og pligt til at føre tilsyn med institutioner m.m. inden for myndig-

hedens sagligt afgrænsede område eller bestemte ressortområde, herunder i forhold til spørgsmål om overholdelse af den lovgivning, som myndigheden administrerer.

Til stk. 1

Bestemmelsen præciserer, at tilsynet omfatter alle dele af uddannelsen, herunder også prøver, og eksamener og de dele, der foregår uden for brancheskolens fysiske rammer i form af f.eks. praktikophold.

Naalakkersuisuts tilsyn udøves principielt af egen drift, når der foreligger oplysninger for Naalakkersuisut, der giver en vis sandsynlighed for, at der foreligger en situation, der nødvendiggør indgriben. Det er således ikke en nødvendig eller tilstrækkelig forudsætning, at der er indgivet klage.

Til stk. 2

Forpligtelsen for Naalakkersuisut til at sikre en løbende kvalitetsudvikling og resultatvurdering skal ses som en del af Naalakkersuisuts ansvar for og tilsynsforpligtelse i forhold til undervisning, prøver og eksamen, jf. stk. 1.

Bestemmelsen skal blandt andet sikre, at moderne evalueringsformer integreres i den pædagogiske praksis på brancheskolerne. Bestemmelsen giver ligeledes mulighed for, at alle niveauer på skolerne skal være del af evalueringskonceptet, eksempelvis også lærernes undervisningsformer, arbejdsmetoder og kompetencer. Udvikling af evalueringsformer og evalueringmetoder vil desuden kunne være med til at sikre undervisningskvaliteten.

Til stk. 3

Den i bestemmelsen liggende instruktionsbeføjelse både for så vidt angår det pædagogiske og det administrative er en naturlig følge af, at brancheskolerne er underliggende institutioner i forhold til ressortdepartementet, og at forstanderen er ansat af Naalakkersuisut.

Til § 57

Bestemmelsen er ny og omhandler kommunikation.

Til stk. 1

Det fremgår af bestemmelsen, at oplysningerne kan vedrøre uddannelserne, eleverne og personalet. Det er desuden eksplicit fastsat, at indhentelsen af oplysningerne sker med henblik på gennemførelse af tilsyn og udarbejdelse af statistik.

Det beror på Naalakkersuisuts skøn, hvorvidt en oplysning om uddannelsen, eleverne og personalet er nødvendig for varetagelsen af tilsynet eller for udarbejdelse af statistik. Der skal ved dette skøn tages i betragtning, at der skal være proportionalitet mellem det samlede res-

sourceforbrug ved udarbejdelsen og indsendelsen af oplysningerne, således at skolerne ikke belastes unødigt.

Til stk. 2

Der er tale om en bemyndigelsesbestemmelse, hvorefter Naalakkersuisut i bekendtgørelsesform kan regulere de i stk. 1 nævnte forhold nærmere. Det kan f.eks. dreje sig om typen af besøg, hyppighed af tilsynsbesøg m.m.

Til stk. 3

Formålet med bestemmelsen i 1. pkt. er at skabe udtrykkelig hjemmel for anvendelse af elektronisk kommunikation mellem brancheskolerne og Naalakkersuisut. Dette skal ses som led i den almindelige digitalisering af forvaltningen.

Med hjemmel i bestemmelsen vil der udover de i bestemmelsen nævnte forhold også kunne fastsættes krav om anvendelse af digital signatur, hvis digital signatur lovgivningsmæssigt indføres.

Til kapitel 10

Kapitlet er nyt og genintroducerer den forsøgsmulighed, som blev ophævet ved Erhvervsuddannelseslovens ikrafttræden.

Til § 58

Der er tale om en forsøgsbestemmelse, som omhandler muligheden for i særlige tilfælde midlertidigt at fravige enkelte bestemmelser i Inatsisartutloven.

Bestemmelsen svarer i et vist omfang til den tidligere gældende § 51 i landstingsforordning nr. 2 af 31. maj 1999 om erhvervsuddannelser og erhvervsuddannelseskurser, som blev ophævet den 1. januar 2011. Bestemmelsen omhandler som nævnt alene midlertidige undtagelser, hvorfor permanente fravigelser forudsætter en lovændring.

Bestemmelsen omfatter også pædagogisk udviklingsarbejde ud fra ønsket om at sikre, at Inatsisartutloven ikke lægger utilsigtede hindringer for pædagogisk udviklingsarbejde. Forsøgsarbejde og pædagogisk udviklingsarbejde kan være af administrativ, organisatorisk eller pædagogisk art.

Det fremgår samtidig af bestemmelsen, at fravigelse af Inatsisartutloven med henblik på at fremme forsøgsarbejde og pædagogisk udviklingsarbejde ikke får negative konsekvenser for de berørte elever. Eventuelt samtykke fra eleverne til fravigelse af Inatsisartutloven for at

fremme sådanne formål vil ikke have nogen selvstændig betydning, idet eleverne ikke vil kunne give afkald på de rettigheder, som gennemførelse af uddannelsen giver dem.

Til kapitel 11

Kapitel 11 er en uændret videreførelse af kapitel 9 i Erhvervsuddannelsesloven og indeholder nogle generelle principper om såkaldte ”finanslovskurser”, hvilket vil sige kurser, der er finansieret over finansloven. Kapitlet består derudover af bestemmelser, der er en videreførelse af den gældende retstilstand, jf. ligeledes den seneste ændring af kapitlet ved Inatsisartutlov nr. 6 af 6. juni 2016.

Formålet med de tilskudsberettigede kurser er opkvalificering af persongrupper inden for erhvervsuddannelsesområdet, idet forholdet ellers vil falde helt uden for hjemmelsgrundlaget. At det drejer sig om tilskud på erhvervsuddannelsesområdet følger selvsagt direkte af Erhvervsuddannelsesloven, hvilket ikke er ændret i forslaget. Det følger således af Erhvervsuddannelsesloven, at der alene er hjemmel til at yde støtte i forbindelse med kurser på erhvervsuddannelsesområdet, hvorfor tilskud til kurser, der retter sig mod eksempelvis skolelærere og pædagoger falder uden for hjemmelsgrundlaget, hvilket som nævnt i det hele er en videreførelse af de gældende regler.

Bestemmelserne hjemler adgang til tilskud til både de såkaldte AMA-kurser (arbejdsgivernes arbejdsmarkedsafgiftskurser) og de såkaldte PKU-kurser (Projekt Competenceudvikling for Ufaglærte).

AMA er en efteruddannelsesordning på erhvervsuddannelsesområdet, som gør det muligt for en arbejdsgiver eller kommune at søge om midler til at dække rejse- og opholdsudgifter i forbindelse med, at kursisten tager et erhvervsuddannelseskursus. Det betyder, at kursisten løbende kan tilegne sig kvalifikationer og kompetencer, som efterspørges på arbejdsmarkedet.

Udgangspunktet for PKU er at sikre muligheden for, at personer i udsatte erhverv kan indgå i kompetence- udviklingsforløb for at mindske risikoen for ledighed og samtidig imødekomme efterspørgslen på arbejdskraft inden for væksterhverv som bygge- og anlæg, turisme og råstof samt inden for daginstitutionsområdet og døgninstitutionsområdet i kommunerne. Hovedmålgruppen for PKU-puljen er således ufaglærte, der er ledige eller er beskæftigede i truede erhverv, samt personer med behov for opkvalificering på områder, hvor fremtidig vækst forventes.

Kompetenceudviklingen sker gennem en vifte af PKU-kurser, der generelt er kendetegnet ved, at det er en brancheskole, der udvikler og gennemfører kurserne. Kurser kan dog også afvikles af andre udbydere. Kursusforløb vil typisk bestå af moduler. Alle udgifter afholdes af

Landskassen, herunder også kursusgodtgørelse til kursisterne. Der gennemføres ligeledes forløb målrettet til særlige jobtræningsforløb.

Det fremgår af reglerne, at der er mulighed for at inddrage øvrige aktører på arbejdsmarkedet og erhvervsuddannelsesområdet med henblik på at sikre et bredere og mere behovsstyret udbud i forhold til indsatsområderne. Der er i den forbindelse ikke indsat nogen geografiske begrænsninger i forhold til afviklingen af tilskudsberettigede kurser, men det forudsættes, at de tilskudsberettigede kurser som hovedregel afvikles her i landet.

Det forudsættes, at det i bekendtgørelsesform vil blive fastlagt, at tilskuddene til de godkendte kurser som altovervejende hovedregel ydes som tilskud til dækning af rejse- og opholdsudgifter og ikke i form af dækning af kursusudgifter og dagpenge. Det forudsættes dog samtidig fastlagt i en sådan bekendtgørelse, at der vil være mulighed for at yde dagpenge i forbindelse med instruktører på tilskudsberettigede kurser, eftersom dagpenge er udgifter for arbejdsgiverne. Den administrative regulering af området er sket ved Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 21 af 1. juli 2008 om tilskud til kurser på erhvervsuddannelsesområdet.

Til § 59

Bestemmelsen er i al væsentlighed identisk med § 61 i Erhvervsuddannelsesloven.

Til stk. 1

Bestemmelsen er en videreførelse af § 61, stk. 1 i Erhvervsuddannelsesloven. I bestemmelsens stk. 1 fastslås det, at det er Inatsisartut, der fastlægger, hvor stort udbuddet af kurser på erhvervsuddannelsesområdet skal være på grundlag af de midler, der afsættes på finansloven. Bestemmelsen medfører, at der vil kunne ydes forskellige typer af tilskud til forskellige typer af kurser.

Bestemmelsen er ensbetydende med, at det afgørende for, om der kan ydes tilskud til et kursus, afhænger af, om kurset har et erhvervsuddannelsesindhold.

De nærmere krav til tilskudsberettigede kurser, herunder kursernes varighed, betingelser for tilskudsberettigelse, udbetaling af tilskud, tilskuddets omfang med videre, vil som hidtil blive fastsat i bekendtgørelsesform, jf. § 60, stk. 2 og Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 21 af 1. juli 2008 om tilskud til kurser på erhvervsuddannelsesområdet.

Til stk. 2

Bestemmelsen er en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 61, stk. 2. Selv om tilskuddet alene ydes til dækning af rejse- og opholdsudgifter, vil der inden for visse erhverv, der ønskes fremmet, også kunne ydes tilskud til dækning af yderligere udgifter end rejse- og opholdsudgifter. Dette drejer sig navnlig om dækning af udgifter til kursusafgifter. Bestem-

melsen omhandler først og fremmest erhverv inden for de til enhver tid erklærede væksterhverv.

Til stk. 3

Bestemmelsens stk. 3 er en konsekvensrettet videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 61, stk. 3 og udtryk for hovedreglen om, at det er brancheskolerne, der forestår de omhandlede kurser. Der er samtidig indsat en henvisning til stk. 4 og stk. 5 med henblik på at henlede opmærksomheden på lempelsen i stk. 4 og stk. 5.

Til stk. 4

Bestemmelsen er en konsekvensrettet videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 61, stk. 4. Der er tale om en bestemmelse, som blev indsat af Inatsisartut i foråret 2008 i den dagældende lovgivning med henblik på at skabe mulighed for at yde tilskud i forbindelse med kurser, der udbydes af øvrige aktører på området. Det kan dreje sig om tilskud i forbindelse med kurser, der udbydes af de lokale vejlednings- og introduktionscentre eller af private udbydere. For så vidt angår sidstnævnte kan det vedrøre kurser på det grafiske eller elektroniske område, eller kurser om motorkundskaber m.v. Lempelsen antages at afstedkomme øget dynamik og udvikling for så vidt angår kvaliteten af kurser på erhvervsuddannelsesområdet, idet kurserne herefter antages at blive mere behovsstyrede.

Til stk. 5.

I stk. 5 er Erhvervsuddannelseslovens § 61, stk. 5 vedrørende de såkaldte individuelle kurser blevet videreført med konsekvensrettelser. Tilskud i forbindelse med deltagelse i disse kurser udspringer typisk af en konkret virksomheds behov for det pågældende kursus. I praksis sker det således, at en virksomhed retter henvendelse til en brancheskole, der videreformidler henvendelsen til ressortmyndigheden, der på den baggrund træffer afgørelse i sagen og eventuelt bevilger tilskud. Disse kurser udbydes ikke offentligt, idet de ofte foregår uden for landet.

Til stk. 6

Stk. 6 er en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 61, stk. 5. Der er tale om en bestemmelse, som Inatsisartuts Erhvervsudvalg fremsatte som et ændringsforslag i forbindelse med en lovændring i 2008. Bestemmelsen præciserer, at der ikke kan ydes tilskud til afholdelse af tillidsmandskurser eller til deltagelse heri. Dette skyldes, at det ikke antages, at sådanne kurser indfrier betingelserne om at være opkvalificerende i forhold til bestemte erhverv eller til erhvervslivet generelt.

Til § 60

Bestemmelsen er en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 62.

Til stk. 1

Bestemmelsens skal sammenholdes med § 59, hvoraf det fremgår, at der alene ydes tilskud til kurser på erhvervsuddannelsesområdet. Derfor er der behov for, at skolerne kan kræve deltagerbetaling.

Til stk. 2

Bestemmelsen muliggør udstedelse af en bekendtgørelse, der fastsætter konkrete regler om tilskud til kurserne. Det kan f.eks. omhandle regler, der tilgodeser kurser, der tager udgangspunkt i kompetenceudvikling, herunder efteruddannelse. Der kan ligeledes indsættes mulighed for at yde støtte til kursusaktiviteter, der tager sigte på personlig udvikling, hvis dette vurderes som afgørende for at kunne gennemføre en faglig opkvalificering inden for erhvervsuddannelsesområdet. Disse kursusaktiviteter forudsættes som udgangspunkt at foregå med afsæt i de obligatoriske individuelle handlingsplaner for ledige eller være en integreret del af de modulopbyggede realkompetencekurser.

Uanset karakteren af den administrative regulering vil der alene være mulighed for tilskud, så længe bevillingen på finansloven rækker.

Udover adgangen til at fastsætte regler om deltagerbetaling generelt, er der indsat udtrykkelig hjemmel til, at Naalakkersuisut kan fastsætte regler vedrørende indgivelse af ansøgninger om tilskud f.eks. i form af bestemte ansøgningskemaer. Skemaerne skal sikre, at ansøgerne fremsender nødvendige oplysninger til brug for behandlingen af tilskudsansøgningerne med henblik på foretagelse af en konkret vurdering af, hvorvidt der bør ydes tilskud til det pågældende kursus.

Derudover indeholder bemyndigelsen hjemmel til, at tilskuddet kan reguleres efter satser, der fastsættes af ressortmyndigheden, således at det vil være muligt at fastsætte tilskud til dækning af opholdsudgifter i form af eksempelvis et beløb pr. dag. Der vil i den forbindelse kunne skelnes mellem skolernes tilskudsansøgning til kurset og enkeltpersoners ansøgning om tilskud til deltagelse på kurser uden for landet. Endvidere indeholder bestemmelsen hjemmel til at fastsætte regler om formålet med tilskudsberettigede kurser, betingelser for modtagelse af tilskud og størrelsen af tilskud. Samtidig kan Naalakkersuisut fastsætte tilsvarende regler for de såkaldte individuelle kurser.

Til kapitel 12

Kapitel 10 består af en enkelt bestemmelse, der er videreført fra Erhvervsuddannelseslovens kapitel 10.

Til § 61

Bestemmelsen er i al væsentlighed en videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 63.

Til stk. 1

Der er tale om en klagebestemmelse, hvoraf det fremgår, at der er rekurs i forhold til afgørelser, der træffes i medfør af Inatsisartutloven.

Bestemmelsen er ensbetydende med, at elevklager, hvilket kan omhandle klage over en skoles sanktion i forhold til elever i form af eksempelvis udelukkelse fra undervisning eller en elevs klage over afgørelse vedrørende forlængelse eller afkorting af uddannelsen, kan påklages til Naalakkersuisut. Dette betyder i praksis den relevante ressortmyndighed. Derudover kan f.eks. klager over ikke at kunne godkendes som praktiksted, jf. § 28, stk. 1, ligeledes indbringes for den relevante ressortmyndighed.

Som det fremgår, vil bestemmelsen som konsekvens af forslagets institutionelle ændringer i vid udstrækning omhandle forstanderens afgørelser.

Det fremgår desuden af bestemmelsens 2. pkt., at det alene er faglige afgørelser, der ikke kan påklages til Naalakkersuisut. Herved forstås først og fremmest klager over karaktergivning, herunder til prøver og eksamener, hvor den faglige ekspertise antages at ligge hos institutionerne.

Alle forvaltningsretlige afgørelser (også kaldet retlige afgørelser) kan således påklages i henhold til bestemmelsens 1. pkt. Det kan dreje sig om optagelse, advarsel og bortvisning mv. I øvrigt kan afgørelser om uddannelsesstøtte, som træffes i medfør af § 34, stk. 2, i Inatsisartutlov nr. 12 af 22. november 2011 som ændret ved Inatsisartutlov nr. 16 af 6. juni 2016 (Uddannelsesstøtteloven), påklages til Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke i medfør af Uddannelsesstøttelovens § 34, stk. 4.

Der skal således være tale om en klage, der skal afgøres ud fra en retlig vurdering, hvilket f.eks. knytter sig til spørgsmålet om, hvorvidt afgørelsen er truffet i overensstemmelse med gældende ret, herunder forvaltningsretlige regler og grundsætninger.

Til stk. 2

Bestemmelsen er identisk med Erhvervsuddannelseslovens § 63, stk. 2. Bestemmelsen bemyndiger Naalakkersuisut til at fastsætte nærmere regler i bekendtgørelsesform om klageorganer og om begrænsning i klageadgangen og procedure vedrørende klage. Bestemmelsen kan benyttes til at oprette klageorganer, der varetager behandling af klager og træffer afgørelse om disse som endelig administrativ instans.

Kapitlet omhandler ikrafttrædelsestidspunkt og ophævelse af den gældende Inatsisartutlov og administrative regler samt indsættelse af en overgangsregel.

Til § 62

Til stk. 1

Det foreslås i stk. 1, at Inatsisartutloven træder i kraft den 1. januar 2025. Tidspunktet er afstemt med behovet for at forberede navnlig praktikpladskoordinatorfunktionerne og eventuelt andre nødvendige initiativer til gennemførelsen af den ny styrelsesordning.

Til stk. 2

Bestemmelsens stk. 2 omhandler ophævelsen af den gældende Inatsisartutlov.

Til stk. 3

Bestemmelsen har til hensigt at sikre, at en række administrativt fastsatte regler videreføres. Det drejer sig eksempelvis om Selvstyrets bekendtgørelse nr. 6 af 5. juni 2015 om pædagogikum for faglærere ved branche- og erhvervsskolerne, Selvstyrets bekendtgørelse nr. 9 af 9. maj 2016 om voksenuddannelser, Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 11 af 17. april 2009 om uddannelsesplaner for de erhvervsmæssige uddannelser og Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 21. af 1. juli 2008 om tilskud til kurser på erhvervsuddannelsesområdet.

Det fremgår imidlertid samtidig af bestemmelsen, at en række administrativt fastsatte forskrifter ophæves, hvilket i det hele skyldes, at de ikke stemmer overens med forslagets retstilstand. Derfor ophæves bekendtgørelse om resultatkontrakter, fordi Erhvervsuddannelseslovens bestemmelser om resultatkontrakter ikke videreføres i forslaget på grund af den nye styrelsesstruktur. Dette gælder imidlertid ikke i forhold til den i bestemmelsens nr. 2 nævnte bekendtgørelse om Erhvervs- og Kompetenceudviklingsrådet, som principielt kunne videreføres. Bekendtgørelsen har imidlertid ikke fundet anvendelse i mere end 10 år, hvorfor den også foreslås ophævet. Dette er også tilfældet i forhold til Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 11 af 6. marts 2001 om uddannelsen til sundhedsassistent. Endvidere er det tilsigtet, at bestemmelsen ikke skal videreføre administrative forskrifter, der er opretholdt ved Erhvervsuddannelsesloven.

Til § 63

Bestemmelsen omhandler de forstandere, der på tidspunktet for forslagets ikrafttrædelse er ansat på en brancheskole og som derfor vil skulle referere til en ny øverste myndighed. Der henvises i den forbindelse til det anførte under forslagets almindelige bemærkninger i afsnit 2.2. Det fremgår i den forbindelse af de almindelige bemærkninger, at de pågældende forstandere vil fortsætte deres ansættelse på uændrede vilkår. Endvidere er der ikke tale om f.eks. et arbejdsgiverskifte i virksomhedsoverdragelseslovens forstand, idet forstanderen fortsat vil være ansat i Selvstyret.

Høringssvarnotat

Forslaget har været offentliggjort på Selvstyrets høringsportal i perioden 18. december 2023 til 18. januar 2024 og har i samme periode været sendt i høring hos følgende høringsparter:

Kommune Kujalleq
Kommuneqarfik Sermersooq
Qeqqata Kommunia
Avannaata Kommunia
Kommune Qeqertalik
Grønlands Erhverv (GE)
SIK
NUSUKA
IMAK
AK
NPK
Grønlands Råd for Menneskerettigheder
Institut for Menneskerettigheder
ILI ILI
Avalak
ASG
MIO
Handicaptalsmanden
Nuuk Internationale Friskole
Knud Rasmussenip Højskolia
Sulisartut Højskoliat
Avannaani Ilinniarnertuunngorniarfik/Nordgrønlands Gymnasium
Qeqqani Ilinniarnertuunngorniarfik/Midtgrønlands Gymnasiale Skole
Kalaallit Nunaanni Teknikimik Ilinniarfik (KTI)
Campus Kujalleq
INUILI
Grønlands Maritime Center
NI-Nuuk
Center for Sundhedsuddannelser
Brancheskolernes Fællesråd/Kalaallit Nunaanni Qitiusumik Ilinniarfiit (KNQI)
Ilisimatusarfik
Perorsaanermik Ilinniarfik
Fåreholderskolen
Kunstscolen
Skuespillerskolen

Center for National Vejledning
Efterskole Villads Villadsen
Maniitsup Efterskolia

Der er ved høringsfristens udløb modtaget hørings svar, som er indsendt af følgende høringsparter: IMAK, IK/ASG, Efterskole Villads Villadsen, GE, KNQI, Niuernermik Ilinniarfik (NI), som også benævner sig "Greenland Business School, SPS, Inuili, Avannaata Kommunua og SIK.

Høringen har foranlediget enkelte ændringer i forslaget. Således er "innovation" blevet tilføjet i § 1, stk. 2, nr. 3 i forlængelse af KNQI's hørings svar. Herved tilkendes det, at erhvervsuddannelsesområdet også omhandler spørgsmålet om bl.a. at skabe nye idéer, der kan realiseres til praktisk anvendelse. Derudover er en fejl i affattelsen af forslagets § 12 blevet korrigeret, ligeledes på baggrund af bemærkning herom fra KNQI.

IMAK har anført, at man ingen bemærkninger har til hørings materialet, hvilket også er tilfældet for IK/ASG, Efterskole Villads Villadsen og INUILI. Der må ud fra disse hørings svar konstateres en overordnet enighed i behovet for revision af lovgivningen, og at der ikke er indvendinger mod den foreslåede styrelsesmæssige ændring af brancheskolernes juridiske status.

Derimod har høringsparter i form af bestyrelser eller med repræsentation i de bestyrelser, der foreslås at skulle udgå af lovgivningen, anført, at forslaget ikke bør fremmes, navnlig med henvisning til, at de manglende resultater af den gældende lovgivning skyldes andre forhold end den gældende styrelsesordning, herunder at resultaterne ikke har været så ringe, som undersøgelser har påvist. Det drejer sig primært om hørings svar fra GE, SIK, KNQI og NI. SIK har imidlertid slet ikke forholdt sig til de manglende resultater. Avannaata Kommunua har desuden anført, at man er tilfredse med at have en repræsentant i SPS's bestyrelse og SPS's bestyrelse har anført, at bestyrelserne bør beholdes.

Det skal hertil bemærkes, at en bestyrelse ikke har et formål i sig selv, idet styrelsesordningen må ses i forhold til brancheskolernes og dermed samfundets udbytte af bestyrelseskonstruktionen.

I øvrigt knytter disse hørings svar sig i mindre grad til selve forslaget, men i højere grad til processen omkring forslagets tilblivelse og kommunikationen med ressortdepartementet. Endvidere fremsættes der bemærkninger om, at det betydelige fald i antallet af praktikpladser i vid udstrækning skyldes de uddannelsessøgendes egne forhold, og ikke at bestyrelserne ikke har opfyldt forpligtelsen i den gældende Inatsisartutlovs § 43, stk. 1 om at foretage opsøgende virksomhed med henblik på tilvejebringelse af praktikpladser.

Således relaterer GE's høringssvar sig ikke konkret til forslaget som sådan, men knytter i al væsentlighed kommentarer til procesmæssige spørgsmål, herunder forholdet til centraladministrationen.

GE har indledningsvis efterlyst anbefalinger i en rapport, der nævnes i forslagets almindelige bemærkninger vedrørende en evaluering af den gældende lovgivning.

Bemærkningen, som ikke direkte omhandler forslaget, må ses i lyset af, at Implement i henhold til kravspecifikationen alene var blevet anmodet om at tilvejebringe en faktabaseret rapport med afsæt i objektivt konstaterbare data, hvorefter det kan konkluderes, at reformen fra 2011 på ingen måde har indfriet forventningerne.

Endvidere har GE anført, at det kan være vanskeligt for bestyrelserne at styre og styrke økonomien på skolerne, når ressortdepartementet fremsender en tillægsbevillingsansøgning til Finansudvalget med henblik på at få godkendt fratagelse af 3 mio. kr., uden at der har været dialog med bestyrelsen eller forstanderen herom.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at det vanskeliggør bevillingsstyringen, når der eksempelvis til 1. kvartals budgetopfølgning udmeldes fra den pågældende brancheskole, at der forventes et mindreforbrug ved udgangen af året med 3 mio. kr., hvorefter brancheskolen ændrer budgetbemærkningen umiddelbart efter, at departementet har rettet henvendelse til brancheskolen om at hente 2 mio. kr. af det forventede mindreforbrug ved en tillægsbevilling. Det skal yderligere bemærkes, at bemærkningen synes at omhandle en brancheskole, som i årevis har fremvist betydelige budgetafvigelse i form af mindreforbrug. Som det også fremgår af afsnit 3.1 i Deloitte's rapport, er væsentlige afvigelser i forhold til bevillingerne – såvel negative som positive – udtryk for en manglende styringsmæssig præcision og dermed en utilstrækkelig økonomistyring. Det er i den forbindelse ikke hensigten, at en skole skal beholde væsentlige dele af skattefinansierede bevillinger, som skolen akkumulerer på grund af utilstrækkelig økonomistyring. Hensigten med Inatsisartuts bevillinger er derimod, at de skal anvendes til det bevilgede. Det kan i øvrigt nævnes, at det ligeledes kan være vanskeligt præcist at fastlægge en brancheskoles bevillingsbehov, når en brancheskole, som det f.eks. netop har været tilfældet med den omtalte brancheskole, indkøber kontorinventar i Danmark for mere end 1 mio. kr. ultimo december 2023 umiddelbart inden finansårets udløb. Efterfølgende viste det sig i øvrigt, at ca. halvdelen af beløbet først skulle bogføres i 2024.

Endvidere har GE anført, at udviklingen af uddannelser ikke har været let, idet ressortdepartementet end ikke har kunnet sikre, at udgiftsneutrale tiltag på finansloven kommer igennem, så der kan udvikles nye uddannelser inden for den samme ramme.

Det skal hertil bemærkes, at bemærkningen må bero på en misforståelse, eftersom der er flere eksempler på oprettelse af budgetneutrale uddannelser på finansloven. Samtidig skal det materielle hjemmelsgrundlag iagttages. De fremgår i den forbindelse af den gældende

Inatsisartutlov, at Naalakkersuisut skal godkende uddannelsesplanen for den pågældende uddannelse i færdigbearbejdet stand. Det er på den baggrund vanskeligt at fremskynde processen vedrørende nye uddannelsesaktiviteter f.eks. alene på grundlag af udkast til mulige uddannelses tiltag uden den fornødne beskrivelse og præcisering af, hvad de offentlige midler skal benyttes til.

Det er vigtigt i den forbindelse at fremhæves, at det fremgår af Deloittes rapport, at skolerne i al væsentlighed ikke har været underbudgetterede, hvilket også gælder Campus Kujalleq. Bestyrelsen for Campus Kujalleq har i øvrigt ved flere lejligheder hævdet, at institutionen er underbudgetteret. Tværtimod vurderes det mangeårige merforbrug for Campus Kujalleq at bero på en manglende opmærksomhed på institutionens økonomistyring, herunder i forhold til udbetalinger af lønninger i millionklassen til flere af institutionens ansatte. Det er i øvrigt kendetegnende for Campus Kujalleq, at de mangeårige og betydelige merforbrug synes at være ophørt i 2023, efter at ressortdepartementet overtog budgetopfølgningen fra bestyrelsen.

GE henviser derudover til brancheskoler, der har fået nye kollegier, som der imidlertid ikke er sikret driftsmidler til.

Selv om heller ikke denne bemærkning omhandler forslaget som sådan, skal det bemærkes, at spørgsmålet om muligheden for at bevilge yderligere midler til området kan bero på usikkerhed omkring de budgetbemærkninger, der indhentes hos de enkelte skoler, hvortil ligeledes kommer vurderingen af, om der foreligger alternative finansieringsmuligheder.

GE har derudover anført, at ressortdepartementet ikke har sørget for pris- og lønfremskrivninger på taxametre, herunder også i forhold til FL 2024. Det skal hertil bemærkes, at ressortdepartementet har sikret at taxametertaksterne pris- og løn fremskrives hvert år. Det skal samtidig tilføjes, at pris- og lønfremskrivninger foretages på grundlag af budgetskøn, som forudsætter brancheskolernes medvirken. Hertil kommer, at bevillingen er sikret i forhold til FL 2024 og at hovedkontoen (Hovedkonto 40.91.31 er forhøjet med 10,4 mio. kr. i forhold til FL 2023). I den trykte finanslov blev tekstanmærkningerne til den nævnte hovedkonto fejlagtigt ikke ændret tilsvarende, hvilket imidlertid adresseres via tillægsbevillingsloven.

Samtidig har GE anført, at det fremgår af Implements rapport, at alle skolerne har en strategi, selvom ikke alle skolerne arbejder strategisk med strategierne. Det skal i den forbindelse bemærkes, at dette imidlertid ikke har resulteret i synlige eller målbare resultater til gavn for erhvervsuddannelsesområdet og for samfundet generelt.

GE har samtidig i forhold til Implements bemærkning om udfordringerne vedrørende anvendelse af resultatkontrakter anført, at dette bl.a. skyldes ressortdepartementets skiftende udmeldinger omkring udarbejdelsen af disse. Det skal hertil blot bemærkes, at der i henhold til den gældende lovgivning gælder en egentlig pligt til at indgå resultatkontrakter.

GE har derudover anført, at den store udskiftning i ressortdepartementet også har betydet, at bestyrelserne og skolerne må starte forfra ved hvert møde både i forhold til strategiske mål, resultatkontrakter, udvikling af uddannelserne og organisering af skolerne.

Denne bemærkning knytter sig heller ikke direkte til forslaget. Det skal imidlertid bemærkes, at brancheskolernes strategiske mål i henhold til den gældende erhvervsuddannelseslov fastsættes den enkelte bestyrelse uden involvering af ressortdepartementet.

Tilsvarende har bestyrelsen også ansvaret for udvikling af skolens uddannelser og organisering af skolerne.

Der skal i forlængelse heraf henvises til den gældende erhvervsuddannelseslovs § 35, stk. 1, 1. og 2. pkt. Det fremgår heraf, at bestyrelsen er brancheskolens øverste myndighed og har det overordnede ansvar for skolens drift, herunder skolens faglige og økonomiske aktiviteter og skal forvalte skolens midler, så de bliver til størst mulig gavn for skolens formål. Endvidere fremgår det, at bestyrelsen endvidere er ansvarlig for, at bestemmelser for skolens virksomhed overholdes og har ansvaret for skolens samlede virksomhed og for opfyldelse af resultatkontrakten.

Samtidig fremgår det af den gældende erhvervsuddannelseslovs § 35, stk. 2, at bestyrelsen fastlægger de overordnede retningslinjer for skolens virksomhed, herunder målsætning og strategi for uddannelserne og tilknyttede aktiviteter. Desuden fremgår det af den gældende erhvervsuddannelseslovs § 35, stk. 3, 2. pkt. og stk. 4, at bestyrelsen efter indstilling fra skolens forstander træffer beslutning om skolens udbud af kompetencegivende uddannelser og om iværksættelse af øvrige uddannelses tiltag samt aktiviteter vedrørende indtægtsdækket virksomhed og anden relevant aktivitet og at bestyrelsen efter indstilling fra skolens forstander fastlægger det årlige program for skolens virksomhed.

Bestyrelsen kan derfor ikke fralægge sig ansvaret for ikke at løse de pågældende opgaver ved f.eks. at henvise til personaleudskiftning i centraladministrationen.

GE har herudover anført, at der er behov for mere fleksibilitet i forhold til udpegningen af bestyrelsesmedlemmer, f.eks. ved selvsupplering. Det skal hertil bemærkes, at GE allerede i dag udpeger de fleste bestyrelsesmedlemmer, hvilket imidlertid ikke har resulteret i målbare gevinster for erhvervsuddannelsesområdet.

GE har endvidere anført, at antallet af godkendte praktikpladser er øget i de seneste 3 år, selv om antallet af aktive lærlinge er faldet. GE anfører i forlængelse heraf, at optagne elever på KTI og NI er gået fra 568 til 769 fra 2011 til 2022. Herudover anfører GE, at antallet af aktive praktikpladser er steget fra 515 til 601 i samme periode.

Bemærkningen synes i det hele at ignorere den kendsgerning, at det grønlandske samfund har mistet mere end 20% af landets praktikpladser siden bestyrelseskonstruktionen blev indført i 2011. Helt præcist fremgår det af Implements undersøgelse og af data fra Grønlands Statistik, at der gennem de sidste 10 år samlet set har været et fald på knap 22 % af praktikpladser i form af 950 i 2012 til 743 i 2021. Den negative tendens synes i øvrigt blot at fortsætte. I 2022 var der 743 årslærlinge, hvilket er et fald på 5 % i forhold til året før. Siden 2012 er antallet faldet med 207 årslærlinge. Hertil kommer, at lærlingene er blevet ældre. Således var 60 pct. af lærlingene i 2012 under 25 år. I 2022 er tallet faldet til 40 pct.

Dermed har reformen fra 2011 med den gældende styrelsesordning alene haft negative konsekvenser i forhold til praktikpladsspørgsmålet. Det kan samtidig konstateres, at bestyrelsernes pligt til at udføre opfølgende virksomhed med henblik på fremskaffelse af praktikpladser, jf. erhvervsuddannelseslovens § 43, stk. 1 på ingen måde er blevet realiseret.

GE anfører samtidig, at brancheskolerne har bedt om at få etableret praktikpladscentre på alle skolerne, hvilket ikke er blevet realiseret. GE fremkommer i samme anledning med bud på, hvor mange ansatte, der bør være i sådanne centre og stiller samtidig spørgsmål ved centrenes finansiering.

Bemærkningen må indledningsvis betragtes som en støtte til forslaget bestemmelse om etablering af en praktikpladskoordinatorfunktion. Det skal i forlængelse heraf bemærkes, at der i forslagets almindelige bemærkninger i afsnit 3 redegøres for udgifter til etablering af en praktikpladskoordinatorfunktion, som skal bidrage til at tilvejebringe de praktikpladser, som bestyrelserne ikke har formået. Det fremgår samtidig af forslagets almindelige bemærkninger, at en sådan funktion enten placeres på hver enkelt brancheskole eller etableres og drives som en eller flere enheder, der kan servicere alle brancheskolerne uden etablering af et "center" på hver skole.

GE mener også, at det ikke er korrekt, at bestyrelserne ikke har haft betydning for skolernes udvikling og sammenhængen mellem uddannelserne og erhvervsudviklingen, idet bestyrelserne har bidraget til adgang til aftagerne af elever, som kilde til viden om aftagernes behov og som bidrag til systematisk samarbejde mellem skoler og praktiksted. Det skal hertil gentages, at det på grundlag af al data må konstateres, at bestyrelseskonstruktionen uanset hvad ikke har bidraget til nogen form for synlig eller på anden vis målbar gunstig udvikling af erhvervsuddannelsesområdet, men alene har medført en generel forringelse af erhvervsuddannelsesområdet med fald i praktikpladser, forringelser af kvalitet i uddannelserne, manglende adressering af ungemålgruppen, betydelige bevillingsoverskridelser, hvortil kommer medarbejdere, der oppebærer millionlønnings. I forhold til lønningsspørgsmålet drejer dette sig om årslønnings i 2022 fra 1 million kr. og op til over 1,8 mio. kr. Som nævnt omhandler 6 af de pågældende lønninger ansatte på Campus Kujalleq, hvis bestyrelse i øvrigt gentagne gange har udtalt, at institutionen er underbudgetteret.

Endvidere fremkommer GE med en række betragtninger vedrørende kvalitetssikring og tilsyn, hvilket må antages at være udtryk for støtte til forslaget bestemmelse om kvalitetssikring og tilsyn. GE anfører imidlertid i samme forbindelse, at ressortdepartementets tilsyn er sporadisk i forhold til den økonomiske opfølgning, selv om GE er enig i, at dette ikke fritager bestyrelserne for deres ansvar.

Der skal i den forbindelse henvises til det anførte i afsnit 4.1 i Deloittes rapport fase 1, hvoraf det fremgår, at ansvaret for økonomien, herunder budgetopfølgningen, på den enkelte institution påhviler bestyrelserne, som er institutionens øverste myndighed, jf. Erhvervsuddannelseslovens § 35, stk. 1 og § 37, stk. 1

GE foreslår i den forbindelse, at man i stedet for at fjerne bestyrelseskonstruktionen etablerer brancheskolerne på et privatretligt grundlag som selvejende institutioner uden for Selvstyret, hvorved brancheskolerne får endnu mere selvstændighed og ansvar.

GE har imidlertid ikke anført noget om, hvordan øget selvstændighed vil sikre en bedre økonomistyring, flere praktikpladser, mere kvalitet i uddannelserne og adressering af ungemålggruppen. Hertil kommer, at det i givet fald vil blive endnu vanskeligere for ressortmyndigheden at intervenere og redde en institution fra et truende økonomisk sammenbrud, som det f.eks. har været tilfældet i forhold til Campus Kujalleq, hvor ressortmyndigheden måtte indtræde for at sikre institutionens videreførelse. Det skal i forlængelse heraf erindres, at selvejende institutioner kan gå konkurs, hvilket principielt ikke er tilfældet forhold til offentlige institutioner.

GE anfører som alternativ til en privatisering af brancheskolerne, at der i stedet for gennemføres et seminar, hvor alle parter inddrages til at bidrage til kvalificerede konklusioner på baggrund af Implements rapport og Deloittes undersøgelse, idet man bl.a. ikke mener, at afskaffelse af bestyrelserne vil skaffe besparelser eller løse et skitseret problem. Det skal hertil anføres, at den foreslåede ændring af brancheskolernes styrelsesordning ikke har til formål at gennemføre besparelser men alene at sikre en effektiv tilrettelæggelse af erhvervsuddannelsesområdet og ikke mindst løfte de opgaver, som bestyrelserne ikke har løftet. Det kan på baggrund af udviklingen inden for erhvervsuddannelsesområdet konstateres, at der er tale om alvorlige problemstillinger, som ikke kan afhjælpes ved et seminar, men som forudsætter en strukturel ændring af tilrettelæggelsen af erhvervsuddannelsesområdet med en mere direkte og handlingsorienteret styringsmodel.

Endvidere er der som nævnt modtaget hørings svar fra KNQI, som er en sammenslutning, som ledelserne i brancheskolerne har etableret og som finansieres over skolernes driftsbevilling.

KNQI bemærker indledningsvis, at forslaget bør trækkes tilbage og henviser, som det er tilfældet med GE's hørings svar, til behovet for en dialog med aktørerne i stedet for at fjerne bestyrelseskonstruktionen.

Der skal i den forbindelse henvises til det anførte herom til GE's bemærkning om samme. Konstateringen af, at reformen fra 2011 på ingen måde har resulteret i de ønskede gevinster, kan således ikke adresseres ved et seminar. Udfordringerne nødvendiggør derimod grundlæggende ændringer til tilgangen til erhvervsuddannelsesområdet i form af en ny styrelsesordning med en mere direkte og forenklet kobling mellem uddannelsespolitiske visioner og brancheskolernes aktiviteter. Det drejer sig om håndtering af samfundskritiske problemstillinger vedrørende praktikpladser og ungemålgruppe, herunder at sikre flere praktikpladser og sikre en mere effektiv økonomisk styring og kontrol med uddannelsernes kvalitet.

KNQI's hørings svar er i øvrigt opdelt i 6 afsnit, hvoraf det første omhandler processen omkring forslaget til blivelse og ikke selve forslaget. I afsnittet udtrykkes der kritik af processen vedrørende Implements rapport, herunder at følgegruppen for evalueringen af erhvervsuddannelsesloven først modtog den endelige evalueringsrapport den 25. oktober 2023.

Selv om bemærkningen ikke omhandler forslaget, kan det oplyses, at Implements rapport ikke kunne omdeles, før den var blevet forelagt Naalakkersuisut i oversat stand, hvilket skete den 23. oktober 2023.

Samtidig er det KNQI's opfattelse, at det kan udledes af rapporten, at "der er mange ting, som fungerer godt ved den nuværende styrelsesordning".

KNQI har ligeledes peget på en passus i Implements rapport, som KNQI anfører, kan forstås således, at det er implementeringen af den gældende Inatsisartutlov, der har fejlet og ikke selve Inatsisartutloven. Desuden påpeger KNQI, at når flere brancheskoler har udarbejdet strategier og visioner, må dette tages til indtægt for, at bestyrelserne lever op til ansvaret for skolerne.

Det skal hertil bemærkes, at det er vanskeligt at dele KNQI's opfattelse, når det samtidig konstateres, at man i en 10-årig periode har mistet mere end 20 % af landets praktikpladser, samtidig med, at der er konstateret betydelige budgetafvigelser og en stigning af antallet af klager over kvaliteten af uddannelserne, hvortil kommer et regulært lovbrud i 2019.

Der er ikke tilvejebragt oplysninger, der tilsiger andet end, at bestyrelseskonstruktionen ikke har virket, og der er ikke grundlag for at antage, at den vil virke og en ændring af samarbejdsform kan ikke ændre på problemerne.

KNQI anfører herudover bekymring over, at en lille og lukket enhed i ressortdepartementet har foranlediget ændringerne i forslaget. Det skal hertil understreges, at det anførte må bero på en misforståelse, idet forslaget til blivelse beror på Naalakkersuisuts suveræne beslutning herom.

Tilsvarende har KNQI henvist til en bemærkning i Implements rapport om, at lovgivningen indeholder relevante krav for sammensætningen af en bestyrelse i forhold til nødvendige kompetencer, men at man i praksis kan have vanskeligheder ved til fulde at være dækket ind i forhold til de konkrete kompetencer. Dette mener KNQI sammen med muligheden for at bestyrelsers selvsupplering kan bruges som afsæt for videre drøftelser omkring videreførelse af bestyrelseskonstruktionen. KNQI har i forlængelse heraf også henvist til det i Implements rapport anførte om bestyrelsernes manglende viden om uddannelsespolitiske visioner og angiver i den forbindelse den manglende dialog som problemets kerne. KNQI anfører desuden, at den manglende dialog vanskeliggør udvikling og igangsættelse af nye uddannelser og anfører herudover, at det kunne have været interessant, hvis den uafhængige evaluator var fremkommet med anbefalinger.

Det skal hertil bemærkes, at de nævnte forhold ikke omhandler forslaget som sådan. Ressortdepartementet har endvidere påpeget, at igangsættelse af nye uddannelser forudsætter, at kravene til materiel og bevillingsmæssig hjemmel overholdes. Kritikpunkterne har i højere grad omhandlet spørgsmålet om kvaliteten af eksisterende uddannelser. Med hensyn til spørgsmålet om anbefalinger skal der henvises til kommenteringen af GE's bemærkning om samme. Det fremgik af kravsspecifikationen, at der skulle udarbejdes en faktabaseret rapport med afsæt i objektivt konstaterbare data, som man herefter kunne forholde sig til. Evalueringen tog således afsæt i en kravsspecifikation, hvoraf det fremgik, at hovedformålet var at vurdere, om intentionerne med den gældende Inatsisartutlov var blevet realiseret og ikke at formulere egentlige anbefalinger.

De af KNQI nævnte betragtninger kan derudover heller ikke ændre ved den kendsgerning, at der er konstateret så alvorlige udfordringer på erhvervsuddannelsesområdet, at der er behov for en langt mere direkte og konsekvent ændring af den eksisterende tilrettelæggelse af erhvervsuddannelsesområdet. Dette bør ikke forhales unødigt ved yderligere seminarer og drøftelser om videreførelse af en mislykket styringsmodel.

Endvidere har KNQI i lighed med GE henvist til en problemstilling vedrørende indarbejdelse af pris- og lønfremskrivning af bevillingerne på hovedkonto 40.91.31 Aktivitetsafhængige tilskud til FL 2024, samt til at der ikke blev indarbejdet bevillinger til drift af nye kollegieenheder til 3 brancheskoler. Der skal hertil henvises til det anførte om kommentering af samme bemærkning fra GE ovenfor. Det blev i den forbindelse bl.a. anført, at bevillingen for FL 2024 sikret og at den samlede bevilling i øvrigt er blevet forhøjet med 10,4 mio. kr.

Endvidere har KNQI anført vedrørende praktikpladsproblematikken, at der bør indarbejdes sociale klausuler med krav om lærlinge i offentlige udbud, krav til offentlige og selvstyrejede virksomheder om oprettelse af praktikpladser, prioritering af implementering af den såkaldte Smiley-ordning, at ansvaret for praktikpladser og lærlinge gøres til et rent branchesko-leanliggende, så Majorissat udelukkende fokuserer på opsøgende vejledning, og at en instruks

af 28. august 2017 om vejledning af lærlinge ophæves, og endelig at der i finansloven afsættes midler til etablering af et praktik- og vejledningscenter.

KNQI har imidlertid ikke anført noget om, hvordan bestyrelserne kunne forestille sig at opfylde den i den gældende lovgivnings § 43, stk. 1 nævnte pligt til at foretage opsøgende virksomhed med henblik på tilvejebringelse af praktikpladser, som der også er henvist til under kommenteringen af GE's bemærkning. Det kunne eksempelvis dreje sig om at formå bestyrelsesmedlemmerne til at rette henvendelse til virksomheder med henblik på at skaffe det nødvendige antal praktikpladser.

Selvom KNQI udtrykker tilslutning til forslaget om et kommende uddannelsesråd, stiller sammenslutningen spørgsmål ved den foreslåede styrelsesordning, idet man ikke vurderer det realistisk, at et sådant råd kan udføre sparring og repræsentere viden om de enkelte brancher, som brancheskolernes uddannelsesudbud omfatter.

Det skal hertil bemærkes, at der udover det nationale uddannelsesråd, der skal sikre faglig kvalitet på uddannelsesområdet, til enhver tid vil kunne nedsættes branche- og fagspecifikke aftagerpaneler med henblik på at afstemme uddannelserne med arbejdsmarkedets behov og afklare eller kvalificere øvrige brancherelaterede spørgsmål. Hertil kommer forpligtelsen i forslagets § 36, stk. 1, hvorefter udarbejdelse af uddannelsesplaner for de enkelte uddannelser skal ske efter rådgøring med relevante interessenter, hvilket vil gøre sparringen mere præcis og relevant. Der vil desuden også generelt kunne ske en mere direkte løbende dialog med interessenterne inden for de enkelte brancher.

Det må derfor bero på en misforståelse at antage, at arbejdsmarkedets behov alene kan identificeres gennem bestyrelser, hvilket også understøttes af erfaringerne med den gældende bestyrelseskonstruktion. Den gældende bestyrelseskonstruktion er i øvrigt, som det også anføres i Implements rapport, karakteriseret ved en overvægt af repræsentation fra en enkelt organisation. Det skal i den forbindelse bemærkes, at det ligeledes ville være en misforståelse at antage, at uddannelsesinstitutionerne skal drives af organisationerne, idet organisationerne alene skal kunne bidrage med input til navnlig udformning af uddannelserne, hvilket forslaget netop tilsigter.

Hertil kommer, at brancheskolerne relaterer sig til erhvervsuddannelsesområdet som sådan og ikke kun til erhvervslivet. Betydelige dele af erhvervsuddannelsesindsatsen omhandler således sundheds- og socialområdet, og ikke erhvervslivet. I øvrigt bemærkes det, at disse områder ikke oplever udfordringer i relation til at uddannelsessøgende ikke kan påbegynde en erhvervsuddannelse uden en praktikplads.

KNQI har desuden tilføjet, at den gode sparring mellem bestyrelse og forstander vil gå tabt. Ressortdepartementets har imidlertid erfaringsmæssigt måtte stille spørgsmålstejn ved kvaliteten af denne sparring, idet man f.eks. har oplevet situationer, hvor den daglige ledelse er

bevidst om et truende merforbrug i millionstørrelsen allerede tidligt i finansåret uden at bestyrelsen er bekendt hermed og først reagerer, når bestyrelsen af ressortdepartementet blive anmodet om en udtalelse. Det skal derudover bemærkes, at en advokatundersøgelse vedrørende et konstateret lovbrud i 2019 fastslog, at det var sket på baggrund af, at bestyrelsen var blevet foreholdt væsentlige oplysninger af den daglige ledelse. Tilsvarende er det vurderingen, at de budgetafvigelser, som foranledigede ressortdepartementet til sammen med Deloitte at undersøge forskellige institutioners økonomi, i al væsentlighed har beroet på uhensigtsmæssigheder i samarbejdet mellem bestyrelse og den daglige ledelse. Dette gælder f.eks. også i forhold til, at en række medarbejdere på Campus Kujalleq har oppebåret millionlønninger, mens andre har været i undertid samtidig med, at institutionen har præsteret det ene merforbrug efter det andet.

KNQI anfører herudover, at man i dialog med arbejdsmarkedets parter, hvorved forstås de organisationer, der udpeger de nuværende bestyrelser, vurderer, om der skal andre værktøjer til bestyrelseskonstruktionen. KNQI nævner i den forbindelse, at bestyrelsessammensætningen kunne ændres, herunder ved krav om øget professionalisering og mulighed for selvsupplering, armlængdeprincip i uddannelsesudbuddet, nærmere analyse af, om der er besparelser i at nedlægge bestyrelserne, eller om besparelserne vil blive spist op af andre udgifter. Som anført under kommenteringen af GE's høringssvar har den foreslåede ændring af brancheskolernes styrelsesordning ikke til formål at gennemføre besparelser men alene at sikre en effektiv tilrettelæggelse af erhvervsuddannelsesområdet og ikke mindst løfte de opgaver, som bestyrelserne ikke har løftet. I forhold til de økonomiske spørgsmål henvises der til det anførte herom i afsnit 3 i forslagets almindelige bemærkninger.

I forhold til en justering af bestyrelseskonstruktionen i stedet for en egentlig ny styrelsesordning skal det bemærkes, at udpegningen og sammensætningen af bestyrelserne i det hele foretages af arbejdsmarkedets organisationer udenom ressortmyndigheden. Hertil kommer, at den gældende lovgivning allerede har fastsat kvalifikationskrav til både de samlede bestyrelser og til de enkelte bestyrelsesmedlemmer, hvilket imidlertid ikke har ændret på resultaterne af denne styrelsesmodel.

Det må på baggrund af de seneste 10 års erfaringer inden for erhvervsuddannelsesområdet konstateres, at der er tale om problemstillinger, som ikke kan afhjælpes med en dialog om blot at justere bestyrelseskonstruktionen, idet der er behov for en strukturel ændring af styrelsesformen med en mere direkte og handlingsorienteret styringsmodel.

Endvidere har KNQI fremsat bemærkninger til praktikpladsproblematikken, idet det anføres, at der også er sket et fald i antallet af elever på GUX, og at faldet i antallet af aktive på GUX er større end faldet i aktive på erhvervsuddannelsesområdet. KNQI henviser samtidig til et fald i årgange.

KNQI's bemærkning forholder sig ikke til tabet af praktikpladser, hvortil kommer, at en række erhvervsuddannelser kan gennemføres uden praktikplads. Det skal i øvrigt bemærkes, at antallet er uddannelsessøgende, der gennemførte en gymnasial uddannelse i Grønland rent faktisk er steget fra ca. 200 i 2008 til omkring 300 i 2020. Hertil kommer, at der i den nævnte periode var blevet åbnet helt op for uddannelsesstøtte til studieforberevende uddannelser i Danmark. Endelig skal det bemærkes, at Grønland som nævnt har tabt mere end 20 % af landets praktikpladser siden indførelsen af bestyrelseskonstruktionen.

Herudover mener KNQI at vide, at der er flere praktikpladser, som blot ikke kan besættes på grund af forhold, som må tilregnes de uddannelsessøgende. KNQI henviser i den forbindelse til udsagn om, at eleverne ikke har deres "basis arbejdsplads-kompetencer" på plads, herunder at de uddannelsessøgende ikke møder til tiden, at man ikke tilbagevendende melder sig syg samt at de uddannelsessøgende skal tage ansvar for at indgå aktivt som en del af en arbejdsplads. Samtidig anfører KNQI, at arbejdsgivere er mere tilbøjelige til at tage en praktikant, hvis eleven selv retter henvendelse og viser noget motivation.

KNQI har i den forbindelse ikke præciseret, om det er sådanne overvejelser, som har begrundet, at bestyrelserne ikke har foretaget opsøgende virksomhed med henblik på at tilvejebringe det fornødne antal praktikpladser i henhold til forpligtelsen herom i den gældende Inatsisartutlovs § 43, stk. 1.

KNQI's tilgang til problemstillingen synes således at knytte sig til en antagelse om, at det katastrofale fald i praktikpladser må tilskrives de uddannelsessøgende selv. Det er i den forbindelse vurderingen, at KNQI og de brancheskoleledelser, som sammenslutningen repræsenterer, forskyder ansvaret til de uddannelsessøgende selv, herunder fralægger sig ansvaret for ikke at realisere indholdet i den gældende Inatsisartutlovs § 43, stk. 1.

Det fremgår som nævnt af bemærkningerne til bestemmelsen, at det navnlig i forbindelse med brancheskolernes nye styrelsesordning med etablering af bestyrelser bestående af arbejdsmarkedets organisationer blev forudsat, at bestyrelserne på baggrund af dialog med virksomhederne ville bestræbe sig på en yderligere indsats i forhold til at opsøge flere praktikpladser. Dette er således ikke sket, hvilket KNQI bl.a. begrundet med forhold hos de uddannelsessøgende selv, herunder navnlig manglende uddannelsesparathed.

Man kunne måske i den forbindelse have forventet en anden tilgang til problemstillingen, herunder en større vilje til at se indad og vurdere, om man som bestyrelse havde gjort tilstrækkeligt i forhold til at opsøge sit bagland med henblik på at tilvejebringe det fornødne antal praktikpladser.

Endvidere anfører KNQI i forhold til budgetafvigelse, at disse i yderste konsekvens burde have udløst en udskiftning af den eller de involverede bestyrelser, hvilket er et af de værktøjer, lovgivningen har udstyret Naalakkersuisut med. KNQI mener derfor, at budgetoverskri-

delser på nogle brancheskoler ikke skal være ensbetydende med en ændring af hele styrelsesordningen.

Det skal hertil bemærkes, at udfordringerne på erhvervsuddannelsesområdet er af en sådan beskaffenhed, at disse ikke vil kunne løses ved blot at afsætte nogle bestyrelser, hvortil kommer, at den kritisable økonomistyring blot er én blandt flere alvorlige udfordringer. Der er som tidligere nævnt tale om mere grundlæggende udfordringer, som forudsætter en strukturel omorganisering af ledelsessystemerne med en langt hurtigere og mere operationel tilgang til opgavevaretagelsen.

Med hensyn til brancheskolernes kommentering af Deloittes rapport skal det bemærkes, at ”rapporten” i form af undersøgelserne ”fase 1” og ”fase 2” er en del af Naalakkersuisuts undersøgelse, der blev iværksat som følge af det økonomiske udføre, som en række institutioner inden for myndighedens ressort befandt sig i navnlig i 2023. Den nævnte gennemgribende undersøgelse ligger således ikke til grund for beslutningen om at indføre en ny styrelsesordning. Det stod allerede klart inden undersøgelsens udmøntning i en egentlig rapport, at der var alvorlige problemer inden for erhvervsuddannelsesområdet og navnlig Implements rapport eksponerede, at reformen fra 2011 stort set har været resultatløs og endda har haft direkte negative konsekvenser på en række områder, herunder i forhold til praktikpladsproblematikken. Hverken undersøgelsen eller rapporten, som undersøgelsen udmøntede sig i, har været fortrolig. I øvrigt blev Campus Kujalleqs bestyrelse orienteret om flere af resultaterne i rapporten ved en skrivelse af 8. november 2023 med henblik på bedre at kunne orientere sig omkring institutionens økonomi.

Den gennemgribende økonomiske analyse, som Naalakkersuisut med assistance fra Deloitte iværksatte ved årsskiftet 2022-2023 i forlængelse af flere budgetoverskridelser blev således ikke iværksat med henblik på at fjerne bestyrelseskonstruktionen, men alene for at få belyst årsagerne til budgetoverskridelserne og for at kunne undgå, at overskridelser sker fremadrettet. Undersøgelsen skulle i øvrigt også være en hjælp i forhold til bestyrelsernes vanskeligheder med budgetopfølgningen. Analysen har bl.a. betydet, at ressortdepartementet har iværksat et tættere tilsyn med brancheskolerne, og at man i forhold til Campus Kujalleq fortsætter den månedlige budgetopfølgning, som bestyrelsen ikke har formået, idet bestyrelsen bl.a. har oplyst, at man ikke har en budgetopfølgningskultur.

KNQI bemærker ligeledes, at det anførte i de almindelige bemærkninger om, at det i Deloittes analyse har kunnet konstateres, at stort set ingen af brancheskolerne er underbudgetterede, ikke stemmer overens med ordlyden af analysen. Her fremgår det, at det vurderes sandsynligt, at KTI og delvist SPS og Inuili efter realisering af hele eller dele af effektiviseringspotentialet har behov for en permanent bevillingstilførsel. Dette synes imidlertid ikke at stemme overens med KTI's betydelige mindreforbrug i 2023.

Det anførte i bemærkningerne skulle anskues i sammenhæng med udmeldinger fra Campus Kujalleqs bestyrelse om, at institutionens mangeårige merforbrug skyldes underbudgettering, mens analysen eksponerede, at dette ikke var tilfældet. Hertil kommer, at SPS og KTI ikke har haft udfordringer af samme karakter i forhold til merforbrug, som det har være tilfældet for Campus Kujalleq. Dette var i øvrigt også tilfældet for Inuili indtil 2023. På baggrund af bemærkningen er det anførte i de almindelige bemærkninger imidlertid blevet præciseret.

Desuden har KNQI fremsat forslag til ændringer til lovteksten ved at lade ”alle unge” erstattet af ”alle” i § 1, stk. 2, nr. 1. Dette er ikke indarbejdet med henblik på at understrege ønsket om at kvalificere flere unge til erhvervsuddannelsesområdet og dermed modvirke den nuværende tendens.

Endvidere har KNQI foreslået, at ”innovation” indarbejdes i § 1, stk. 2, nr. 3, hvilket er indarbejdet. Herved tilkendegives det, at erhvervsuddannelsesområdet også omhandler spørgsmålet om bl.a. at skabe nye idéer, der kan realiseres til praktisk anvendelse.

Herudover foreslås ordlyden i § 12 ændret, hvilket er imødekommet. Hensigten er en videreførelse af den gældende Inatsisartutlovs § 10, stk. 1, hvorfor ”brancheskoler” nu er erstattet af ”skoler”.

KNQI har derudover spurgt til, hvordan kvalitetsudviklingen skal ske i praksis uden øgede udgifter. Det skal hertil bemærkes, at bestemmelsen tilsigter en prioritering af opgaven, således at kvalitetssikring indarbejdes som et naturligt element i uddannelsens udbud.

KNQI har samtidig foreslået § 56, stk. 3 om pålæg til forstanderen ændret eller præciseret. Dette er ikke indarbejdet, idet der alene er tale om en kodificering af den almindelige instruktionsbeføjelse, som er indeholdt i ansættelsen.

Derudover har KNQI henvist til nogle bemærkninger fra den gældende Inatsisartutlov fra 2011, som de i sin tid blev formuleret omkring behovet for en decentralisering af uddannelsesindsatsen. KNQI anfører, at man fortsat mener, at dette gør sig gældende. KNQI spørger i den forbindelse bl.a. til, hvem kan være bedre til at se behovet for og i uddannelserne end den ledende sygeplejerske på DIH, lederen af hjemmeplejen i kommunen, entreprenøren, tømmermesteren eller kantinelederen. Spørgsmålet synes imidlertid at bero på en misforståelse, idet opgaverne fortsat vil blive udført og varetaget decentralt, idet der alene vil være tale om en mere direkte styreform. Det kan i den forbindelse nævnes, at i det års tid, hvor ressortdepartementet har foretaget budgetopfølgningen på Campus Kujalleq og rettet op på økonomistyringen, er opgaverne fortsat blevet udført decentralt på skolen. Dette vil være billedet generelt. Hertil kommer, at det ikke er muligt at ignorere den kendsgerning, at bestyrelseskonstruktionen på ingen måde har generet de resultater eller den positive udvikling af erhvervsuddannelsesområdet, som var forudsat ved den gældende Inatsisartutlovs tilblivelse.

Niuernermik Ilinniarfik (NI), der som nævnt nu benævner sig "Greenland Business School", har fremsendt et høringsvar, som synes indgivet af institutionens bestyrelse, som også er bestyrelse for Campus Kujalleq. NI, som i lighed med Campus Kujalleq i mange år haft betydelige budgetafvigelse.

NI anbefaler også, at forslaget i dets nuværende form trækkes tilbage med henvisning til nogle processuelle forhold, der efter NI's opfattelse omhandler forslagets tilblivelse. NI nævner i den forbindelse manglende inddragelse og involvering af bestyrelser og at anbefalinger i rapporter fra eksterne konsulenter er blevet ændret undervejs eller slet ikke medtaget. IN opfordrer derfor til et seminar, hvor anbefalingerne fra Implement og Deloittes drøftes med henblik på at kvalificere beslutningsgrundlaget. NI mener endvidere, at rapporterne tegner et andet billede, end ressortdepartementet er nået frem til.

Det skal hertil bemærkes, at Implement suverænt selv har bestemt, hvad der skal medtages i Implements rapport, hvortil kommer, at ressortdepartementets opgave fortrinsvis har omfattet koordinering, tilvejebringelse af data og kvalitetssikring. Endvidere blev der i forbindelse med udarbejdelsen af Implements rapport nedsat en følgegruppe med repræsentanter for brancheskolerne med henblik på at følge arbejdet. At den endelige rapport ikke kunne omdeles til andre aktører, herunder diverse eksterne interessenter før efteråret 2023, skyldes, at rapporten endnu ikke var blevet forelagt Naalakkersuisut i oversat stand. Det forhold, at Implements rapport har eksponeret, at bestyrelseskonstruktionen på ingen måde har genereret de resultater eller den positive udvikling af erhvervsuddannelsesområdet, som var forudsat ved den gældende Inatsisartutlovs tilblivelse, kan derfor ikke tilskrives f.eks. ressortdepartement eller Naalakkersuisut. Dette gælder i øvrigt også NI's mangeårige uformåenhed til at undgå bevilningsafvigelse. I forhold til Naalakkersuisuts økonomiske undersøgelse, som udmøntede sig i en rapport i form af fase 1 og 2, skal det bemærkes, at denne undersøgelse ikke var koblet til beslutningen om en ny styrelsesform. Der henvises i den forbindelse til kommenteringen af KNQI's bemærkning om samme.

Endvidere anfører NI, at man igennem mange år har udtrykt ønske om en evaluering af lovgivningen, så man bl.a. kunne sikre nødvendige tilpasninger. Der er som tidligere nævnt tale om så grundlæggende og alvorlige udfordringer, der forudsætter tiltag, der ikke blot omhandler mindre tilpasninger af den gældende styrelsesordning, men en strukturel omorganisering af ledelsessystemerne med en langt hurtigere og mere operationel tilgang til opgavevaretagelsen. Bestyrelseskonstruktionen har ikke virket, og der er heller ikke grundlag for at antage, at den vil kunne virke, og mindre tilpasninger kan ikke ændre på problemerne.

Endvidere fremkommer NI med en række betragtninger omkring nogle processuelle forhold med henvisning til den såkaldte advokatsag i 2019, der vedrørte NI, og drøftelserne om en evaluering frem til i dag, herunder om igangsættelsen af Implements evaluering. NI gentager i den forbindelse, at der efter NI's opfattelse har været tale om en lukket proces, og at de økonomiske rapporter indtil for få dage siden har været hemmeligholdt. NI anfører herudover, at

man er vidende om, at der har været nedsat en styregruppe internt i ressortdepartementet, hvis sammensætning og kompetencer man ikke har været bekendt med. NI henviser i den forbindelse til det anførte herom i KNQI's høringssvar. NI har tilsyneladende koordineret brancheskolens høringssvar med KNQI's, der som nævnt deler underskriver.

Der skal i den forbindelse henvises til kommenteringen af KNQI's høringssvar om samme, herunder om, at der blev nedsat en følgegruppe med repræsentanter for brancheskolerne med henblik på at følge arbejdet og at Naalakkersuisuts økonomiske undersøgelse, som udmøntede sig i en rapport, ikke var koblet til beslutningen om en ny styrelsesform. Endvidere kan det oplyses, at der, som det almindeligvis er tilfældet ved projektorienterede opgaver, var blevet nedsat en styregruppe med henblik på at koordinere Implements arbejde og kvalificere dataindhentning, herunder være behjælpelig med at henvise til data samt håndtere spørgsmål vedrørende betalinger og oversættelse.

I forhold til NI's henvisning til den såkaldte advokatsag må dette forstås som NI's lovbrud i 2019, hvor NI uden hverken materiel eller bevillingsmæssig hjemmel udbød 2 videregående uddannelser og efterfølgende anførte, at hjemmelsgrundlaget havde været i orden. En advokatundersøgelse påviste imidlertid, at der var tale om et klart lovbrud, men at det daværende Naalakkersuisut ikke kunne stille noget op i forhold til NI's bestyrelse, idet denne var blevet betrygget af den daglige ledelse. Derfor var der næppe tale om grov uagtsomhed fra bestyrelsens side men alene simpel uagtsomhed. Bestyrelsen fandt i øvrigt ikke anledning til at foretage sig yderligere i sagen. end at opkvalificere den daglige ledelse med et kursus.

NI har desuden kritiseret, at Naalakkersuisuts beslutning er truffet efter indstilling fra ressortdepartementet på grundlag af en rapport, der ikke indeholder en anbefaling om at ændre styrelsesformen.

Dette må som også anført under kommenteringen af KNQI's høringssvar bero på en misforståelse, idet forslaget tilblivelse beror på Naalakkersuisuts suveræne beslutning herom. Det skal samtidig fremhæves, at Naalakkersuisuts beslutning er truffet på grundlag af konstateringen af, at den gældende styrelsesordning på ingen måde har genereret de resultater eller den positive udvikling af erhvervsuddannelsesområdet, som var forudsat ved den gældende Inatsisartutlovs tilblivelse.

NI foreslår endvidere, at der igangsættes en komparativ analyse med henblik på at undersøge, om intentionerne fra tilblivelsen af loven stemte overens med den nuværende forvaltning af loven.

Det skal hertil bemærkes, at dette vil være ensbetydende med en fortsættelse af bestyrelseskonstruktionen og dermed en forhaling af en løsning på de problemer, som reformen fra 2011 har medført. Uanset NI's betragtninger er det vurderingen, at det grønlandske samfund ikke kan leve med en styrelsesstruktur, som har medført en generel forringelse af erhvervsuddan-

nellesområdet med fald i praktikpladser, forringelse af kvalitet i uddannelserne, manglende rekruttering fra ungdomsgruppen, betydelige bevillingsoverskridelse, hvortil kommer medarbejdere, der oppebærer millionlønninger. Der er således ingen data, der understøtter en fortsættelse af bestyrelseskonstruktionen og at dette lovinitiativ ikke skal fremmes nu. De nuværende udfordringer taget i betragtning må det forventes, at de nødvendige tiltag initieres allerede nu, og at processen ikke forhales yderligere.

Herudover har NI efterspurgt en uddannelsesstrategi og uddannelsespolitiske mål og udtrykker i den forbindelse tilfredshed med, at der synes at være en ny uddannelsesstrategi på vej. NI kritiserer samtidig dialogen med ressortdepartementet og håber, at departementet vil afsætte de nødvendige ressourcer i forhold til drøftelser om udvikling af det merkantile område.

Det skal hertil blot bemærkes, at ressortdepartementet altid står til rådighed for drøftelser og dialog med institutioner inden for departementets sagligt afgrænsede område, men også ser sig nødsaget til at påpege manglende overensstemmelse med lovgivningen. Dette kan bl.a. komme til udtryk i, at man ikke kan fremme f.eks. en resultatkontrakt, der ikke udarbejdes i henhold til reglerne herom.

Endvidere fremgår det af NI's høringssvar, at man støtter nedsættelsen af et uddannelsesråd, men at dette ikke kan dække den enkelte skoles behov for rådgivning. Der skal i den forbindelse henvises til kommenteringen af KNQI's høringssvar om samme. Det fremgår i den forbindelse, at der til enhver tid vil kunne nedsættes branche- og fagspecifikke aftagerpaneler med henblik på at afstemme uddannelserne med arbejdsmarkedets behov og afklare eller kvalificere øvrige brancherelaterede spørgsmål. Hertil kommer forpligtelsen i forslaget § 33, stk. 1, hvorefter udarbejdelse af uddannelsesplaner for de enkelte uddannelser skal ske efter rådføring med relevante interessenter, hvilket vil gøre sparringen mere præcis og relevant. Det må derfor bero på en misforståelse at antage, at arbejdsmarkedets behov alene kan identificeres gennem bestyrelser, hvilket også understøttes af erfaringerne med den gældende bestyrelseskonstruktion.

Desuden mener NI, at en nedlæggelse af bestyrelserne vil medføre øget behov for juridiske, faglige og sagsbehandlingsmæssige kompetencer i ressortdepartementet med henblik på at understøtte brancheskolerne.

I forlængelse heraf henviser NI til en række opgaver, som man mener, det vil være vanskeligt for ressortdepartementet at varetage. NI nævner i den forbindelse bl.a. godkendelse af meritforkortelse, udarbejdelse af uddannelsesplaner og uddannelser, kvalitetssikring, økonomistyring, ledelsessparring og inddragelse af relevante aktører.

Det skal hertil bemærkes, at der er tale om opgaver, som i dag i praksis varetages af institutionen daglige ledelse og som herefter formidles til bestyrelsen i form af indstillinger. Der er i øvrigt tale om opgaver, som også blev varetaget af den daglige ledelse sammen med ressort-

departementet inden reformen. Hertil kommer, at ressortdepartementet må anses for langt bedre til at bistå NI med f.eks. økonomistyring end bestyrelsen, hvilket eksemplificeres ved ressortdepartementets indtræden i Campus Kujalleqs økonomistyring i stedet for den bestyrelse, som institutionen i øvrigt deler med NI. Hertil kommer, at NI jo i mange år ikke har været i stand til at ramme bevillingen. Derfor er det vurderingen, at ressortforvaltningen besidder alle nødvendige kompetencer til at håndtere de nævnte opgaver.

NI udtrykker derpå endnu engang kritik af den manglende løbende dialog med ressortdepartementet. NI nævner i den forbindelse, at NI ikke fik godkendt sin resultatkontrakt, at der ikke blev taget forslag til nye budgetneutrale uddannelser, at man ikke har ville drøfte tiltag for ungemålsgruppen, at arbejdsmarkedets ønsker for nye uddannelser ikke er blevet drøftet, herunder særligt en ny lægesekretæruddannelse, og at der ikke er blevet afholdt institutionsmøder.

Det skal hertil bemærkes, at godkendelse af en resultatkontrakt forudsætter, at den udformes i overensstemmelse med kravene i Selvstyrets bekendtgørelse nr. 26 af 23. december 2010 om resultatkontrakter for brancheskolerne, hvilket ikke var tilfældet. Endvidere forudsætter iværksættelse af nye uddannelser, at det materielle hjemmelsgrundlag iagttages i form af godkendelse af en uddannelsesplan, hvilket som bekendt heller ikke var tilfældet i forbindelse med den advokatsag i 2019, som NI tidligere har henvist til. Ressortmyndigheden har i den forbindelse heller ikke modtaget en sådan fra bestyrelsen i forhold til en lægesekretæruddannelse. Endelig skal det bemærkes, at ressortdepartementet i øvrigt ikke har kunnet genkende NI opfattelse af den manglende dialog og vilje til at mødes med NI og har samtidig bemærket, at der er planlagt institutionsmøder også med NI.

Ressortdepartementet har endvidere ved flere lejligheder redegjort for betingelserne for iværksættelse af offentlige skattefinansierede aktiviteter i form af krav om både bevillingsmæssig og materiel hjemmel. Det er i den forbindelse et krav, at udgifter til eksempelvis en godkendt uddannelse ikke kan afholdes uden Inatsisartuts forudgående bevilling på finansloven eller tilsvarende, jf. i det hele Inatsisartutlov nr. 26 af 28. november 2016 om kommunernes og Grønlands Selvstyres budgetter og regnskaber, hvortil kommer iagttagelse af reglerne i Selvstyrets bekendtgørelse nr. 44 af 27. november 2020 om finanslovens opbygning og den administrative finanslovsproces. Med hensyn til det materielle bevillingsgrundlag fremgår det som nævnt af den gældende Inatsisartutlov, at Naalakkersuisut skal godkende uddannelsesplanen for den pågældende uddannelse i færdigbearbejdet stand. Det er på den baggrund vanskeligt at fremskynde processen vedrørende nye uddannelsesaktiviteter f.eks. alene på grundlag af udkast til mulige uddannelses tiltag uden den fornødne beskrivelse og præcisering af, hvad de offentlige midler skal benyttes til.

NI anfører desuden, at man finder det bemærkelsesværdigt, at ressortdepartementet igennem hele processen har kritiseret bestyrelserne for dårlig økonomistyring og budgetopfølgning, og

at NI i særdeleshed er blevet trukket frem på grund af de seneste års væsentlige mindreforbrug. NI anfører, at rapporterne fra Deloitte slet ikke underbygger dette.

Der skal i den forbindelse blot henvises til afsnit 3.1 i Deloitte's rapport, hvoraf det fremgår, at væsentlige afvigelser i forhold til bevillingerne – såvel negative som positive – er udtryk for en manglende styringsmæssig præcision og dermed en utilstrækkelig økonomistyring. Inatsisartuts bevillinger skal anvendes til det bevilgede i henhold til et budget, hvilket er helt centralt i forbindelse med økonomistyringen.

Det kan derfor konstateres, at NI's udsagn er positiv urigtigt. Derudover eksponerer udsagnet et grundlæggende ukendskab til almindelige bevillingsretlige principper.

Endvidere anfører NI, at det fremgår af Deloitte's rapport, at 3 ud af 7 brancheskoler er underbudgetterede, hvilket NI mener må have væsentlig betydning i forhold til mulighederne for en god økonomistyring.

Det skal hertil anføres, at det fremgår af den omhandlede undersøgelse, at det vurderes sandsynligt, at KTI og delvist SPS og Inuili efter realisering af hele eller dele af effektiviseringspotentialet har behov for en permanent bevillingstilførsel. Det anførte omhandler imidlertid institutioner, som ikke generelt har præsteret gentagne bevillingsafvigelser, som det har været tilfældet i forhold til NI og Campus Kujalleq, hvor det nærmest har været reglen mere end en undtagelse, at finansåret resulterer i bevillingsafvigelser.

Endvidere fremkommer NI med nogle betragtninger vedrørende konsekvenserne af at nedlægge bestyrelserne i form af behov for øget bevillingstilførsel til skolerne, idet det drejer sig om bestyrelser med i alt 35 personer, som vil udgå af ledelsesstrukturen. Desuden mener NI, at de øgede opgaver for den daglige ledelse vil forudsætte ændrede ansættelsesvilkår.

Det skal hertil blot anføres, at den gældende styrelsesordning ved sin tilblivelse i vid udstrækning var inspireret af erhvervsskolerne i Danmark i disses egenskab af selvejende institutioner med etablering af et større bureaukratisk ledelsesapparat uden for den offentlige forvaltning. Erfaringerne i Grønland er imidlertid, at dette har skabt langsomme og ufleksible styringsmekanismer, der har vanskeligt ved at sætte hurtigt og effektivt ind i forhold til den virkelighed, som kan konstateres i samfundet i dag. Derfor er der netop behov for en mere forenklet og direkte styrelsesmodel, som langt hurtigere kan gribe ind i forhold til de aktuelle udfordringer, der har begrundet forslaget til blivelse.

Med hensyn til den daglige ledelse og øvrige ansattes ansættelsesvilkår skal det bemærkes, at den daglige ledelse og øvrige medarbejdere fortsat vil være omfattet af de vilkår og øvrige forhold for ansættelser m.v., der til enhver tid gælder for ansatte under Grønlands Selvstyre. Derfor forventes den nye styrelsesordning ikke i sig selv at foranledige overenskomstmæssige konsekvenser.

NI har herudover også problematiseret spørgsmålet om den daglige ledelses manglende mulighed for sparring i forbindelse med nedlæggelse af bestyrelserne. I den forbindelse har Avannaata Kommunias også anført, at man ser fordele i, at forskellige erhvervsbrancher udpeger bestyrelsesmedlemmer, som medfører samarbejde mellem forskellige interesser. Avannaata Kommunias er f.eks. tilfreds med at have en repræsentant i SPS's bestyrelse.

Der skal i den forbindelse henvises til det anførte herom til KNQI's hørings svar om samme. Det anføres i den sammenhæng, at der til enhver tid kan nedsættes branche- og fagspecifikke aftagerpaneler med henblik på at afstemme uddannelserne med arbejdsmarkedets behov og afklare eller kvalificere øvrige brancherelaterede spørgsmål. Hertil kommer forpligtelsen i forslaget § 36, stk. 1, hvorefter udarbejdelse af uddannelsesplaner for de enkelte uddannelser skal ske efter rådgøring med relevante interessenter, hvilket vil gøre sparringen mere præcis og relevant. Det er derfor også en misforståelse at antage, at uddannelsesbehov alene kan identificeres og adresseres gennem bestyrelser, hvilket også understøttes af erfaringerne med den gældende bestyrelseskonstruktion, som vel i det hele har vist sig resultatløst i forhold til samfundets udfordringer.

NI stiller derudover i øvrigt i lighed med SPS's og Avannaata Kommunias hørings svar spørgsmål ved hensigtsmæssigheden af, at man tilsyneladende vælger at hjemtage driften af brancheskolerne og mener, at det bl.a. vil udfordre ressortdepartementets økonomiafdeling.

Som det også blev anført i forhold til KNQI's hørings svar ovenfor, vil opgaverne fortsat blive udført og varetaget decentralt, idet der alene vil være tale om en mere direkte styreform. Eksempelvis vil bogføringen fortsat blive foretaget decentralt ude på de enkelte institutioner, hvilket også gælder for opgavevaretagelsen i almindelighed. Der er således ikke tale om en centralisering af opgaveløsningen.

Derudover kritiserer NI, at brancheskolernes skal integreres i Selvstyrets almindelig administrative hierarki på lige fod med gymnasieskolerne, idet NI mener, at der i forhold til brancheskolerne er et langt større behov for at have føling med den samfundsmæssige udvikling og have kontakt til arbejdsmarked og erhvervsliv. Dette gentages også i SPS's hørings svar, hvori det anføres, at værdifuld viden vil gå tabt ved en centralisering.

Der skal i den forbindelse henvises til kommenteringen af KNQI's hørings svar om samme, hvori det bemærkes, at arbejdsmarkedets behov ikke kun kan identificeres gennem bestyrelser, hvilket også understøttes af erfaringerne med den gældende bestyrelseskonstruktion. Den foreslåede nye styrelsesordning vil derimod i langt højere grad kunne sikre faglig kvalitet på uddannelsesområdet med bl.a. mulighed for nedsættelse af branche- og fagspecifikke aftagerpaneler med henblik på at afstemme uddannelserne med arbejdsmarkedets behov og afklare eller kvalificere øvrige brancherelaterede spørgsmål. Endvidere skal der igen henvises til forpligtelsen i forslaget § 36, stk. 1, hvorefter udarbejdelse af uddannelsesplaner for de enkelte

uddannelser skal ske efter rådføring med relevante interessenter, hvilket vil gøre sparringen mere præcis og relevant. Det skal samtidig bemærkes, at erhvervsuddannelser er karakteriseret ved at være vekseluddannelser, som i sig selv skaber mulighed for løbende kontakt med organisationer og bestemte erhverv, uden at dette behøves at ske gennem bestyrelser.

Desuden anfører NI, at en nedlæggelse af bestyrelserne vil være ensbetydende med, at man herved vil fjerne muligheden for at opnå international akkreditering. Det skal hertil blot bemærkes, at bemærkningen må bero på en misforståelse, idet international akkreditering ikke forudsætter nogen form for bestyrelseskonstruktion. Der er således intet i ESG15 (European Standards and Guidelines), som er den standard Grønland vil følge, der angiver, at der skal være en bestyrelse for at kunne blive kvalitetssikret eller at blive akkrediteret på nationalt plan.

Afslutningsvis anføres det i NI's høringssvar, at det bliver interessant at se, hvad den nye uddannelsesstrategi vil indeholde, sammenholdt med forslaget, der efter NI's opfattelse trækker politisk mod mere centralisering.

Der skal hertil henvises til det ovenfor tidligere nævnte om, at ikke er tale om en centralisering af opgaveløsningen, men om etablering af en mere direkte styrelsesordning, hvor opgaverne fortsat udføres decentralt.

Det samme skal anføres i forhold til SPS's bestyrelses høringssvar, som også indledes med at udtrykke bekymring i forhold til en centralisering af styringen af brancheskolerne. SPS's bestyrelse opfordrer samtidig til, at det overvejes at bevare den lokale styring og inddragelse af bestyrelser fra forskellige erhvervsområder.

Der henvises i den forbindelse til det anførte herom til NI's bemærkninger om samme umiddelbart ovenfor. Det kan i forlængelse heraf gentages, at der til enhver tid vil kunne nedsættes branche- og fagspecifikke aftagerpaneler med henblik på at afstemme uddannelserne med arbejdsmarkedets behov og afklare eller kvalificere øvrige brancherelaterede spørgsmål.

SPS's bestyrelse anfører endvidere i sit høringssvar, at selv om man er enig i en række af de punkter, der fremføres i Implements rapport og i bemærkningerne til forslaget, er man dog uenig i forslaget. Dette begrundes af SPS med, at man ikke mener, at Naalakkersuisut har overholdt sin tilsynsforpligtelse i forhold til brancheskolernes lovmæssige pligt til at opretholde uddannelseskvalitet og økonomi. SPS bemærker samtidig, at Naalakkersuisut ikke har benyttet sin mulighed for at udskifte bestyrelsen, når denne ikke lever op til sit ansvar. Det skal hertil bemærkes, som det også fremgår af afsnit 4.1 i Deloitte's rapport fase 1, at ansvaret for økonomien, herunder budgetopfølgningen, på den enkelte institution påhviler bestyrelserne, som er institutionens øverste myndighed, jf. Erhvervsuddannelseslovens §35, stk. 1 og § 37, stk. 1. Ressortmyndighedens tilsyn omfatter derfor af et overordnet sektortilsyn, hvis effektivitet vanskeliggøres af bestyrelseskonstruktionen. Det er samtidig vurdering, at der er tale om

mere strukturelle og grundlæggende problemstillinger, der ligger implicit i den gældende styrelsesordning, som ikke kan løses blot ved at afsætte en bestyrelse.

Desuden har SPS's bestyrelse anført, at man ikke mener, at Naalakkersuisut i tilstrækkeligt omfang har benyttet muligheden for at styre opgaveløsningen og præcisere politiske mål gennem resultatkontrakter. Herudover mener man, at Naalakkersuisut i højere grad kunne have sørget for en forventningsafstemning med uddannelsessteder og bestyrelser omkring opgavernes løsning, hvad angår økonomistyring og kvalitetssikring. Der skal hertil blot henvises til de gældende retlige rammer for brancheskolerne, som lovgivningen har placeret uden for Naalakkersuisuts almindelige instruktionsbeføjelser, jf. ligeledes henvisningen ovenfor til den gældende Inatsisartutlovs § 35, stk. 1 og § 37, stk. 1, hvorefter det er bestyrelsen, der er brancheskolens øverste myndighed og ikke Naalakkersuisut. Det fremgår således bl.a. af § 35, stk. 1, at bestyrelsen har det overordnede ansvar for skolens drift, herunder skolens faglige og økonomiske aktiviteter og skal forvalte skolens midler, så de bliver til størst mulig gavn for skolens formål. Endvidere fremgår det af bestemmelsen, at bestyrelsen er ansvarlig for, at bestemmelser for skolens virksomhed overholdes og har ansvaret for skolens samlede virksomhed, og for skolens opfyldelse af resultatkontrakten. Det er derfor ud fra de gældende institutionelle regler begrænset, i hvilken udstrækning Naalakkersuisut kan intervenere i brancheskolernes opgavevaretagelse.

Desuden anfører SPS's bestyrelse, at man er enig i, at der etableres et uddannelsesråd, dog uden at fjerne bestyrelserne. Dette er kommenteret ovenfor i forbindelse med kommenteringen af NI's bestyrelses høringssvar og KNQI's høringssvar.

Endelig har SPS's bestyrelse anført, at SPS allerede har etableret praktikpladskoordinatorfunktion, jf. forslaget § 33 på de enkelte uddannelser, hvorfor dette ikke anses for det vigtigste i bestyrelsens arbejde. Det anføres herudover, at der kan komme udfordringer vedrørende praktikpladsdrøftelserne, hvis man får mange flere studerende.

Det skal hertil blot bemærkes, at det indgik som et centralt element i reformen fra 2010 med inddragelse af arbejdsmarkedets organisationer gennem etablering af bestyrelser, at dette i sig selv ville udmønte sig i flere praktikpladser. Forventningen var, at bestyrelser bestående af arbejdsmarkedets organisationer på baggrund af dialog med virksomhederne ville bestræbe sig på en yderligere indsats i forhold til at opsøge flere praktikpladser.

Det er som nævnt navnlig den manglende realisering af disse forventninger, der har aktualiseret forslaget § 30 og i øvrigt også andre lovinitiativer som eksempelvis Inatsisartutlov nr. 17 af 27. november 2020 om virksomheders og offentlige myndigheders samfundsansvar ved ansættelse af lærlinge og praktikanter.

I Avannaata Kommunias høringssvar, som i øvrigt blev fremsendt af SPS's bestyrelsesformand, anføres det i lighed med SPS's bestyrelses høringssvar, at man er enig i, at der etable-

res et uddannelsesråd, dog uden at fjerne bestyrelserne. Dette er kommenteret ovenfor i forbindelse med kommenteringen høringssvarene fra NI's og SPS's bestyrelser og høringssvaret fra KNQI.

Avannaata Kommunua opfordrer endvidere til, at bestyrelserne, forstanderne og Naalakkersuisut mødes om Implements rapport uden at ændre på lovgivningen.

Som det også blev anført ovenfor under kommenteringen af bl.a. GE's høringssvar, må det på baggrund af udviklingen inden for erhvervsuddannelsesområdet konstateres, at der er tale om alvorlige problemstillinger, som ikke kan afhjælpes med en drøftelse, men som forudsætter en strukturel ændring af tilrettelæggelsen af erhvervsuddannelsesområdet med en mere direkte og handlingsorienteret styringsmodel.

I den forbindelse har Avannaata Kommunua også anført, at man kunne have opkvalificeret bestyrelsernes kompetencer og ikke ramme alle brancheskolerne på grund af forhold hos Campus Kujalleq.

Det er i den forbindelse vurderingen, at der ikke har været tvivl om Naalakkersuisuts eller for den sags skyld Inatsisartuts forventninger til brancheskolernes opgavevaretagelse, herunder i forhold til økonomistyring og kvalitetssikring, hvortil kommer, at lovgivningen allerede har fastsat kvalifikationskrav til både de samlede bestyrelser og de hvert enkelt bestyrelsesmedlem. Som det også blev anført til SPS's bestyrelses bemærkning, er det samtidig vurderingen, at der er tale om mere strukturelle og grundlæggende problemstillinger, der ligger implicit i den gældende styrelsesordning, som ikke kan løses blot ved at afsætte en bestyrelse.

Avannaata Kommunua stiller derudover i øvrigt i lighed med SPS's og NI's høringssvar spørgsmål ved hensigtsmæssigheden af, at man tilsyneladende vælger at hjemtage driften af brancheskolerne og mener, at det bl.a. vil udfordre ressortdepartementets ressourcemæssigt.

Det skal hertil bemærkes, som det også blev anført i forhold til KNQI's høringssvar ovenfor, at opgaverne fortsat vil blive udført og varetaget decentralt, idet der alene vil være tale om en mere direkte styreform.

Avannaata Kommunua anfører samtidig, at et samarbejde med SPS har resulteret i en betydelig nedsættelse af betalingen for børns institutionspladser i kommunen for visse indkomstgrupper, hvilket imidlertid næppe kan tilskrives styrelsesordningen i sig selv. Dertil kommer tvivl om bemærkningens sammenhæng med brancheskolens resultater i relation til de uddannelsessøgende og arbejdsmarkedets behov for uddannet arbejdskraft.

Avannaata Kommunua har også anført, at man ser fordele i, at forskellige erhvervsgrøne udpeger bestyrelsesmedlemmer, hvilket medfører samarbejde mellem forskellige interesser.

Der henvises i den forbindelse til det anførte under kommenteringen af KNQI og NI's høringssvar, hvor det bl.a. blev anført, at det er en misforståelse at antage, at uddannelsesbehov alene kan identificeres og adresseres gennem bestyrelser, hvilket også understøttes af erfaringerne med den gældende bestyrelseskonstruktion.

SIK har anført, at bestyrelserne fortsat bør have ansvaret for institutionens økonomi, budgetlægning samt anvendelse af den årlige bevilling, idet man mener, at bestyrelserne har en bedre mulighed for at varetage disse opgaver. SIK begrundet dette med, at arbejdsmarkedets organisationer har fingeren på pulsen i forhold til arbejdsmarkedet generelt og specifikt i forhold til, hvad bevillingerne bør gå til og at SIK har repræsentanter i en række skolers bestyrelser.

Det skal hertil bemærkes, at arbejdsmarkedets organisationer, herunder SIK's repræsentation i Campus Kujalleq og NI's bestyrelse næppe har resulteret i de resultater, man som bevillingsyder havde forventet. Som bekendt var området præget af mangeårige bevillingsoverskridelser på flere millioner kroner, herunder i form af mangeårige merforbrug samtidig med udbetaling af lønninger på op til 1,8 mio. kr. om året til en række medarbejdere. Hertil kommer, at landet har mistet mere end 20 % af praktikpladserne under den gældende lovgivning med bestyrelser. Der kan samtidig stilles spørgsmålstegn ved henvisningen til, at man selv sidder i bestyrelserne, som en begrundelse for, at bestyrelserne bør fortsætte.

SIK bemærker samtidig, at man ikke er enig i, at den foreslåede styrelsesordning vil medføre en mere effektiv styring af brancheskolerne. Der skal i den forbindelse henvises til det anførte om resultaterne ved ressortdepartementets intervention i forhold til Campus Kujalleq i 2023 efter mange års økonomisk udføre, der bragte institutionen i fare og bestyrelseskonstruktionens manglende evner i forhold til at skaffe praktikpladser.

SIK anfører derudover, at man altid kan drøfte, hvem der skal sidde i bestyrelserne og foreslår i den forbindelse, at en elev på hver skole skal repræsenteres i bestyrelserne. Det skal hertil bemærkes, at dette i det hele falder uden for forslaget om at etablere en ny styrelsesorden uden bestyrelser og med en hurtigere og mere direkte og effektiv styrelseskonstruktion. Det skal samtidig bemærkes, at NI og Campus Kujalleq har haft elevpræsentation i institutionernes bestyrelse, uden at dette synes at have bidraget til en mere effektiv anvendelse af bevillingen eller bedre økonomisk styring generelt.

SIK er endvidere positivt stemt i forhold til forslaget vedrørende etablering af en praktikkoordinatorfunktion, men ser gerne flere midler bevilget hertil.

Der skal i den forbindelse henvises til forslaget bemærkninger afsnit 3, hvori der redegøres for de økonomiske overvejelser og beregninger i forhold til etablering af en praktikkoordinatorfunktion.

Endvidere har SIK anført nogle bemærkninger til forslaget enkelte bestemmelser og SIK har i den forbindelse også kommenteret bestemmelser, der uændret er videreført fra den gældende Inatsisartutlov. Indledningsvis har SIK henvist til forslaget § 4 om råd og udvalg og anfører, at den nuværende bestyrelsesstruktur bør bevares, fordi det vurderes at være den bedste måde at styre skolernes økonomi på og den bedste måde til at beslutte, hvad bevillingerne skal bruges til. Det er ikke helt klart, hvorfor bemærkningen indeholder en tilføjelse til forslaget § 4, herunder om bemærkningen skal forstås derhen, at bestemmelsen ikke skal ændres med henblik på at kunne etablere et nationalt uddannelsesråd. Derudover skal der henvises til det ovenfor anførte vedrørende de hidtidige erfaringer med bestyrelseskonstruktionen, bl.a. i forhold til økonomistyring og praktikpladser.

Endvidere anbefaler SIK, at man i forbindelse med forslaget § 10, stk. 2 om adgangen til uddannelserne og optagelse flytter Jern- og Metalskolen i Nuuk til KTI i Sisimiut. Det anførte må bero på en misforståelse, eftersom bestemmelsen ikke regulerer spørgsmålet om geografisk placering af uddannelsesinstitutioner.

Desuden har SIK henvist til forslaget § 11, der omhandler muligheden for at fastsætte grænser i form af kvoter for optagelse på bestemte uddannelser på grund af uddannelsesinstitutionens kapacitet eller i forhold til uddannelser på områder, der er præget af ledighed eller et mættet arbejdsmarked. SIK har i den forbindelse anført, at man ser ungemålgruppen som en vigtig målgruppe at prioritere. Det skal hertil bemærkes, at forslaget § 11 ikke har sammenhæng med arbejdet vedrørende prioritering af ungemålgruppen, der i øvrigt som nævnt i forslaget almindelige bemærkninger synes at være blevet forbigået under den nuværende styrelsesordning med bestyrelser.

Derudover har SIK henvist til forslaget § 11 og anført, at skolepraktikordninger bør indføres som forsøgsordning på alle brancheskoler, og at der eventuelt bør indføres en merituddannelse for den voksne del af befolkningen. Det skal hertil bemærkes, at forslaget § 13 alene angiver muligheden for at bestemme, at en uddannelsespraktikdel kan foregå som skolepraktik, hvilket imidlertid forudsætter, at bestyrelserne indarbejder dette i uddannelsesplanen for den konkrete uddannelse i henhold til reglerne herom. Tilsvarende gælder i forhold til en uddannelse, der skal gennemføres med inddragelse af meritforløb.

Endvidere har SIK anført, at man bifalder forslaget § 17, der i øvrigt er en konsekvensrettet videreførelse af den gældende Erhvervsuddannelseslovs § 14. Bemærkningen foranlediger i den forbindelse ingen kommentering.

Herudover har SIK henvist til forslaget § 18 og anført, at alle undervisningsmaterialer bør være vederlagsfri især af hensyn til mindrebemidlede familier. Bestemmelsen er en konsekvensrettet videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 15 og bemærkningen må omhandle undtagelsesbestemmelsen i stk. 3, hvorefter det fremgår, at eleverne kan pålægges i begrænset omfang selv at skaffe sig relevante undervisningsmidler

Bestemmelsen skal sammenholdes med hovedreglen i stk. 1, hvorefter undervisningen er vederlagsfri, hvortil kommer, at det alene i begrænset omfang kan pålægges eleverne selv at anskaffe sig undervisningsmidler. Der ligger heri navnlig en prismæssig vurdering af anskaffelserne, som altså ikke må være for byrdefulde for eleverne. Derfor antages bestemmelsen at indeholde den fornødne hensyntagen til elevernes betalingsevne.

SIK har endvidere i forhold til forslagets § 33 om etablering af en praktikpladskoordinatorfunktion anført, at arbejdet med at finde praktikpladser skal ske på hele kysten og ikke kun i udvalgte byer. Det skal hertil anføres, at bestemmelsen ikke opererer med nogen form for afgrænsning i forhold til bestemte byer.

SIK har desuden med henvisning til forslagets § 37 om brancheskolernes finansiering anført, at der bør tages en åben diskussion om taxameterordningen. Det skal hertil anføres, at bestemmelsen ikke fastsætter en taxameterordning, og det fremgår i den forbindelse af bemærkningerne til bestemmelsen, at Inatsisartut over finansloven frit kan beslutte, på hvilken måde tilskuddet skal ydes, herunder i forbindelse med en såkaldt taxameterordning, hvis nærmere betingelser og vilkår også vil kunne reguleres i finansloven.

SIK har også henvist til forslagets § 38 om brancheskolernes forpligtelse til at formidle praktikpladser og anført, at det er vigtigt, at dette sker i et tilstrækkeligt antal. Det skal hertil blot anføres, at der er tale om en konsekvensrettet videreførelse af Erhvervsuddannelseslovens § 43, som brancheskolerne med den nuværende bestyrelseskonstruktion ikke har formået at realisere.

Endelig har SIK anført, at man kan tilslutte sig forslagets § 54 om, at elever, der har indgået en uddannelsesaftale eller en lærlingekontrakt, er omfattet af reglerne om arbejdsskadeforsikring, hvilket ikke giver anledning til kommentering.